

๒๕๓๖
พ.ศ. ๒๕๓๖
๐๖

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ในสถาบันราชภัฏราชนครินทร์

ปริญญานิพนธ์

ของ

พรทิพย์ คำชาย

๒๒ ส.ค. ๒๕๓๖

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

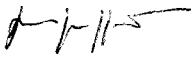
เมษายน ๒๕๔๓

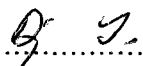
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

bb 73904

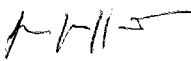
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอก
การบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

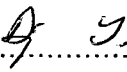
คณะกรรมการควบคุม

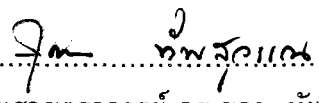

.....ประธาน
(อาจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย)

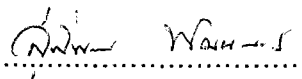

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ดุษฎี โยเหลา)

คณะกรรมการสอบ

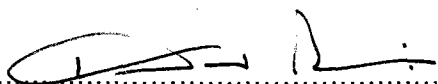

.....ประธาน
(อาจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ดุษฎี โยเหลา)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดา ทิพย์สุวรรณ)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อาจารย์สุพีพรรณ พัฒนพานิชย์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)
วันที่ 28 เดือน เมษายน พ.ศ. 2543

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดีเพราะได้รับการให้คำปรึกษา คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ที่เกี่ยวกับงานวิจัยทั้งทางตรงและทางอ้อมจาก อาจารย์ ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ดุชนิ โยเหลา กรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุดา ทัพสุวรรณและอาจารย์สุพีพรรณ พัฒนพานิชย์ กรรมการสอบปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา ซึ่งนับว่าเป็นการสร้างความทรงจำที่ดีในการจัดทำปริญญานิพนธ์ครั้งนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง

นอกจากนั้นผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์นภาพร อมรเลิศสินไทย ดร.อำนาจ ปาอ้าย อาจารย์สายฝน เสกขุนทด ดร.ยุทธนา ไชยจุล และอาจารย์วิจิตรา ผกานิมิตร ที่เสียสละเวลาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งขอขอบพระคุณคณะผู้บริหาร คณาจารย์สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมทั้ง ขอขอบใจในความร่วมมือของนักศึกษาภาคปกติ ระดับปริญญาตรี ในการตอบแบบสอบถามอย่างดียิ่ง

อนึ่ง ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สวัสดิ์ คำชาย ตลอดจนเพื่อนร่วมรุ่น เพื่อนร่วมงานและผู้มีพระคุณอีกหลายท่านที่มีได้กล่าวนามในที่นี้ ที่มีส่วนในการอำนวยความสะดวกให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี นอกจากนี้ต้องขอขอบใจคุณฉัตรวิดี คำชาย คุณธีรพล คำชาย ที่ให้ความร่วมมือและให้กำลังใจมาโดยตลอด ซึ่งทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของคุณพ่อ Cheng คุณแม่ประทัย ศิริอำนาจและบูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย

พรทิพย์ คำชาย

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
สมมุติฐานการวิจัย.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
สถาบันราชภัฏกับการจัดการเรียนการสอน.....	12
การเลือกศึกษากับการประกอบอาชีพ.....	26
แนวคิดในการเลือกศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง.....	29
ทฤษฎีการเลือกอาชีพ.....	32
ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกเรียนและการเลือกอาชีพ.....	51
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	60
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	67
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	67
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
การสร้างเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า.....	70
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	75
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	76

สารบัญ

บทที่	หน้า
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาค้นคว้า.....	78
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	110
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า.....	110
วิธีดำเนินการวิจัย.....	110
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	111
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	111
อภิปรายผล.....	112
ข้อเสนอแนะ.....	123
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป.....	124
บรรณานุกรม.....	125
ภาคผนวก.....	135
ภาคผนวก ก.....	136
ภาคผนวก ข.....	157
ภาคผนวก ค.....	162
ภาคผนวก ง.....	166
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	174

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาวิชา.....	68
2 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไป.....	81
3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามสาขาวิชา.....	82
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านครอบครัวจำแนกตามสาขาวิชา ..	84
5 จำนวนร้อยละของอาชีพของผู้ปกครองจำแนกตามสาขาวิชา.....	85
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยด้านลักษณะการจัดการจัดการจำแนกตามสาขาวิชา.....	86
7 แสดงค่าการวิเคราะห์การจำแนกพหุระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการเลือกสาขาวิชา.....	88
8 แสดงค่าการวิเคราะห์การจำแนกพหุระหว่างปัจจัยด้านครอบครัวกับการเลือกสาขาวิชา.....	93
9 แสดงค่าไคร้-สแควร์ (χ^2) ระหว่างอาชีพของผู้ปกครองกับการเลือกสาขาวิชา	94
10 แสดงค่าการวิเคราะห์การจำแนกพหุระหว่างปัจจัยด้านลักษณะการจัดการกับการเลือกสาขาวิชา.....	95
11 แสดงเมตริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร.....	97
12 แสดงจำนวนDiscriminant Functions และค่า Eigenvalues.....	105
13 ตัวแปรจำแนกที่สำคัญ ค่าสัมประสิทธิ์โครงสร้าง.....	106
14 แสดงค่า Standardized Canonical Discriminant Function Coeffieients.....	107
15 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเกี่ยวกับ การสนับสนุนของครอบครัวมาตรฐานของสาขาวิชา คณาจารย์และสื่อและนวัตกรรม.....	163
16 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดค่านิยมในการทำงาน.....	164
17 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ.....	165
18 ค่าความแปรปรวนระหว่างสาขาวิชากับปัจจัยส่วนบุคคล.....	168
19 ค่าความแปรปรวนระหว่างสาขาวิชากับปัจจัยด้านครอบครัว.....	172
20 ค่าความแปรปรวนระหว่างสาขาวิชากับปัจจัยด้านลักษณะการจัดการ.....	173

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1 แสดงตำแหน่งของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มบน Discriminant Plane.....	109
---	-----

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบัน ความเจริญทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ตลอดจนการขยายตัวทางอุตสาหกรรมในประเทศ กำลังก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อสังคมไทย คือวิถีและการดำรงชีวิตของคนไทยจะต้องปรับให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงนั้น (หรรษา นิลวิเชียร, 2532 : 24) ในเรื่องนี้ นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2528 : 8) กล่าวไว้ว่า ในสภาพสังคมปัจจุบัน ภาวะเศรษฐกิจที่รัดตัวมีผลผลักดันให้บุคคลต่อสู้ดิ้นรนเพื่อความอยู่รอดในลักษณะต่าง ๆ ความจำเป็นที่จะต้องทำงานหรือการไต่ถามจึงแทบจะเรียกเป็นปัจจัยที่ 5 ของมนุษย์ก็ว่าได้ ซึ่งสอดคล้องกับ กฤษณ์นันทน์ วัฒนานรงค์ (2540 : 11) ได้กล่าวว่า สังคมในปัจจุบันเป็นสังคมที่ยึดถือการทำงานเป็นสำคัญ ดังนั้น การที่บุคคลจะเลือกประกอบอาชีพใดอาชีพหนึ่งนับว่ามีความสำคัญต่อบุคคลนั้นเป็นอย่างมาก เช่นเดียวกับที่อัจนรา สุขารมณ, อรพินทร์ ชูชมและทัศนาศ ทองภักดี (2540 : 1) ได้กล่าวว่า การที่บุคคลจะตัดสินใจเลือกกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งมาเป็นอาชีพที่จะยึดถือตลอดไปนั้น นับว่าเป็นการตัดสินใจครั้งยิ่งใหญ่ในชีวิต เพราะการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพของบุคคล เป็นก้าวอย่างที่สำคัญที่สุด โดยเฉพาะในช่วงเวลาของวัยรุ่นที่ต้องตัดสินใจเลือกสาขาวิชาเรียนที่ตรงหรือสอดคล้องกับอาชีพที่ใฝ่ฝัน การเลือกประกอบอาชีพที่ตรงกับความสามารถ ความถนัด และสอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงาน จึงเป็นประเด็นหลักที่จะต้องนำมาประกอบการตัดสินใจ กล่าวคือ หากบุคคลตัดสินใจเลือกอาชีพตรงตามความรู้ ความถนัด ความสามารถของตนเองย่อมนำมาซึ่งความก้าวหน้า ความมั่นใจ และมีความสุขในการทำงาน (จริยา จารักษ์, 2535 : 11) ในทางตรงกันข้าม

หากบุคคลนั้นเลือกสาขาวิชาเรียนที่ไม่ตรงหรือไม่สอดคล้องกับอาชีพที่ใฝ่ฝัน ก็จะทำให้ไม่พอใจในงานอาชีพ เกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย หดความสุข เสียประโยชน์ทั้งของหน่วยงาน และสุขภาพจิตของบุคคล ซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาต่อการพัฒนาประเทศในหลาย ๆ ด้านตามมา

เนื่องจากการพัฒนาประเทศและการพัฒนาคนในสังคมเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการทำงานอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น นโยบายในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544) จึงมุ่งมั่นพัฒนาการศึกษาซึ่งเป็นการสร้างรากฐานในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของ “คน” เพื่อเตรียมและนำคนไทยให้ก้าวสู่สังคมยุคใหม่ (เตือนใจ สุนทรสารทูล. 2541 : 4) ดังจะเห็นได้ว่า กระบวนการศึกษา ที่จัดให้แก่เยาวชนตั้งแต่ระดับก่อนวัยเรียนไปจนกระทั่งระดับมหาวิทยาลัย จึงมีความมุ่งหมายสำคัญ ๆ อยู่สองประการ คือ การพัฒนาบุคคลให้มีความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่จะช่วยให้ดำเนินชีวิตในฐานะพลเมืองดีและช่วยให้บุคคลได้มีโอกาสเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ (คมเพชร จิตรศุภกุล. 2540 – 2541 : 16) และเพื่อเป็นการรองรับการพัฒนาคนเข้าสู่วิชาชีพต่าง ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศที่สำคัญ สถาบันราชภัฏหรือวิทยาลัยครู ซึ่งถือเป็นสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทาง สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินการกิจโดยอาศัยพระราชบัญญัติของตนเองมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 ทำหน้าที่ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู เปิดสอนในระดับปริญญาตรี และได้ขยายฐานทางวิชาการ เปิดสอนสาขาวิชาอื่น ๆ นอกจากสายครูมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2527 โดยอาศัยพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2527 เปิดสอนใน 3 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ (วีระเทพ ภูษาดุทธิ. 2538 : 45) การเปิดสอนในสาขาวิชาต่าง ๆ นั้น สถาบันราชภัฏมุ่งเน้นผลิตบัณฑิตให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการ และสนองความต้องการของสังคมและท้องถิ่น ในด้านการจัดกิจกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้ สถาบันราชภัฏมุ่งเน้นการปฏิบัติควบคู่ทฤษฎี และยึดหลักความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและชุมชน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ และมีสมรรถภาพในวิชาชีพทั้งในด้านความรู้ ด้านเทคนิควิธีและการจัดการงานอาชีพและมีเจตคติที่ดีในสาขาวิชาที่เลือกเรียน (กรมการฝึกหัดครู. 2537 : 3 – 4)

การจัดการศึกษาของสถาบันราชภัฏทั่วประเทศ จำนวน 36 แห่ง ได้มีนักศึกษาเข้ารับการศึกษในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก จากสถิติการเข้ารับการศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรี ในปีการศึกษา 2540 มีนักศึกษาเข้ารับการศึกษในภาคปกติ สาขาวิชาการศึกษา 20,986 คน สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ 10,333 คน สาขาวิชาศิลปศาสตร์ 22,162 คน รวมทั้ง 3 สาขาวิชา มีนักศึกษาเข้ารับการศึกษเป็นจำนวน 53,481 คน ในโครงการ กศ.บป. ในสาขาวิชาการศึกษา 9,451 คน สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ 9,050 คน สาขาวิชาศิลปศาสตร์ 34,289 คน รวมทั้ง 3 สาขาวิชา มีนักศึกษาเข้ารับการศึกษเป็นจำนวน 52,790 คน (สำนักงานสถาบันราชภัฏ. 2540 ก : 4 – 181) ส่วนใน ปีการศึกษา 2541 มีนักศึกษาเข้ารับการศึกษในภาคปกติสาขาวิชา

การศึกษา 16,198 คน สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ 14,779 คน สาขาวิชาศิลปศาสตร์ 20,338 คน ซึ่งรวมทั้ง 3 สาขาวิชาแล้วมียอดนักศึกษาเป็นจำนวน 51,315 คน และในโครงการ กศ.บป. ปีการศึกษา 2541 มีนักศึกษาเข้ารับการศึกษานใน สาขาวิชาการศึกษา 32,214 คน สาขาวิชา วิทยาศาสตร์ 24,437 คน สาขาวิชาศิลปศาสตร์ 119,126 คน รวมทั้ง 3 สาขาวิชา มีนักศึกษา เข้ารับการศึกษเป็นจำนวน 175,777 คน (สำนักงานสถาบันราชภัฏ. 2541 : 4 - 100)

การเข้ารับการศึกษานักศึกษาในแต่ละสาขานั้น จะพบว่า นักศึกษาบางส่วน ก็ประสบความสำเร็จทั้งการเรียนและการประกอบอาชีพ และนักศึกษาบางส่วนก็ผิดหวัง มีปัญหาตั้งแต่เริ่มต้น มีนักศึกษาประมาณร้อยละ 10 ของจำนวนที่เข้ารับการศึกษานในแต่ละปี มาขอเปลี่ยนสาขาวิชา ขอลาออกหรือพ้นสภาพการเป็นนักศึกษาทุกภาคเรียน อันมีสาเหตุ ที่แตกต่างกันไป เช่น เมื่อนักศึกษาเข้าศึกษาในสาขาวิชาที่เลือกแล้วนักศึกษาพบว่า ตนเอง ไม่ชอบ ไม่มีความถนัด ไม่มีความสามารถที่จะเรียนต่อได้ เพราะเนื้อหาวิชานั้นยากเกินไป ไม่มีความนิยมในอาชีพที่กำลังศึกษาอยู่ และบางรายขาดทุนทรัพย์ในการศึกษา เป็นต้น (สำนักทะเบียน และวัดผล สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์. 2542) ซึ่งปัญหาดังกล่าวมีผลกระทบ ต่อการดำเนินงานของฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการจัดการเรียนการสอนและการบริการ นักศึกษาเป็นอย่างมาก นอกจากนั้น ปัญหานี้ยังมีผลกระทบต่อตัวนักศึกษาเป็นอย่างมาก ดังที่ วารุณี ธนวานิช (2529 : 58) ได้กล่าวว่า การตัดสินใจเลือกทางศึกษาต่อเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง สำหรับชีวิตทั้งในปัจจุบันและอนาคต เพราะหากตัดสินใจผิดพลาดย่อมก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เช่น ความเบื่อหน่าย การไม่สนใจการเรียน และการออกกลางคัน ซึ่งนอกจากจะเสียประโยชน์ ของตนเองแล้ว ยังเป็นอุปสรรคในการพัฒนาประเทศด้วย (ยินดี เจริญศรี. 2524 : 2)

ในการเลือกสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้น บุคคลมักจะได้รับอิทธิพลต่าง ๆ หรือมีเหตุผล ที่ใช้ประกอบในการเลือกที่แตกต่างกันไปตามสถานภาพส่วนตัว สภาพการณ์ต่าง ๆ ของ ครอบครัวตลอดจนความต้องการและเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยของโสภณ เสือพันธ์ (2529 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจโปรแกรม การเรียนของนักศึกษา พบว่า อาชีพของผู้ปกครอง ความคาดหวังการว่าจ้างในตลาดแรงงาน ค่าแนะนำของผู้ปกครอง และความคาดหวังในรายได้สูง มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือก โปรแกรมวิชาของนักศึกษา ส่วนผลการวิจัยของอัมพรศรี พรพิทักษ์ดำรง (2534 : บทคัดย่อ) พบว่า เหตุผลในการที่นักเรียนจะตัดสินใจเลือกเรียนสาขาคหกรรมศาสตร์ คือ สามารถนำ ความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ นำไปประกอบอาชีพ และหารายได้พิเศษได้ในขณะทำงาน ประจำ นอกจากนั้น เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ (2525 : 19) ยังพบว่าความแตกต่างทางเศรษฐกิจ และสังคม ทุนทรัพย์ที่ใช้ในการศึกษา คุณภาพของการจัดการศึกษา ภูมิสำเนาของสถานศึกษา และความมีชื่อเสียงของสถานศึกษามีส่วนทำให้นักศึกษตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในสถาบัน แห่งนั้น

จากสภาพดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาว่า นักศึกษาที่เข้ารับการศึกษ
ในสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ในแต่ละสาขาวิชานั้น มีปัจจัยอะไรประกอบในการเลือกสาขาวิชา
ดังนั้นในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย มุ่งที่จะศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของ
นักศึกษาระดับปริญญาตรี และปัจจัยที่เป็นตัวจำแนก การเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับ
ปริญญาตรีในสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัย
ด้านลักษณะการจัดการ กับ การเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันราชภัฏ
ราชชนครินทร์
2. เพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถจำแนกการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ในสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ จะทำให้ทราบปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชา
ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ ซึ่งผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องจะได้
นำผลการวิจัยนี้ใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบาย การวางแผน การจัดการเรียนการสอนของ
สถาบัน การจัดสรรงบประมาณและการจัดสรรทรัพยากรในการพัฒนาสถาบันในด้านต่าง ๆ
รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ การเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา ได้อย่างเหมาะสม

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตของเนื้อหา

เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ใน
สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการวิจัย 3 ด้านคือ
ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านลักษณะการจัดการ

2. ขอบเขตของประชากร

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาภาคปกติ ระดับปริญญาตรี 4 ปี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ ทุกสาขาวิชา ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 1,380 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาภาคปกติระดับปริญญาตรี 4 ปี ชั้นปีที่ 1 ทุกสาขาวิชา ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542 ของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Sampling) โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตาราง เครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607 – 610) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 617 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระได้แก่

3.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

- 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 2) ค่านิยมในการทำงาน
- 3) บุคลิกภาพ

3.1.2 ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่

- 1) อาชีพของผู้ปกครอง
- 2) รายได้ของครอบครัว
- 3) การสนับสนุนของครอบครัว

3.1.3 ปัจจัยด้านลักษณะการจัดการ ได้แก่

- 1) มาตรฐานของสาขาวิชา
- 2) คณาจารย์
- 3) สื่อและนวัตกรรม

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

การเลือกสาขาวิชา

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. สถาบันราชภัฏราชนครินทร์ หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 112 ตอนที่ 4ก. ลงวันที่ 24 มกราคม 2538

2. นักศึกษาระดับปริญญาตรี หมายถึง ผู้ที่ศึกษาในภาคปกติระดับปริญญาตรี 4 ปี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ ทุกสาขาวิชาและกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542

3. ปัจจัยที่สัมพันธ์ หมายถึง สิ่งที่เกี่ยวข้อง และมีส่วนสนับสนุนให้นักศึกษาใช้พิจารณาและตัดสินใจในการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของปัจจัยที่จะศึกษาไว้ 3 ด้าน ดังต่อไปนี้

3.1 ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงาน บุคลิกภาพ

3.1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสามารถทางการเรียนของนักศึกษา ซึ่งพิจารณาจากผลการเรียนเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า ก่อนเข้าศึกษาในสถาบัน โดยแบ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออกเป็น 3 ระดับ คือ

- 1) ระดับต่ำ หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00 ลงมา
- 2) ระดับปานกลาง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.00 – 2.99
- 3) ระดับสูง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.00 – 4.00

3.1.2 ค่านิยมในการทำงาน หมายถึง สิ่งที่บุคคลเชื่อว่า มีความสำคัญในการทำงานของตน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นความรู้สึกพึงพอใจที่คนเรามักจะแสวงหาจากงานที่ทำหรือเป็นความรู้สึกพึงพอใจอันเป็นผลลัพธ์ที่ได้จากงาน สิ่งที่เรายึดถือแต่ละอย่างนี้มีความสำคัญไม่เท่าเทียมกันเสมอไป บางอย่างอาจจะมีความสำคัญอย่างใหญ่หลวงต่อคนบางคน แต่บางอย่างก็อาจจะมีความสำคัญน้อยมากต่อคนอื่น ๆ สำหรับค่านิยมในการทำงานนี้ จำแนกเป็น 16 ด้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- 1) ค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์ เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่เกี่ยวกับการประดิษฐ์ คิดค้น ออกแบบ และพัฒนาแนวคิดใหม่ ๆ
- 2) ค่านิยมในการทำงานด้านการบริหาร เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่ต้องมีการวางแผน และจัดสรรงานให้ผู้อื่นทำ

3) ค่านิยมในการทำงานด้านสัมฤทธิ์ผล เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่ส่งเสริมให้บุคคลประสบผลสำเร็จจากการทำงาน และก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน อีกทั้งยังเป็นสิ่งที่ช่วยให้บุคคลมุ่งมั่นทำงานเพื่องานด้วย

4) ค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อม เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงาน ซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่มีบรรยากาศที่สุขสบาย ตลอดจนมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ช่วยให้บุคคลที่ทำงานในสถานทีนั้นมีมีความสุข สำหรับค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อมนี้ เน้นสภาพแวดล้อมทางวัตถุที่จะช่วยอำนวยความสะดวกให้บุคคลมีความสุขในการทำงาน

5) ค่านิยมในการทำงานด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่ผู้ปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างาน

6) ค่านิยมในการทำงานด้านวิถีชีวิต เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่เปิดโอกาสให้บุคคลได้ใช้ชีวิตตามที่ตนเองชอบหรือต้องการ

7) ค่านิยมในการทำงานด้านความมั่นคงปลอดภัย เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่มีความมั่นคงปลอดภัย และเป็นงานที่ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมั่นใจได้ว่าจะมีงานทำตลอดไป

8) ค่านิยมในการทำงานด้านผู้ร่วมงาน เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่เปิดโอกาสให้บุคคลที่ปฏิบัติงาน ได้ติดต่อกับผู้ร่วมงานที่ตนเองพอใจ โดยเฉพาะผู้ร่วมงานในระดับเดียวกันหรือต่ำกว่า

9) ค่านิยมในการทำงานด้านสุนทรีย์ เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่ช่วยให้บุคคลได้สร้างสิ่งสวยงาม และเพิ่มความงดงามให้แก่โลก

10) ค่านิยมในการทำงานด้านความมีศักดิ์ศรี เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงาน ซึ่งให้เกียรติกับบุคคลที่ทำงานนั้น

11) ค่านิยมในการทำงานด้านความมีอิสระ เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานซึ่งบุคคลที่ทำงานนั้นมีอิสระในการทำงานตามที่ตนเองปรารถนา

12) ค่านิยมในการทำงานหลาย ๆ ด้าน เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่เปิดโอกาสให้บุคคลทำงานหลาย ๆ ด้าน ในขณะเดียวกัน งานที่ทำก็ต้องไม่ซ้ำซาก จำเจ

13) ค่านิยมในการทำงานด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่มีรายได้ดีหรือรายได้สูงเพียงพอที่จะเลี้ยงชีพและซื้อสิ่งของเพื่อสนองความต้องการได้

14) ค่านิยมในการทำงานด้านบริการสังคม เป็นค่านิยมซึ่งสัมพันธ์กับงานที่สามารถให้สวัสดิการ ให้ความช่วยเหลือ สงเคราะห์บุคคลอื่น และก่อประโยชน์แก่ผู้อื่น

15) ค่านิยมในการทำงานด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่เปิดโอกาสให้บุคคลได้ใช้ความคิดอย่างอิสระ ประเมินผลการทำงานของตนจากการเรียนรู้ และสามารถค้นคิดสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมได้

16) ค่านิยมในการทำงานด้านงานอาชีพอิสระ เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่บุคคลสามารถหารายได้ ได้เองโดยไม่ต้องมีนายจ้างหรือไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง สามารถเป็นเจ้าของกิจการ และสามารถพึ่งตนเองได้

3.1.3 บุคลิกภาพ หมายถึง ผลรวมของพฤติกรรมทั้งหมดของบุคคลทั้งที่เปิดเผยและซ่อนเร้น อันได้แก่ การแสดงตัว ความสุภาพอ่อนโยน ความซื่อตรงต่อหน้าที่ ความมั่นคงทางอารมณ์ และสติปัญญา ซึ่งเป็นเหตุให้บุคคลมีบุคลิกภาพแตกต่างกัน ในการวิจัยครั้งนี้ บุคลิกภาพของบุคคลจะวัดได้โดยแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ

1) การแสดงตัว หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ ชอบออกสังคม เป็นคนเปิดเผย ช่างพูด ชอบกิจกรรมที่โลดโผน ชอบการผจญภัย กล้าพูดกับคนแปลกหน้า และสามารถเข้ากับคนอื่นได้ดี

2) ความสุภาพอ่อนโยน หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ มีความสุภาพเรียบร้อย มีกิริยาท่าทางอ่อนโยน มีความเป็นมิตรกับผู้อื่น มีความอ่อนน้อมถ่อมตน มีพฤติกรรมที่เอนเอียงไปสู่การยอมรับ ให้ความร่วมมือกับผู้อื่นและไม่คิดประสงคร้ายผู้อื่น

3) ความซื่อตรงต่อหน้าที่ หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ มีความรับผิดชอบ มีความยุติธรรม มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ เชื่อถือได้ และสามารถเป็นที่พึ่งได้

4) ความมั่นคงทางอารมณ์ หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ มีความมั่นคง ไม่หวั่นไหวง่าย มีความหนักแน่น มีความสามารถในการปรับอารมณ์ให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี มีความสุขุมเยือกเย็น

5) สติปัญญา หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ มีความเฉลียวฉลาด มีความคิดริเริ่ม ชอบดัดแปลง ชอบแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เป็นผู้มองการณ์ไกล เป็นคนมีเหตุผล และยอมรับฟังเหตุผลของผู้อื่น

3.2 ปัจจัยด้านครอบครัว หมายถึง อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว การสนับสนุนของครอบครัว

3.2.1 อาชีพของผู้ปกครอง หมายถึง งานที่บิดามารดา หรือผู้ปกครองทำเป็นประจำเพื่อเลี้ยงชีพ ถ้าบิดามารดา ประกอบอาชีพแตกต่างกันให้ถืออาชีพของผู้ที่มีรายได้สูงเป็นอาชีพของผู้ปกครอง ในกรณีที่ไม่มีบิดามารดาให้ใช้อาชีพของผู้อุปการะทางการเงินแทนในการวิจัยครั้งนี้แบ่งอาชีพออกเป็น 8 ประเภท ดังนี้

1) รับราชการ หมายถึง บุคคลที่เป็นข้าราชการและปฏิบัติงานในสังกัดของรัฐบาล

2) พนักงานรัฐวิสาหกิจ หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติงานในสังกัดรัฐวิสาหกิจ

3) พนักงานบริษัท หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติงานในสังกัดหน่วยงานของเอกชน

4) นักธุรกิจ หมายถึง บุคคลที่ประกอบอาชีพส่วนตัวในรูปของบริษัท ห้างหุ้นส่วน

5) ค้าขาย หมายถึง บุคคลที่ประกอบอาชีพส่วนตัวในรูปการค้าขายที่ไม่ใช่บริษัท ห้างหุ้นส่วน

6) เกษตรกรรม หมายถึง บุคคลที่ประกอบอาชีพโดยการทำการเกษตรกรรมทุกชนิด

7) รับจ้าง หมายถึง บุคคลที่ประกอบอาชีพโดยการรับจ้างเป็นรายวัน รายเดือน รวมทั้งบุคคลที่เป็นลูกจ้างของรัฐและเอกชน

8) อื่น ๆ หมายถึง อาชีพที่นอกเหนือจากที่กล่าวมาข้างต้น

3.2.2 รายได้ของครอบครัว หมายถึง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง กรณีบิดาหรือมารดาไม่มีรายได้ ให้ถือรายได้ของสมาชิกคนใดคนหนึ่งที่เป็นผู้ประกอบอาชีพเลี้ยงครอบครัวแทน ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งรายได้ออกเป็น 3 ระดับดังนี้

- 1) รายได้น้อย คือ รายได้ต่ำกว่า 7,500 บาท ลงมา
- 2) รายได้ปานกลาง คือ รายได้ระหว่าง 7,501 – 17,500 บาท
- 3) รายได้มาก คือ รายได้ตั้งแต่ 17,501 บาทขึ้นไป

3.2.3 การสนับสนุนของครอบครัว หมายถึง บิดา มารดา หรือผู้อุปการะทางการเงิน พี่ น้อง หรือญาติ มีส่วนช่วยส่งเสริมชักจูง แนะนำ ให้ความช่วยเหลือในการตัดสินใจเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา

3.3 ปัจจัยด้านลักษณะการจัดการ หมายถึง การดำเนินงานของสาขาวิชาในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดขอบเขตในการศึกษา 3 ด้าน ดังนี้

3.3.1 มาตรฐานของสาขาวิชา หมายถึง การมีชื่อเสียง การยอมรับของสังคมในวิธีสอนและในกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งสาขาวิชาได้กำหนดไว้โดยถือหลักให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ใน 3 ด้าน คือ

- 1) ด้านความรู้ ได้แก่ ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่ผู้เรียนได้รับมีระดับตั้งแต่ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินตามลำดับ
- 2) ด้านเทคนิควิธี ได้แก่ เทคนิคที่ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนให้ปฏิบัติตามความจำเป็นของวิชาได้อย่างอัตโนมัติและความสามารถเฉพาะของบัณฑิตในแต่ละวิชาเอก ที่นำไปใช้ปฏิบัติได้รวมทั้งยังสามารถดัดแปลงและริเริ่มได้ตามลำดับ
- 3) ด้านคุณลักษณะ ได้แก่ การที่ผู้เรียนได้รับการกล่อมเกลาให้มีเจตคติที่ดี และลักษณะของความคิด คุณธรรม จริยธรรม เสียสละเพื่อส่วนรวม สังคมและประเทศชาติ และความเป็นนักวิชาการสาขานั้นอย่างเพียงพอและเหมาะสม

3.3.2 คณาจารย์ หมายถึง บุคคลที่สอนในสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ ซึ่งมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ ประสบการณ์ และมีคุณสมบัติตรงกับสาขาวิชาที่สอน ซึ่งเหมาะสมและเป็นที่ยอมรับของสังคมโดยทั่วไป

3.3.3 สื่อและนวัตกรรม หมายถึง การจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ ห้องเรียน ห้องฝึกปฏิบัติการและสิ่งอำนวยความสะดวก ที่สาขาวิชามีไว้ประกอบการเรียนการสอน ซึ่งมีความพร้อมและความทันสมัย เพื่อให้ให้นักศึกษาใช้ในการค้นคว้า สืบหาความรู้ และฝึกทักษะ

4. การเลือกสาขาวิชา หมายถึง การตกลงใจเข้าศึกษาในสาขาวิชาใดสาขาวิชาหนึ่งใน 3 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์

กรอบความคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัย ผู้วิจัยได้สรุปแนวคิดตามทฤษฎีการเลือกอาชีพและแนวคิดของนักวิชาการ เป็นกรอบในการวิจัย ดังนี้

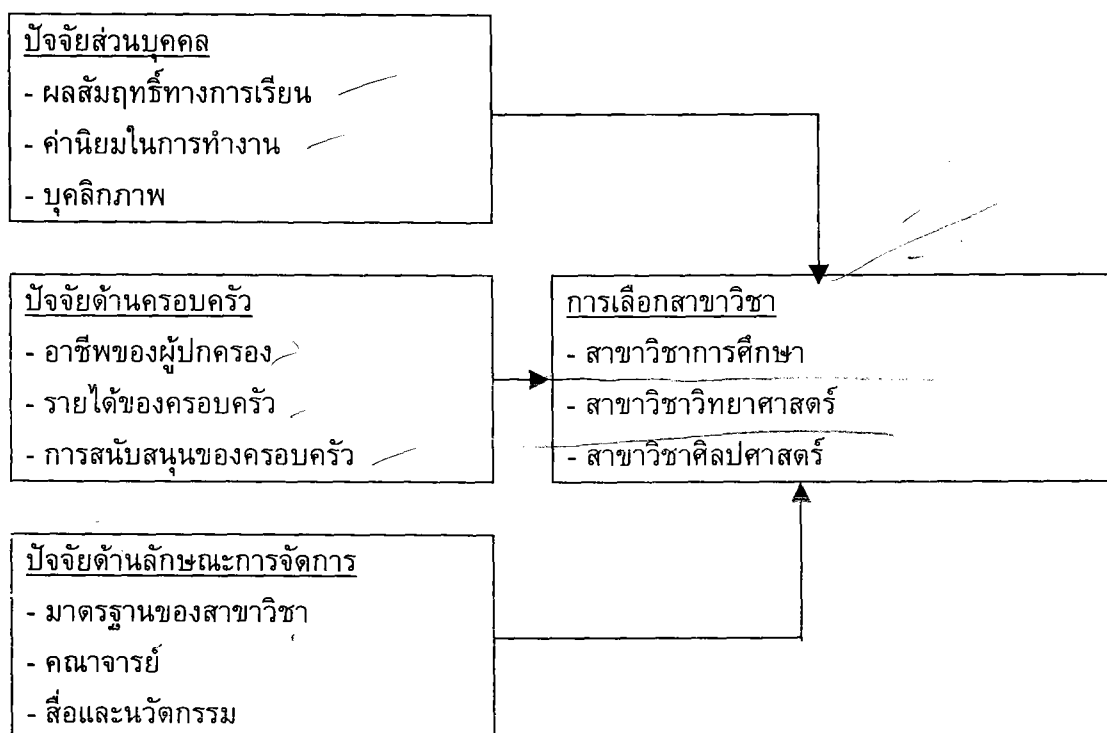
อาศัยแนวความคิดของทบวงมหาวิทยาลัย (2538 : 4 – 5) และเฮอร์ และเครเมอร์ (สว้างจิตร์, พัชรณิเปกรณ์. 2541 : 23 ; อ้างอิงมาจาก Herr and Cramer. 1979 : 281 – 282) ประสานแนวความคิดตามทฤษฎีการวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล (วัชรินทร์พรมย์. 2523 : 13 – 17 ; ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2531 : 36 ; อ้างอิงมาจาก Williamson. 1937) เป็นกรอบความคิดพื้นฐานในการกำหนดปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา ซึ่งได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านลักษณะการจัดการ

ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วยตัวแปร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงาน และบุคลิกภาพ โดยตัวแปร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาศัยแนวคิดตามทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล (วัชรินทร์พรมย์. 2523 : 13 – 17 ; ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2531 : 36 ; อ้างอิงมาจาก Williamson. 1937) ส่วนตัวแปรค่านิยมในการทำงาน ได้อาศัยแนวคิดของซูเปอร์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2531 : 48 – 50 ; อ้างอิงมาจาก Super. 1970) และตัวแปรบุคลิกภาพ ได้อาศัยแนวคิดของดิกแมน (เยาวเรศ ไหลอุตม. 2541 : 23 ; อ้างอิงมาจาก Digman. 1989 : 195 – 214)

ปัจจัยด้านครอบครัว ประกอบด้วยตัวแปร อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว และการสนับสนุนของครอบครัว อาศัยแนวคิดตามทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล (วัชรินทร์พรมย์. 2523 : 13 – 17 ; ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2531 : 36 ; อ้างอิงมาจาก Williamson. 1937)

ปัจจัยด้านลักษณะการจัดการ ประกอบด้วยตัวแปรมาตรฐานของสาขาวิชา คณาจารย์ สื่อและนวัตกรรม ผู้วิจัยได้อาศัยตัวแปรย่อยจากผลการวิจัยของ สมพงศ์ จิตจรส์อำพัน (2540) สมศรี เพชรโชติ (2538) และทองหล่อ นาคหอม (2535) ที่พบว่า ตัวแปรย่อยดังกล่าว มีส่วนที่ทำให้บุคคลเข้าศึกษาในสาขาวิชาหรือสถานศึกษานั้น ๆ เมื่อประสานแนวความคิดและผลการวิจัยดังกล่าวจึงได้กรอบความคิดในการวิจัยดังต่อไปนี้

กรอบความคิดในการวิจัย

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
2. ปัจจัยด้านครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
3. ปัจจัยด้านลักษณะการจัดการมีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
4. ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านลักษณะการจัดการ สามารถจำแนกการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจะนำเสนอตามลำดับในเรื่องต่อไปนี้

1. สถาบันราชภัฏกับการจัดการเรียนการสอน
2. การเลือกศึกษากับการเลือกประกอบอาชีพ
3. แนวคิดในการเลือกศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง
5. ทฤษฎีการเลือกอาชีพ
6. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกเรียนและการเลือกอาชีพ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - งานวิจัยในประเทศ
 - งานวิจัยต่างประเทศ

1. สถาบันราชภัฏกับการจัดการเรียนการสอน

สถาบันราชภัฏ หรือวิทยาลัยครูในอดีต ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2435 เนื่องจากในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีการจัดการศึกษาในโรงเรียนต่าง ๆ ทั้งโรงเรียนหลวงและโรงเรียนราษฎร์มากขึ้น ครูผู้สอนจึงไม่เพียงพอ ดังนั้น จึงได้มีการจัดตั้งสถาบันนี้ขึ้นเพื่อผลิตครู ซึ่งต่อมาในปี พ.ศ. 2497 มีการขยายการฝึกหัดครูออกไปสู่หัวเมือง ตลอดจนมีการรวบรวมสถาบันต่าง ๆ ในการผลิตครูให้มารวมอยู่ในหน่วยงานเดียวกันและสถาปนาขึ้นเป็น “กรมการฝึกหัดครู” จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2518 ได้มีการปรับปรุงบทบาทของครูอีกครั้ง โดยพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู ยกฐานะให้เปิดสอนถึงระดับปริญญาตรี ให้วิทยาลัยครูมิใช่เพียงผลิตครูประถมและครูมัธยมเท่านั้น แต่ให้เป็นสถาบันการศึกษาและวิจัย และในปี พ.ศ. 2527 วิทยาลัยครูได้เปลี่ยนฐานะเป็นสถาบันอุดมศึกษา ตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยครู พ.ศ. 2527 ให้มีการจัดการเรียนการสอนในสาขาวิชาอื่น ๆ นอกเหนือจากการผลิตครูเพิ่มมากขึ้น ต่อมาเมื่อวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2535 ได้รับพระราชทานนามใหม่ว่า “สถาบันราชภัฏ” (กรมการฝึกหัดครู. 2536 : 122)

ปัจจุบันสถาบันราชภัฏ มีอยู่ถึง 36 แห่ง ตั้งอยู่ในส่วนกลาง 6 แห่งและกระจายอยู่ในส่วนภูมิภาคทั่วประเทศอีก 30 แห่ง แต่ละแห่งอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 จัดการศึกษาให้แก่บุคคลในท้องถิ่นที่สถาบันราชภัฏตั้งอยู่ และในจังหวัดที่มี

อาณาเขตติดต่อ ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้สำเร็จระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในท้องถิ่น และ บุคลากรในท้องถิ่น ทั้งนี้เพื่อเป็นการช่วยกระจายโอกาสให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในท้องถิ่นได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา และเพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรในท้องถิ่นได้เพิ่มพูนคุณวุฒิการศึกษา ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเองและเป็นผลให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนางานที่ตนรับผิดชอบ พัฒนาตนเองและพัฒนาท้องถิ่นที่ตนทำงานได้อย่างดี ดังนั้น นักศึกษาในสถาบันราชภัฏ จึงมี 2 ประเภท คือ นักศึกษาภาคปกติ ซึ่งได้แก่นักศึกษาที่เรียนในเวลาปกติ ของทางราชการ และนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) ซึ่งได้แก่ผู้ที่มิงานทำแล้ว และมาเข้ารับการศึกษานในโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ ภาคนอกเวลาราชการ การจัดการศึกษาให้แก่นักศึกษาทั้ง 2 ประเภทนี้ใช้หลักสูตรสาขาวิชา โปรแกรมวิชา บุคลากร วัสดุครุภัณฑ์และอาคารสถานที่ร่วมกัน นักศึกษาทั้งภาคปกติและกศ.บป. จึงมีศักดิ์และสิทธิ์เท่าเทียมกันเมื่อสำเร็จการศึกษาจากสถาบันราชภัฏ (กรมการฝึกหัดครู. 2535 : 17 - 42)

การจัดการศึกษาเป็นภารกิจที่มีความสำคัญสูงสุดของสถาบันราชภัฏทั้ง 36 แห่ง ทั้งนี้เพื่อเสริมสร้างทรัพยากรมนุษย์ให้มีความสามารถ และคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของประเทศและท้องถิ่น (สำนักงานสถาบันราชภัฏ. 2539 : 22) จึงเปิดสอนหลักสูตรต่าง ๆ ให้กับนักศึกษาภาคปกติและนักศึกษา กศ.บป. ทั้งในระดับอนุปริญญา ระดับปริญญาตรี หลังอนุปริญญาและระดับปริญญาตรี 4 ปี ซึ่งแบ่งเป็น 3 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ โดยมีโครงสร้างหลักสูตรดังนี้ (กรมการฝึกหัดครู. 2535 : 27)

1. สาขาวิชาการศึกษา

สาขาวิชาการศึกษา หมายถึง สาขาวิชาที่สถาบันราชภัฏเปิดสอนเพื่อฝึกฝนให้นักศึกษาไปประกอบวิชาชีพครู นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในสาขานี้ในระดับอนุปริญญา จะได้รับวุฒินุปริญญาครุศาสตร์ หรือ อ.คศ. และในระดับปริญญาตรี จะได้รับวุฒิปริญญาครุศาสตร์บัณฑิต หรือ ค.บ. ตามหลักสูตรวิทยาลัยครูฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2536 ได้จัดหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษา เป็น 5 สาย และ 60 โปรแกรมวิชา /

จุดมุ่งหมายของสาขาวิชาการศึกษา

หลักสูตรสาขาวิชาการศึกษา มีจุดมุ่งหมายที่จะให้ผู้สำเร็จการศึกษามีคุณสมบัติ ดังนี้ (กรมการฝึกหัดครู. 2536 ก : 4 - 5)

1. มีเจตคติที่ดีต่อการเป็นครู มีความรัก ความศรัทธาในวิชาชีพครูมีค่านิยม

ที่พึงประสงค์ มีคุณธรรม และจริยธรรม ตลอดจนมีจิตใจใฝ่สัมฤทธิ์ พัฒนาตนเองอยู่เสมอ

2. มีความรู้และเทคนิควิธีที่จะปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ
3. มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะและมีวิจรรณญาณในการแก้ปัญหา
4. มีสุขนิสัยที่ส่งเสริมคุณภาพทางกายและทางใจ ทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม
5. มีจิตสำนึกในการพัฒนาสังคมเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์

ส่วนตัว

6. มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย กระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

7. รักษาเอกลักษณ์และวัฒนธรรมอันดีของชาติ และมีความสำนึกในความเป็นคนไทย

โครงสร้างหลักสูตรของสาขาวิชาการศึกษา

หลักสูตรวิทยาลัยครู สาขาวิชาการศึกษา ประกอบด้วยหมวดวิชาและกลุ่มวิชา ดังนี้

1. หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป (General Education) หมายถึง วิชาการศึกษาทั่วไปที่นักศึกษาทุกคนต้องเรียนเพื่อให้มีความรู้อย่างกว้างขวางและรอบรู้ในสิ่งที่จำเป็น สำหรับการเป็นพลเมืองดีของสังคม หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป แบ่งเป็น 4 กลุ่มวิชา คือ

- 1.1 กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร
- 1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์
- 1.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์
- 1.4 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน (Specialized Education) หมายถึง วิชาเฉพาะทางใดทางหนึ่ง ที่นักศึกษาแต่ละคนจะเลือกเรียน เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ รู้เทคนิควิธี และเข้าใจกระบวนการงานอาชีพ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ หมวดวิชาเฉพาะด้าน แบ่งเป็น 3 กลุ่มวิชา คือ

- 2.1 กลุ่มวิชาเนื้อหา หรือกลุ่มวิชาเอก – โท
- 2.2 กลุ่มวิชาชีพครู
- 2.3 กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

3. หมวดวิชาเลือกเสรี (Free Elective) หมายถึง วิชาที่ให้นักศึกษาเลือกเรียนได้ตามความถนัดและความสนใจ เพื่อให้มีโลกทัศน์ที่กว้างขึ้น

หน่วยกิตรวมและสัดส่วนของหน่วยกิตตามโครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชาการ ศึกษา

หน่วยกิตรวมและสัดส่วนหน่วยกิตขั้นต่ำตามโครงสร้างของหลักสูตรแต่ละระดับที่
จัดไว้ โดยใช้ข้อบังคับสภาการฝึกหัดครูว่าด้วยเกณฑ์มาตรฐาน เป็นแนวทางในการจัดตั้งนี้

ระดับ หมวดวิชา	ปริญญาตรี 120 – 150 หน่วยกิต	อนุปริญญา 70 – 90 หน่วยกิต	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) 60 – 80 หน่วยกิต
1. พื้นฐานทั่วไป	40	16	24
- กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร	10	4	6
- กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	10	4	6
- กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	10	4	6
- กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์			
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	10	4	6
2. เฉพาะด้าน	80	58	48
- กลุ่มวิชาเนื้อหา (วิชาเอก)	45	35	30
- กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ	10	8	8
- กลุ่มวิชาชีพครู	25	15	10
3. วิชาเลือกเสรี	10	6	6
หน่วยกิตรวม	130	80	78

2. สาขาวิชาวิทยาศาสตร์

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ หมายถึง สาขาวิชาทางวิทยาศาสตร์ที่สถาบันราชภัฏ
เปิดสอนและเพื่อฝึกฝนให้นักศึกษาไปประกอบอาชีพในสาขาวิทยาศาสตร์ โดยไม่ต้องเป็นครู
นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชานี้ ในระดับอนุปริญญา จะได้รับวุฒิอนุปริญญา
วิทยาศาสตร์ หรือ อ.วท. และในระดับปริญญาตรี จะได้รับวุฒิปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต
หรือ วท.บ. ตามหลักสูตรวิทยาลัยครู ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2536 ได้จัดหลักสูตรสาขาวิชา
วิทยาศาสตร์เป็น 5 สาย และ 43 โปรแกรมวิชา

จุดมุ่งหมายของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์

หลักสูตรสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ มีจุดมุ่งหมายให้ผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สามารถประกอบอาชีพตามความต้องการของสังคมและท้องถิ่น โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้ (กรมการฝึกหัดครู. 2536 ข : 4 – 5)

1. สามารถประกอบอาชีพโดยใช้ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในหน่วยงานของรัฐ เอกชน และประกอบอาชีพอิสระได้
2. นำความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงความเป็นอยู่ คุณภาพชีวิตของตนและสังคมได้อย่างเหมาะสม
3. ตระหนักถึงความสำคัญของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ สังคมและสภาพแวดล้อม
4. พัฒนาและส่งเสริมจริยธรรม คุณธรรม เจตคติและศรัทธาในการประกอบอาชีพทางด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี อันจะนำไปสู่การพัฒนาสังคมได้อย่างดี

โครงสร้างหลักสูตรของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์

หลักสูตรวิทยาลัยครู สาขาวิทยาศาสตร์ ประกอบด้วยหมวดวิชาและกลุ่มวิชา ดังนี้

1. หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป (General Education) หมายถึง วิชาการศึกษาทั่วไปที่นักศึกษาทุกคนต้องเรียน เพื่อให้มีความรู้อย่างกว้างขวางและรอบรู้ในสิ่งที่จำเป็นสำหรับการเป็นพลเมืองดีของสังคม หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป แบ่งเป็น 4 กลุ่มวิชา คือ
 - 1.1 กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร
 - 1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์
 - 1.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์
 - 1.4 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน (Specialized Education) หมายถึง วิชาเฉพาะทางใดทางหนึ่งที่นักศึกษาแต่ละคนจะเลือกเรียน เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะรู้เทคนิควิธี และเข้าใจกระบวนการงานอาชีพ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ หมวดวิชาเฉพาะด้านแบ่งเป็น 3 กลุ่มวิชา คือ
 - 2.1 กลุ่มวิชาเนื้อหา หรือกลุ่มวิชาเอก – โท
 - 2.2 กลุ่มวิชาวิทยาการจัดการ
 - 2.3 กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

3. หมวดวิชาเลือกเสรี (Free Elective) หมายถึง วิชาที่ให้นักศึกษาเลือกเรียนได้ตามความถนัดและมีความสนใจ เพื่อให้มีโลกทัศน์ที่กว้างขึ้น

หน่วยกิตรวมและสัดส่วนของหน่วยกิตตามโครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชา วิทยาศาสตร์

หน่วยกิตรวมและสัดส่วนหน่วยกิตชั้นด่ำตามโครงสร้างของหลักสูตรแต่ละระดับที่
จัดไว้ โดยใช้ข้อบังคับสภาการฝึกหัดครูว่าด้วยเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรเป็นแนวทางในการจัด
ดังนี้

ระดับ หมวดวิชา	ปริญญาตรี 120– 150 หน่วยกิต	อนุปริญญา 70 – 90 หน่วยกิต	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) 60 – 80 หน่วยกิต
1. พื้นฐานทั่วไป	40	16	24
- กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร	10	4	6
- กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	10	4	6
- กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	10	4	6
- กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์			
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	10	4	6
2. เฉพาะด้าน	70	48	45
- กลุ่มวิชาเนื้อหา (วิชาเอก)	48	37	31
- กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ	7	5	5
- กลุ่มวิชาวิทยาการจัดการ	15	6	9
3. วิชาเลือกเสรี	10	6	6
หน่วยกิตรวม	120	70	75

3. สาขาวิชาศิลปศาสตร์

สาขาวิชาศิลปศาสตร์ หมายถึง สาขาวิชาทางศิลปศาสตร์ที่สถาบันราชภัฏ
เปิดสอนเพื่อฝึกฝนให้นักศึกษาไปประกอบอาชีพในสาขาศิลปศาสตร์ โดยไม่ต้องเป็นครู
นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชานี้ในระดับอนุปริญญา จะได้รับวุฒิอนุปริญญาศิลปศาสตร์
หรือ อ.ศศ. และในระดับปริญญาตรี จะได้รับวุฒิปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต หรือ ศศ.บ.

ตามหลักสูตรวิทยาลัยครูฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2536 ได้จัดหลักสูตรสาขาวิชาศิลปศาสตร์ เป็น 7 สาย และ 38 โปรแกรมวิชา

จุดมุ่งหมายของสาขาวิชาศิลปศาสตร์

หลักสูตรสาขาวิชาศิลปศาสตร์ มุ่งให้ผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาศิลปศาสตร์ให้สามารถประกอบอาชีพตามความต้องการของสังคมและท้องถิ่น โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้ (กรมการฝึกหัดครู. 2536 ก : 4 – 6)

1. สามารถประกอบอาชีพโดยใช้ความรู้ ทักษะและเทคนิคเฉพาะทางด้านศิลปศาสตร์ในหน่วยงานของรัฐ เอกชนและประกอบอาชีพอิสระได้
2. นำความรู้ทางด้านศิลปศาสตร์ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงความเป็นอยู่ คุณภาพชีวิตของตนและสังคมได้อย่างเหมาะสม
3. ตระหนักถึงความสำคัญของวิทยาการทางด้านศิลปศาสตร์ที่มีผลกระทบต่อการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ สังคมและสภาพแวดล้อม
4. พัฒนาและส่งเสริมจริยธรรม คุณธรรม เจตคติและศรัทธาในการประกอบอาชีพทางด้านศิลปศาสตร์อันจะนำไปสู่การพัฒนาสังคมได้อย่างดี

โครงสร้างหลักสูตรของสาขาวิชาศิลปศาสตร์

หลักสูตรวิทยาลัยครู สาขาวิชาศิลปศาสตร์ ประกอบด้วยหมวดวิชาและกลุ่มวิชา ดังนี้

1. หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป (General Education) หมายถึง วิชาการศึกษาทั่วไปที่นักศึกษาทุกคนต้องเรียนเพื่อให้มีความรู้อย่างกว้างขวางและรอบในสิ่งที่จำเป็น สำหรับการเป็นพลเมืองดีของสังคม หมวดวิชาพื้นฐานทั่วไป แบ่งเป็น 4 กลุ่มวิชา คือ
 - 1.1 กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร
 - 1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์
 - 1.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์
 - 1.4 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
2. หมวดวิชาเฉพาะด้าน (Specialized Education) หมายถึง วิชาเฉพาะทางใดทางหนึ่งที่นักศึกษาแต่ละคนจะเลือกเรียน เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะ รู้เทคนิควิธีและเข้าใจกระบวนการงานอาชีพ ตลอดจนมีเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ หมวดวิชาเฉพาะด้าน แบ่งเป็น 3 กลุ่มวิชา คือ
 - 2.1 กลุ่มวิชาเนื้อหา หรือกลุ่มวิชาเอก – โท

2.2 กลุ่มวิชาวิทยาการจัดการ

2.3 กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

3. หมวดวิชาเลือกเสรี (Free Elective) หมายถึง วิชาที่ให้นักศึกษาเลือกเรียนได้ตามความถนัดและความสนใจ เพื่อให้มีโลกทัศน์ที่กว้างขึ้น

หน่วยกิตรวมและสัดส่วนของหน่วยกิตตามโครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชา ศิลปศาสตร์

หน่วยกิตรวมและสัดส่วนหน่วยกิตขั้นต่ำตามโครงสร้างของหลักสูตรแต่ละระดับที่
จัดไว้โดยใช้ข้อบังคับสภาการฝึกหัดครูว่าด้วยเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ดังนี้

ระดับ หมวดวิชา	ปริญญาตรี 120 – 150 หน่วยกิต	อนุปริญญา 70 – 80 หน่วยกิต	ปริญญาตรี (หลังอนุปริญญา) 60 – 80 หน่วยกิต
1. พื้นฐานทั่วไป	40	16	24
- กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร	10	4	6
- กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	10	4	6
- กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	10	4	6
- กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์			
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	10	4	6
2. เฉพาะด้าน	70	48	45
- กลุ่มวิชาเนื้อหา (วิชาเอก)	48	37	31
- กลุ่มวิชาปฏิบัติการและฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ	7	5	5
- กลุ่มวิชาวิทยาการจัดการ	15	6	9
3. วิชาเลือกเสรี	10	6	6
หน่วยกิตรวม	120	70	75

ในแต่ละสาขาวิชา มีเกณฑ์การสำเร็จและการวัดผลการสำเร็จการศึกษาคือ
นักศึกษาจะต้องเรียนครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนด และต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม
ไม่ต่ำกว่า 2.00 จากระบบ 4 ระดับคะแนน จึงจะถือว่าจบหลักสูตรนั้น ๆ

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร

เพื่อประโยชน์ในการรักษามาตรฐานวิชาการและวิชาชีพ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการรับรองวิทยฐานะและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ จึงได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรให้สถาบันราชภัฏทั้ง 36 แห่ง ใช้เป็นแนวทางการบริหารงานด้านวิชาการ ดังนี้ (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ. 2540 ข : 115 – 117)

หลักสูตรเป็นดัชนีชี้วัดที่สำคัญมีผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษา เพราะหลักสูตรเป็นสิ่งที่กำหนดเนื้อหาสาระทางวิชาการและประสบการณ์ที่นักศึกษาจะได้รับตลอดหลักสูตร การควบคุมคุณภาพของหลักสูตรจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น แนวทางหนึ่งที่จะควบคุมคุณภาพของหลักสูตรได้ก็คือ การพัฒนาเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรหรือโปรแกรมวิชา ซึ่งประกอบด้วย ข้อกำหนดให้แต่ละโปรแกรมวิชาจัดสภาพการเรียนรู้ การสอน กิจกรรมการเรียนรู้ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทรัพยากรและอื่นๆ ขึ้นไว้ เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานการใช้หลักสูตร การจัดสิ่งสนับสนุน เป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบศักยภาพและประเมินโปรแกรมวิชาเพื่อการพัฒนาตนเอง

หัวข้อรายละเอียดองค์ประกอบเกณฑ์มาตรฐานโปรแกรมวิชา 10 องค์ประกอบคือ

1. จุดประสงค์ หมายถึง สมรรถภาพที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้นในตัวผู้เรียนภายหลังจากการจบการศึกษาตามหลักสูตรแล้ว ภาวะดังกล่าวจะครอบคลุม 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านเทคนิควิธี และด้านคุณลักษณะ

1.1 ด้านความรู้ ได้แก่ ความรู้ในเนื้อหาวิชาที่ผู้เรียนได้รับ มีระดับตั้งแต่ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมิน ตามลำดับ

1.2 ด้านเทคนิควิธี ได้แก่ การที่ผู้เรียนได้รับการฝึกฝนให้ปฏิบัติตามความจำเป็นของวิชาได้อย่างอัตโนมัติ และความสามารถเฉพาะของบัณฑิตในแต่ละวิชาเอกที่นำไปใช้ปฏิบัติได้ รวมทั้งยังสามารถดัดแปลงและริเริ่มได้ตามลำดับ

1.3 ด้านคุณลักษณะ ได้แก่ การที่ผู้เรียนได้รับการกล่อมเกลาให้มีเจตคติที่ดีและลักษณะของควมมีคุณธรรม จริยธรรม เสียสละเพื่อส่วนรวม สังคมและประเทศชาติ และความเป็นนักวิชาการสาขานั้นอย่างเพียงพอ และเหมาะสม

จุดประสงค์นี้ ถือเป็นตัวชี้วัดที่บ่งบอกความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นจุดประสงค์นี้จึงเป็นมาตรการในการกำหนดมาตรฐาน

2. นักศึกษา หมายถึง ผู้เรียนในแต่ละหลักสูตรเป็นบุคคลเป้าหมายที่ต้องการให้มีพฤติกรรมที่คาดหวังตามจุดประสงค์ของหลักสูตร

เกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวกับนักศึกษา มี 3 ด้าน ด้านคุณสมบัติ และพื้นความรู้ ขนาดของกลุ่ม และบทบาทขณะศึกษา

2.1 คุณสมบัติและพื้นความรู้ของผู้เข้าศึกษา จำแนกเป็นคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะโปรแกรมวิชาที่กำหนด เพื่อให้ผู้เข้าศึกษามีศักยภาพเหมาะสมที่จะเข้าศึกษาในโปรแกรมวิชานั้น ๆ

2.2 ขนาดของกลุ่ม หมายถึง ปริมาณของผู้เรียนที่เหมาะสมในการจัดการเรียนการสอนในโปรแกรมวิชาหนึ่ง ๆ โดยทั่วไปแล้วปริมาณดังกล่าวจะสัมพันธ์กับวิธีการสอน อุปกรณ์ สื่อการสอน และอาคารสถานที่

2.3 บทบาทขณะที่ศึกษา หมายถึง การแสดงพฤติกรรมของผู้เรียนที่เหมาะสมที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ นับว่าสำคัญมากเพราะแม้จะมีการจัดในเรื่องอื่น ๆ ได้ดีแต่ถ้าขาดความร่วมมือจากผู้เรียนย่อมไม่อาจบรรลุจุดประสงค์ได้

3. โครงสร้างและรายวิชาในหลักสูตร เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับโครงสร้างและรายวิชา ที่เป็นไปตามหลักสูตรที่วางไว้

4. กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง วิธีสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อให้ นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน ตามที่ระบุไว้ในวัตถุประสงค์

ส่วนนี้ถือเป็นส่วนกระบวนการที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งแต่ละโปรแกรมวิชาจะกำหนดไว้ โดยถือหลักให้นักศึกษาคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น จัดบรรยากาศทางการเรียนให้เหมาะสมกับลักษณะโปรแกรมวิชา เช่น การบรรยาย (lecture) การทำงานกลุ่ม (team work) การทำงานเดี่ยว (independent work) การทำภาคินพนธ์ การศึกษาพิเศษ ปัญหาพิเศษรวมทั้ง การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรอื่น ๆ เช่น การร่วมประชุมสัมมนา ทักษะศึกษา ที่สอดคล้องเหมาะสม และก่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ตามธรรมชาติของโปรแกรมวิชา

5. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ถือเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการเรียนการสอนที่ใช้ในการจัดทำเกณฑ์มาตรฐาน ให้ความสนใจเกี่ยวกับแหล่งและรูปแบบของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

6. บุคลากร หมายถึง ครูอาจารย์และบุคลากรอื่นที่มีบทบาท ในการทำให้เกิด กิจกรรมการเรียนการสอน มีสาระในเกณฑ์ดังนี้

6.1 ผู้สอน

- ต้องมีปริมาณขั้นต่ำที่จะมีสมรรถภาพร่วมกันสอนได้ทั้งหลักสูตร
- มีปริมาณที่ช่วยให้ผู้สอนมีชั่วโมงสอน 12 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
- แต่ละคนมีระดับวุฒิ ประสบการณ์ และคุณสมบัติอื่น ๆ ตามที่ระบุไว้ เช่น อาจารย์ผู้สอนประจำระดับอนุปริญญา จะต้องมีความรู้ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีในสาขาวิชาที่ตรงตามหลักสูตรที่เปิดสอน หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันอย่างน้อย 1 คนและอาจารย์ผู้สอนประจำในระดับปริญญาตรีจะต้องมีความรู้ไม่ต่ำกว่าปริญญาโท ในสาขาวิชาที่ตรงตามหลักสูตรที่เปิดสอน หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันอย่างน้อย 1 คน

6.2 ผู้บริการ หมายถึง บุคลากรส่งเสริมวิชาชีพที่ช่วยบริการในห้องปฏิบัติการและบริการอื่น ๆ

6.3 ที่ปรึกษา หมายถึง บุคคลภายนอกที่มีความสามารถตามลักษณะของโปรแกรมวิชาและสามารถให้คำปรึกษาได้ ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านอื่น ๆ

6.4 ผู้บริหาร คือ ผู้บริหารโปรแกรมวิชา

7. เอกสารตำรา ได้แก่ วารสาร และเอกสารตำราที่จำเป็นสำหรับแต่ละโปรแกรมวิชาสำหรับวารสารทั่วไป จะกำหนดไว้อย่างน้อย 3 ชื่อ ต่อโปรแกรมวิชา เอกสารตำรา กำหนดไว้อย่างน้อย 1 ชื่อเรื่อง (ผู้แต่งต่อ 1 รายวิชา)

8. วัสดุอุปกรณ์ หมายถึง วัสดุที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละโปรแกรมวิชา

ในการระบุวัสดุอุปกรณ์ เน้นการระบุอุปกรณ์ที่เป็นชุดมากกว่าระบุชื่อเฉพาะในจำนวนแน่นอน เช่น ระบุว่า (อุปกรณ์การล้าง อัด และขยายรูป 1 ชุด) แทนการระบุอุปกรณ์เป็นรายชิ้น

9. อาคารสถานที่ หมายถึง บริเวณที่ใช้สำหรับจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งในเกณฑ์มาตรฐานมีดังนี้

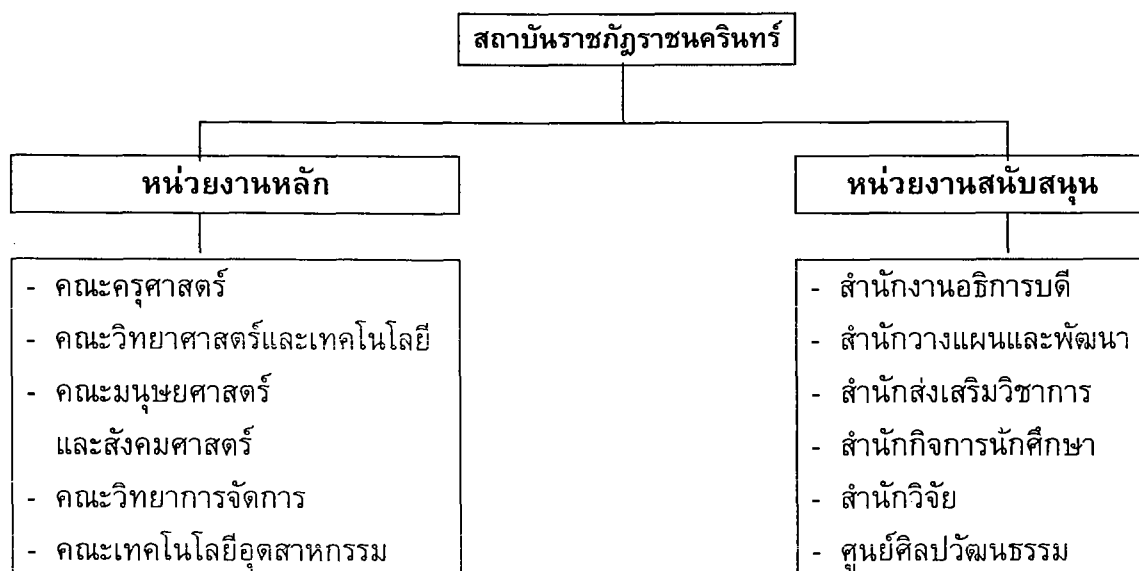
- ห้องบรรยาย
- ห้องปฏิบัติการ ควรมีเพียงพอและสอดคล้องกับวัสดุอุปกรณ์ที่กล่าวมาแล้ว
- ห้องสมุด
- ห้องสัมมนาหรือแสดงผลงานการค้นคว้า
- ห้องพักอาจารย์
- พื้นที่นอกอาคาร เป็นพื้นที่ว่างสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ เช่น พักผ่อน เล่นกีฬา ทำกิจกรรม

10. การบริหารวิชาการ หมายถึง การดำเนินการหรือการจัดการใด ๆ ที่ช่วยให้การเรียนการสอนเกิดขึ้น และดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

จากเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กล่าวมาข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ ได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรหรือโปรแกรมวิชา ซึ่งประกอบด้วย ข้อกำหนด 10 องค์ประกอบ คือ จุดประสงค์ นักเรียน โครงสร้างและรายวิชาในหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ บุคลากร เอกสารตำรา วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่และการบริหารวิชาการขึ้นไว้ เพื่อเป็นการรักษามาตรฐานวิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งเพื่อให้สถาบันราชภัฏทั้ง 36 แห่ง ใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานการใช้หลักสูตร การจัดสิ่งสนับสนุนและเป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบศักยภาพ และประเมินโปรแกรมวิชาของสถาบันราชภัฏแต่ละแห่ง

การบริหารจัดการของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์

สถาบันราชภัฏราชนครินทร์ หรือสถาบันราชภัฏฉะเชิงเทรา (เดิม) ได้กำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการเพื่อรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน และการดำเนินงานของสถาบัน ดังนี้ (สถาบันราชภัฏราชนครินทร์. 2542 : 9 - 19)

หน่วยงานหลัก ประกอบด้วย คณะครุศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มีหน้าที่รับผิดชอบในการผลิตบัณฑิตในแต่ละสาขาวิชา เช่น คณะครุศาสตร์ มีหน้าที่รับผิดชอบในการผลิตบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา ส่วนคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันในการผลิตบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ สำหรับคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มีหน้าที่รับผิดชอบร่วมกันในการผลิตบัณฑิต สาขาวิชาศิลปศาสตร์

หน่วยงานสนับสนุน ประกอบด้วย สำนักงานอธิการบดี สำนักวางแผนและพัฒนา สำนักส่งเสริมวิชาการ สำนักกิจการนักศึกษา สำนักวิจัย ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มีหน้าที่ในการสนับสนุนส่งเสริม และอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ เพื่อให้หน่วยงานหลักสามารถผลิตบัณฑิตออกไปรับใช้สังคมได้อย่างมีคุณภาพ และสามารถดำเนินงานตามพันธกิจต่าง ๆ ให้สำเร็จตามเป้าหมายของสถาบันราชภัฏ

สถาบันราชภัฏราชนครินทร์ เป็นสถาบันราชภัฏที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาค จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 ซึ่งถือเป็นสถาบันอุดมศึกษา เพื่อพัฒนาท้องถิ่น เป็นศูนย์รวมสรรพวิทยาการ ศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมการวิจัย

และพัฒนา เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น และเพื่อยกระดับวิชาชีพครู มีการบริหารงานที่เป็นอิสระคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย สถาบันราชภัฏราชนครินทร์ มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาเพื่อรองรับการพัฒนาบุคคลในท้องถิ่น ให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของสังคมและท้องถิ่น โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2538 เปิดสอนใน 3 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ โดยใช้โครงสร้างการบริหารจัดการ โครงสร้างหลักสูตร และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรเดียวกันกับสถาบันราชภัฏอื่น ๆ ทั่วประเทศ

การจัดกระบวนการเรียนการสอนของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันเป็นที่ยอมรับของสังคมและบุคคลในท้องถิ่น และในจังหวัดที่มีอาณาเขตติดต่อตลอดจนบุคคลที่อยู่ในจังหวัดอื่น ๆ เป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จาก จำนวนนักศึกษาที่เข้าศึกษาในภาคปกติ และ กศ.บป. ทั้ง 3 สาขาวิชา ซึ่งในปัจจุบันมีจำนวนนักศึกษาในภาคปกติ ถึง 5,965 คน และในโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป.) มีนักศึกษาถึง 16,499 คน (สถาบันราชภัฏราชนครินทร์. 2542 : 129) และจากการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ ปีการศึกษา 2540 – 2541 ของสำนักวิจัยและบริการการศึกษา สถาบันราชภัฏราชนครินทร์ พบว่าผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ ของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ มีงานทำแล้วร้อยละ 82.67 รอนานหรือฝึกรอบม ร้อยละ 16.25 และศึกษาต่อและมีได้ทำงานเพียงร้อยละ 1.08 เท่านั้น (สำนักวิจัยและบริการ การศึกษา. 2542)

การดำเนินการกิจของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ สามารถบรรลุจุดมุ่งหมาย ในการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพโดยอาศัย ข้อกำหนดตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่สำนักงาน สภาสถาบันราชภัฏได้กำหนดไว้ ใช้เป็นแนวทางในการรักษามาตรฐานวิชาการและวิชาชีพ การจัดสรรทรัพยากรในการดำเนินการทั้งที่เป็นบุคคลและ สื่อและนวัตกรรม ดังนี้ (สถาบัน ราชภัฏราชนครินทร์. 2542 : 39 – 118)

มาตรฐานของสาขาวิชา

ข้อกำหนดเกี่ยวกับกระบวนการที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ซึ่งถือเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนนั้น เป็นสิ่งที่มีความ สำคัญเป็นอย่างมาก สถาบันราชภัฏราชนครินทร์รักษามาตรฐานวิชาการและวิชาชีพ โดย อาศัยข้อกำหนดตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏกำหนดขึ้น มาใช้ เป็นแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนการสอนของแต่ละสาขาวิชา ซึ่งการจัดกระบวนการเรียน การสอนตามแนวทางดังกล่าวเป็นที่ยอมรับของบุคคลและสังคมเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จาก ผลการสำรวจการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา จากสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ ปีการศึกษา 2540 – 2541 ของสำนักวิจัยและบริการการศึกษา สถาบันราชภัฏราชนครินทร์ พบว่า ผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ภาคปกติ สาขาวิชาการศึกษา ส่วนใหญ่มีงานทำแล้ว

ร้อยละ 86.98 รองลงมาคือ รองงานและฝึกอบบรมร้อยละ 11.83 และศึกษาต่อและมีได้ทำงาน ร้อยละ 1.98 ส่วนผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ภาศปกติ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ มีงานทำแล้วร้อยละ 67.57 รองงานและฝึกอบบรมร้อยละ 32.43 สำหรับผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ภาศปกติ สาขาวิชาศิลปศาสตร มีงานทำแล้วร้อยละ 80.25 รองลงมาคือรองงานและฝึกอบบรมร้อยละ 18.31 (สำนักวิจัยและบริการการศึกษา สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์. 2542.)

คณาจารย์

คณาจารย์ที่ทำหน้าที่ในการชี้นำความคิด ถ่ายทอดทักษะวิธีการให้ผู้เรียน เกิดทักษะ รู้วิธีเรียน รู้วิธีคิด รู้วิธีการจัดการ ของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ มีทั้งสิ้น 230 คน เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอก 7 คน ในระดับปริญญาโท 138 คน ในระดับประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาเฉพาะ 1 คน และในระดับปริญญาตรี 84 คน และในจำนวนทั้ง 230 คนนั้น เป็นผู้ดำรงตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ 3 คน ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ 57 คน ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 140 คน และดำรงตำแหน่งอาจารย์อัตราจ้าง 30 คน

นอกจากอัตรากำลังของคณาจารย์ดังกล่าว ยังมีบุคลากรประเภทอื่น ๆ ที่ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกและสนับสนุนให้การทำหน้าที่ของคณาจารย์สมบูรณ์ยิ่งขึ้นอีก 170 คน

สื่อและนวัตกรรม

สื่อและนวัตกรรม ที่มีส่วนส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายขึ้น เร็วขึ้น เข้าใจตรงกับผู้สอน และยังมีส่วนช่วยพัฒนาคนให้ครบ 3 ส่วน คือ พัฒนาการทางสมอง (Head) พัฒนาการทางทักษะ ความสามารถ (Hand) และพัฒนาการทางจิตใจ (Heart) สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ ได้จัดเตรียมสื่อและนวัตกรรมต่าง ๆ ไว้เพื่อประกอบการเรียนการสอนและเพื่อให้นักศึกษาค้นคว้า สืบหาความรู้ และฝึกทักษะดังนี้

1. เครื่องคอมพิวเตอร์พร้อมระบบอินเตอร์เน็ต	662	เครื่อง
2. เครื่องอ่านซีดี-รอม	16	ชุด
3. เครื่องฉายภาพ 3 มิติ	1	เครื่อง
4. เครื่องฉายภาพจากคอมพิวเตอร์	5	เครื่อง
5. เครื่องแปลงสัญญาณจากคอมพิวเตอร์	4	เครื่อง
6. เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ	464	เครื่อง
7. เครื่องฉายสไลด์	5	เครื่อง
8. วิทยุพร้อมไมโครโฟน	242	เครื่อง
9. โทรทัศน์	325	เครื่อง
10. เครื่องเล่นเทปวีดีทัศน์	253	เครื่อง
11. เครื่องถ่ายเอกสาร	26	เครื่อง

12. เครื่องก๊อปปี้พริเตอร์	25	เครื่อง
13. เครื่องพิมพ์ดีด	50	เครื่อง
14. เครื่องคำนวณเลข	50	เครื่อง
15. ห้องเรียน	89	ห้อง
16. ห้องปฏิบัติการ	38	ห้อง
17. ห้องเรียนอเนกประสงค์	32	ห้อง
18. อาคารเอนกประสงค์ (สำหรับฝึกปฏิบัติการของนักศึกษา วิชาเอกการโรงแรม)	1	หลัง
19. ห้องประชุม	4	ห้อง
20. ห้องเก็บวัสดุ / อุปกรณ์	7	ห้อง
21. สนามฟุตบอล – สนามกรีฑา	1	สนาม
22. สนามเทนนิส 2 คอร์ท	1	สนาม
23. สนามบาสเกตบอล	1	สนาม
24. สนามตระกร้อ	1	สนาม
25. สนามเปตอง	3	สนาม

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า สถาบันราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษา ที่มุ่งเน้นในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยมีการจัดการศึกษาในหลายสาขาวิชา เพื่อรองรับการพัฒนาคนเข้าสู่วิชาชีพ ซึ่งจะเห็นว่าแต่ละสาขาวิชานั้นต่างก็มีจุดมุ่งหมาย ในการผลิตบัณฑิตออกไปพัฒนาสังคมที่แตกต่างกัน เช่น สาขาวิชาการศึกษามีจุดมุ่งหมายให้นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชานี้ไปประกอบวิชาชีพครู สาขาวิชาวิทยาศาสตร์มีจุดมุ่งหมายให้นักศึกษาที่เรียนสาขานี้ไปประกอบอาชีพในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์โดยไม่ต้องเป็นครู และในสาขาวิชาศิลปศาสตร์ ก็มีจุดมุ่งหมายให้นักศึกษาที่เรียนสาขานี้ไปประกอบอาชีพในสาขาวิชาศิลปศาสตร์ โดยไม่ต้องเป็นครู ด้วยเหตุที่การเลือกทางศึกษาต่อที่ดี เพื่ออนาคตที่มีความมั่นคงอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขจะต้องคำนึงถึงปัจจัยหลาย ๆ ด้านประกอบกัน ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาวิจัยว่า ผู้ที่เข้าศึกษาในสถาบันราชภัฏแต่ละสาขาวิชามีปัจจัยอะไรประกอบในการพิจารณาเลือกเรียนในแต่ละสาขาวิชานั้น

2. การเลือกศึกษากับการประกอบอาชีพ

ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาและการมีงานทำ หรือมีอาชีพเป็นสิ่งที่ควบคู่กัน โดยเฉพาะในปัจจุบันการศึกษาได้รับการเชื่อถือว่าเป็นบันไดไปสู่โอกาสมีงานทำเพื่อเลี้ยงชีพตัวเอง และยกระดับทางสังคมของชุมชน (นิคม จันทรวิฑูร. 2529 : 118) ในเรื่องนี้ นภาพร พุ่มพุกษ์

(2538 : 1) กล่าวว่า การที่มีนักศึกษาจะเข้าศึกษาในแต่ละสาขาวิชา ควรมีการพิจารณาอย่างละเอียดรอบคอบเพราะเป็นการวางแผนอาชีพ และชีวิตในอนาคต และอรอนงค์ แจ่มผล

(2525 : 3) กล่าวว่า การเลือกอาชีพของบุคคลมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกสาขาการศึกษา สำหรับจริยา จารักษ์ (2535 : 11) กล่าวว่า การเลือกสาขาวิชาเรียนที่ตรงกับอาชีพที่ต้องการ เป็นวิธีการเข้าสู่สาขาอาชีพที่ต้องการจะทำในอนาคต นอกจากแนวความคิดของ นักวิชาการดังกล่าวแล้ว ยังมีแนวคิดตามทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพและการเลือกอาชีพที่อธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกศึกษากับการประกอบอาชีพดังนี้

พัฒนาการด้านอาชีพตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning Theory Approach)

โอ ฮารา และมิลเลอร์ (ศุภาวดี บุญญวงศ์. 2528 : 143 ; อ้างอิงมาจาก O' Hara and Miller. n.d.) เป็นผู้นำทฤษฎีการเรียนรู้มาอธิบายพัฒนาการด้านอาชีพ และการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยเน้นว่า การเรียนรู้เป็นพื้นฐานสำคัญของการตัดสินใจเลือกอาชีพ อย่างมีประสิทธิภาพของบุคคล การพิจารณาตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคลจะต้องคำนึงถึงสิ่งที่เขาได้เรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพมากน้อยเพียงใดมาประกอบด้วย

บุคคลจะกำหนดเป้าหมายทางอาชีพที่เหมาะสมที่สุดได้ก็คือ ควรมีโอกาสเข้ารับการศึกษาเรียนรู้หาประสบการณ์ทางวิชาการจากสถานศึกษาต่าง ๆ ให้สอดคล้องสัมพันธ์กันกับอาชีพ เช่น ผู้ที่เลือกเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ จะเลือกอาชีพในกลุ่มวิทยาศาสตร์ และกลุ่มคณิตศาสตร์

ในการตัดสินใจเลือกอาชีพ บุคคลต้องมีการเรียนรู้ 2 อย่างประกอบกันคือ

1. เรียนรู้โลกของอาชีพ เช่น รู้จักคำศัพท์ เครื่องมือ และลักษณะงานทั่ว ๆ ไปในอาชีพนั้น ๆ
2. เรียนรู้เกี่ยวกับตนเอง ด้านบุคลิกภาพ ความสามารถ สถิติปัญญา ความสนใจ ความถนัด และค่านิยม เป็นต้น

จากทฤษฎีการเรียนรู้ สรุปได้ว่า การเรียนรู้เป็นพื้นฐานสำคัญของการตัดสินใจเลือกอาชีพและบุคคลจะเลือกประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับประสบการณ์ทางวิชาการที่ได้เรียนรู้จากสถานศึกษาต่าง ๆ

การเลือกอาชีพตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory of Career Choice)

ক্রমবর্ত্ত মিত্ৰেল্ল এন্ড গিল্ল (ศุภาวดี บุญญวงศ์. 2528 : 139 – 140 ; อ้างอิงมาจาก Krumboltz, Mitchell and Gelatt. n.d.) ได้นำทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมมาใช้ในการเลือกอาชีพ โดยแบ่งองค์ประกอบของพัฒนาการด้านอาชีพออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. คุณสมบัติติดตัวมาแต่กำเนิดและความสามารถพิเศษ องค์ประกอบด้านนี้มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ คือ เป็นตัวกำหนดโอกาสทางอาชีพของคุณ
2. สภาพสิ่งแวดล้อมและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิต เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ และความพึงพอใจในอาชีพต่าง ๆ ของบุคคล เช่น นโยบายของรัฐ สภาพภูมิศาสตร์ และทรัพยากรในท้องถิ่น เป็นต้น
3. ประสบการณ์การเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ
 - 1) ประสบการณ์การเรียนรู้แบบอาศัยเครื่องมือประกอบ บุคคลจะเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งนั้น ทั้งจากสังเกตผลการกระทำของตนเองและจากปฏิสัมพันธ์ของผู้อื่น ประสบการณ์การเรียนรู้แบบนี้จะมีอิทธิพลต่อการวางแผน การพัฒนาอาชีพ เพราะบุคคลจะเลือกกิจกรรมเกี่ยวกับอาชีพที่ตนได้รับการเสริมแรง และปฏิเสธกิจกรรมเกี่ยวกับอาชีพที่ตนไม่ได้รับการเสริมแรง
 - 2) ประสบการณ์การเรียนรู้ระบบอาศัยความสัมพันธ์ บุคคลไม่ได้เรียนรู้จากการลงมือกระทำแต่จะเรียนรู้จากการสังเกตผู้อื่น ภาพยนตร์ และสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ แล้วนำผลมาสัมพันธ์กัน สรุปเป็นรูปแบบการเรียนรู้ของตน
4. งานที่มีลักษณะใกล้เคียงกับทักษะ เป็นงานที่บุคคลจำเป็นต้องพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น เป็นต้นว่า การแก้ไขปัญหา นิัยการทำงาน ปฏิบัติทางอารมณ์ และการใช้ความคิด เป็นต้น

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมได้เน้นถึงประสบการณ์การเรียนรู้ของแต่ละบุคคลที่มีอิทธิพลสำคัญต่อการเลือกอาชีพในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 1) ด้านเกณฑ์การเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพ บุคคลจะนำประสบการณ์ไปกำหนดเกณฑ์การเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพของตน ซึ่งอาจจะแตกต่างจากบุคคลอื่น
- 2) ด้านการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่นำมาใช้ในการเลือกอาชีพ
- 3) ด้านการเข้าสู่อาชีพ เช่น การสมัครงาน การเลือกหลักสูตร และการเลือกสถานศึกษา เพื่อฝึกอาชีพตามที่ตนต้องการ

จากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม พอสรุปได้ว่า คุณสมบัติที่บุคคลติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด สภาพสิ่งแวดล้อมและเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิต ประสบการณ์การเรียนรู้ของแต่ละบุคคล มีอิทธิพลสำคัญต่อการเลือกอาชีพของคุณ

จากการศึกษาแนวความคิดทฤษฎี ดังกล่าวจะพบว่า การเรียนรู้ และประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นพื้นฐานสำคัญของการตัดสินใจเลือกอาชีพ บุคคลจะเลือกประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับประสบการณ์ทางวิชาการที่ได้เรียนรู้จากสถานศึกษาต่าง ๆ ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า การเลือกสาขาวิชาเรียนของนักศึกษาเป็นการเลือกอาชีพของนักศึกษาด้วย

3. แนวคิดในการเลือกศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง

การเลือกเรียน โดยทั่วไปมักจะบ่งชี้ถึงอาชีพหรืองานที่จะต้องการจะทำในอนาคต ดังที่วีจิตรา ผกานิมิตร (2537 : 25) กล่าวว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพมิได้เกิดขึ้นในทันทีทันใด ที่ต้องการใช้แต่เป็นกระบวนการที่พัฒนากันมาอย่างต่อเนื่องโดยเริ่มจากการที่บุคคลเรียนรู้ เรื่องการงานอาชีพ คุณลักษณะของตนเอง และองค์ประกอบอื่น ๆ แล้วผสมผสานความคิดเหล่านี้ เข้าด้วยกันจนก่อให้เกิดการตัดสินใจ ตกลงใจเลือกอาชีพ นอกจากนั้น วชิร ทรัพย์มี (2523 : 24) ยังได้กล่าวว่า การที่บุคคลจะประสบความสำเร็จในอาชีพขึ้นกับว่าบุคคลนั้นจะต้องเลือก อาชีพได้เหมาะสมกับตัวเขาและมีวิธีการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสิ่งเหล่านี้พัฒนามาในแต่ละ วัยของชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับกินซ์เบิร์ก (ศุภาติ บุญญวงศ์. 2528 : 116 ; อ้างอิงมาจาก Ginzberg n.d.) ที่กล่าวว่า การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงแต่ละวัยของบุคคล ฉะนั้น การตัดสินใจเลือกอาชีพจึงมีผลต่อเนื่องในช่วงเวลาหลายปี และกินซ์เบิร์ก ยังกล่าวอีกว่า การเลือกอาชีพนั้นเป็นเรื่องของการผสมผสานความต้องการ ความสนใจ และความสามารถของ บุคคลเข้ากับการตระหนักถึงโอกาสที่จะประกอบอาชีพนั้นได้อย่างแท้จริง และคำนึงถึงขีดจำกัด ต่าง ๆ ของอาชีพ เช่น สถาบันการศึกษาที่จะฝึกอาชีพกับผู้เรียนได้น้อย ค่าใช้จ่ายในการฝึกสูง ตลาดแรงงานเปิดรับน้อย เป็นต้น ดังนั้น เพื่อเป็นแนวทางในการเลือกศึกษา เพื่อการประกอบ อาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง ทบวงมหาวิทยาลัย (2538 : 4 – 5) ได้เสนอข้อคิด ในการเลือก ศึกษาเพื่อการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับตัวเองว่า การประกอบอาชีพมีความสำคัญต่อ การดำรงชีวิตของมนุษย์หลายด้านด้วยกัน อาชีพเป็นแหล่งที่มาของรายได้ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญ ในการดำรงชีพ การประกอบอาชีพทำให้บุคคลเห็นคุณค่าและศักดิ์ศรีของตนเอง ทำให้เกิดความ ภูมิใจในตนเองเกิดความสุขความสมบูรณ์ในชีวิต ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องวางแผนเพื่อการ ประกอบอาชีพอย่างรอบคอบ โดยเริ่มตั้งแต่การเลือกศึกษาเล่าเรียนในสาขาวิชาที่เหมาะสมกับ ตนเอง ซึ่งการที่จะตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในแต่ละระดับอย่างเหมาะสมนั้น ผู้ที่จะศึกษาควรจะ ตระหนักและยอมรับถึงความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวเองให้มากที่สุด ในประเด็นที่สำคัญดังต่อไปนี้

1) มองตนเองอย่างรู้จักและเข้าใจโลกเกี่ยวกับตน ในขั้นนี้บุคคลจะต้องรู้จัก วิเคราะห์และสำรวจตนเอง และพิจารณาลักษณะรวม ๆ ของตนเองทุกแง่มุมจนเกิดความ เข้าใจและรู้ในข้อดีหรือข้อบกพร่องอย่างแท้จริงเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

(1) อุปนิสัยของบุคลิกลักษณะ คือ ลักษณะและคุณสมบัติทั้งทางร่างกาย และจิตใจได้แก่ รูปร่าง หน้าตา กิริยา ท่าทาง การแสดงออก อารมณ์ น้ำเสียง การพูดจา ไหวพริบ ความเชื่อมั่น รวมทั้งจะต้องรู้จักทักษะ ความสามารถพิเศษ ความถนัดที่แท้จริง ทักษะคติ ความสนใจ และค่านิยมของตัวเอง ซึ่งจะค้นพบตัวเองได้โดยทำแบบทดสอบ

(2) สถิติปัญญา หมายถึง ความสามารถในการคิดค้นหาเหตุผล วิเคราะห์ สังเคราะห์ สื่อความหมาย หรือแสดงออกให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างทะลุปรุโปร่ง ซึ่งอาจจะดูได้จากผลการเรียนที่ผ่านมาโดยไม่เข้าข้างตนเองจนเกินไป

(3) สุขภาพอนามัยและลักษณะทางร่างกาย ได้แก่ ความแข็งแรง อ่อนแอ โรคประจำตัว ความสูง น้ำหนัก ความผิดปกติของสายตา ฯลฯ จะเห็นได้ว่าในบางสาขาวิชาได้มีการกำหนดเกี่ยวกับคุณสมบัติเฉพาะของผู้ที่เข้าศึกษาไว้ เพื่อป้องกันมิให้เกิดปัญหาอุปสรรคในการศึกษาและการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต

(4) เป้าหมายในชีวิต โดยทั่วไปแล้วนักเรียน นักศึกษา ไม่ใคร่ใส่ใจที่จะวางแผนเป้าหมายให้กับชีวิตตนเองไม่ว่าจะเป็นการเลือกสาขาวิชาเรียน การเลือกอาชีพจะไม่มี การวางแผน ส่วนใหญ่จะเรียนตามที่โรงเรียนกำหนดให้ เรียนตามเพื่อนตามค่านิยมของสังคม การวางแผนชีวิตเพื่อไปสู่เป้าหมายที่ได้วางไว้จึงเป็นสิ่งสำคัญบุคคลจะรู้ว่าตัวเองต้องการอะไร กับชีวิต ต้องการจะไปที่ไหน และจะไปได้อย่างไร การวางแผนชีวิตจะต้องอยู่บนรากฐานของ ความเป็นจริงของแต่ละบุคคล

(5) สภาพทางเศรษฐกิจของตนเองและครอบครัว การศึกษาในระดับ อุดมศึกษาเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นทางด้านวิชาชีพชั้นสูงเฉพาะด้าน ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ ค่าใช้จ่ายในการศึกษาเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในบางสาขาวิชา ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการฝึก ปฏิบัติ ค่าเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ป็นจำนวนมาก ดังนั้น นักศึกษาที่สนใจศึกษาต่อ จึงควรตระหนักในเรื่องนี้ด้วย

2) มองอาชีพอย่างรู้จักโลกของอาชีพที่จะศึกษา การตัดสินใจที่ตนจะเลือก อาชีพอะไรดีนั้น เริ่มก่อตัวมาจากประสบการณ์ในวัยเด็กและค่อย ๆ พัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้น ก่อนที่บุคคลจะตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในสาขาวิชาใดเขาจะต้องตัดสินใจแล้วว่าจะเลือกประกอบ อาชีพใด และก่อนที่จะตัดสินใจเลือกอาชีพนั้น ๆ ก็จะต้องสำรวจศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับ ลักษณะการทำงาน ความก้าวหน้า แนวโน้มตลาดแรงงานความต้องการกำลังคน ทั้งในปัจจุบัน และอนาคต รวมทั้งสำรวจว่าอาชีพนั้นตรงกับความต้องการและบุคลิกภาพของตนเองมากที่สุด เสียก่อน

3) มองการศึกษาอย่างรู้จักโลกของการศึกษา คือ การรู้จักแสวงหาข้อมูล ต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษาโดยเฉพาะระดับอุดมศึกษาทั้งในด้านระบบการศึกษา หลักสูตร และ สาขาวิชา การจัดการศึกษา ระยะเวลาในการศึกษา สถานที่ตั้ง วิธีการรับเข้าศึกษา คุณสมบัติ เฉพาะของแต่ละวิชา ค่าใช้จ่ายในการศึกษา บริการและสวัสดิการ รวมทั้งวุฒิที่จะได้รับเมื่อ สำเร็จการศึกษา

4) ตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในสาขาวิชาที่ต้องการอย่างชาญฉลาดในขั้นนี้เป็นการฝึกความคิดและประสานสัมพันธ์ระหว่างตนเอง ข้อมูลทางการศึกษาและข้อมูลทางอาชีพ

โดยพิจารณาจากข้อ 1 – 3 ประกอบการตัดสินใจให้เหมาะสมกับตัวเอง และมีความเป็นไปได้มากที่สุด

ส่วน วารุณี ธนวานิช (2529 : 58) ได้เสนอแนวคิดก่อนการเลือกทางต่อว่า ควรจะคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้คือ

1. รู้จักตนเองในเรื่อง ความสนใจ หรือนิสัยความเอาใจใส่ในเรื่องต่าง ๆ ความถนัดหรือความสามารถพิเศษที่จะทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งได้อย่างคล่องแคล่วว่องไว สถิติปัญญาหรือความสามารถในการคิดค้นหาเหตุผล คิดได้เป็นเรื่องเป็นราว และสามารถสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้ฐานะการเงินของผู้ปกครอง สุขภาพและลักษณะของร่างกาย เพศ อายุ สัญชาติและเชื้อชาติ เพื่อให้รู้จักคุณลักษณะ และข้อจำกัดบางประการของตนเอง
2. ศึกษาข้อมูลรายละเอียดของสถานศึกษาที่สนใจเกี่ยวกับตำแหน่งที่ตั้ง การเดินทาง ระเบียบการรับสมัคร หลักสูตร ระยะเวลา เวลาที่ใช้ศึกษา ลักษณะของการศึกษา อบรม คุณวุฒิเมื่อจบการศึกษา โอกาสก้าวหน้าหรือ ความมั่นคงในการประกอบอาชีพ คุณสมบัติของผู้จะเข้าศึกษาในเรื่องพื้นความรู้ เพศ อายุ รูปร่างลักษณะของร่างกาย เชื้อชาติ สัญชาติ หรือคุณสมบัติพิเศษอื่น ๆ เช่น วัยน้ำได้ หลักฐานที่ต้องใช้ในการสมัคร ค่าใช้จ่าย กำหนดวันรับสมัคร วิธีการเข้าศึกษาสอบแข่งขัน ทดสอบสมรรถภาพทางกาย สัมภาษณ์และ ตรวจโรค
3. ศึกษาข้อมูลรายละเอียดของอาชีพที่สนใจว่ามีลักษณะงาน คุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงาน รายได้ เช่น เงินเดือน สวัสดิการ ประสพการณ์ หรือผลตอบแทนในการประกอบอาชีพนั้น ๆ โดยไม่จำเป็นจะต้องเป็นเงินทอง โอกาสก้าวหน้าในด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ
4. ศึกษาแนวโน้มความต้องการแรงงานไทยในอนาคตหรือตลาดแรงงาน
5. ศึกษาข้อมูลอื่นที่จะช่วยส่งเสริมการศึกษาต่อ เช่น แหล่งการศึกษา แหล่งงานพิเศษ แหล่งที่พัก ฯลฯ ที่จะช่วยสนับสนุนให้ศึกษาได้จนประสบความสำเร็จในชีวิต
6. ตั้งเป้าหมายอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง โดยพิจารณาข้อมูล 5 ประการดังกล่าว แล้วตัดสินใจเลือกแนวทางที่จะเป็นไปได้มากที่สุด
7. อัดทน ขยัน พัฒนาชีวิตของตนเองไปตามเป้าหมายอาชีพที่ตั้งไว้ แล้วท่านจะพบวิถีชีวิตที่ภาคภูมิใจยิ่ง

นอกจากแนวคิดดังกล่าวแล้ว เฮอร์และเครเมอร์ (สว้างจิตร พัทธมณีปกรณ์. 2541 : 23 ; อ้างอิงมาจาก Herr and Cramer. 1979 : 281 – 282) ยังได้จำแนกองค์ประกอบ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนวิชาชีพ หรือเลือกอาชีพของบุคคลไว้ดังนี้

- 1) องค์ประกอบภายใน เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับตนเอง หรือความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากภายในตัวบุคคล แบ่งเป็น

(1) องค์ประกอบส่วนบุคคล ได้แก่ ความสนใจ ทักษะ ประสบการณ์ ความรู้สึกเกี่ยวกับคุณค่าแห่งตนและความรับผิดชอบ

(2) องค์ประกอบเกี่ยวกับโครงสร้างของค่านิยม ได้แก่ ค่านิยมทาง การงาน จุดมุ่งหมายของชีวิต จุดมุ่งหมายทางอาชีพ ทศนคติต่ออาชีพ ความต้องการและ การทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น

2) องค์ประกอบภายนอก เป็นอิทธิพลจากสภาพแวดล้อม หรือสิ่งเร้า ภายนอกมากระตุ้นแบ่งเป็น

(1) องค์ประกอบเกี่ยวกับโอกาส ได้แก่ โอกาสทางการศึกษา ขอบเขตในการประกอบอาชีพ ข้อบังคับของหลักสูตร คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ และ โอกาสในการประกอบอาชีพ

(2) องค์ประกอบเกี่ยวกับสังคมแวดล้อม ได้แก่ ครอบครัว เพื่อน ครู บุคคลที่เคารพรัก และรูปแบบของการศึกษาและลักษณะอาชีพในสังคม

จากแนวความคิดของนักวิชาการดังกล่าวสรุปได้ว่า การเลือกทางศึกษา ต่อเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันกับการเลือกอาชีพและการเลือกศึกษาเพื่อประกอบอาชีพ ที่ เหมาะสมกับตนเอง บุคคลจะต้องรู้จักโลกของตนเองเกี่ยวกับสติปัญญา ค่านิยม บุคลิกภาพ และสถานภาพทางเศรษฐกิจและสภาพการณ์ต่าง ๆ ของครอบครัว รู้จักโลกของอาชีพโดย แสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะการทำงาน ความก้าวหน้า แนวโน้มตลาดแรงงาน และรู้จักโลก ของการศึกษา โดยการแสวงหาข้อมูลด้านระบบการศึกษา หลักสูตร สาขาวิชา และการจัด การศึกษา เป็นต้น ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้อาศัยแนวคิดดังกล่าว กำหนดปัจจัยที่ สัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา ในด้านปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงาน และบุคลิกภาพ ส่วนปัจจัยด้านครอบครัว ประกอบด้วย อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว และการสนับสนุนของครอบครัว สำหรับปัจจัยด้าน ลักษณะการจัดการ ประกอบด้วย มาตรฐานของสาขาวิชา คณาจารย์ และสื่อและนวัตกรรม

5. ทฤษฎีการเลือกอาชีพ

ในสภาพสังคมปัจจุบัน ภาวะทางเศรษฐกิจที่รัดตัวมีผลผลักดันให้บุคคลต่อสู้ดิ้นรน เพื่อความอยู่รอดในลักษณะต่าง ๆ ความจำเป็นที่จะต้องทำงานหรือการได้งานทำจึงแทบจะ เรียกเป็นปัจจัยที่ 5 ของมนุษย์ก็ว่าได้ (นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2528 : 8) เพราะการทำงานหรือ การประกอบอาชีพนำมาซึ่งรายได้ เกียรติยศ ชื่อเสียง และความพึงพอใจในตนเอง การที่บุคคล จะประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพหรือไม่ในส่วนหนึ่งมาจากกระบวนการตัดสินใจ

ของเขาซึ่งหมายถึงว่า ถ้าเขาดัดสินใจเลือกอาชีพได้ตรงเหมาะสมกับประสบการณ์ ความสนใจ ความสามารถ ก็จะทำให้เขาประสบความสำเร็จในชีวิตและมีความสุขในการทำงาน ในทางตรงข้ามถ้าบุคคลนั้น ตัดสินใจเลือกอาชีพโดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสม ความสนใจ ความสามารถ ของตนเอง อาจทำให้บุคคลนั้นประสบกับความยากลำบาก และขาดความสุขในการทำงาน

ดังนั้น การที่บุคคลได้รู้และ เข้าใจในทฤษฎีการเลือกอาชีพ จะช่วยให้เข้าใจตนเอง เข้าใจอาชีพ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสม

ทฤษฎีวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล (วัชร ทรัพย์มี. 2523 :

13 – 17 ; ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2531 : 36 ; อ้างอิงมาจาก Williamson. 1937) มีหลักการว่า บุคคลใช้วิจารณ์ญาณตัดสินใจเลือกอาชีพโดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ตนเองและวิเคราะห์ อาชีพประกอบกัน ซึ่งมีรากฐานมาจากจิตวิทยา ความแตกต่างระหว่างบุคคล และจิตวิทยา ประยุกต์ โดยมีหลักการว่า บุคคลประกอบด้วยลักษณะหลายประการ เช่น ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ค่านิยมและบุคลิกลักษณะ เป็นต้นว่า เป็นคนชอบเก็บตัว แสดงตัว ใจเย็นหรือใจร้อน ซึ่งสำรวจและวัดได้ด้วยแบบสอบถามทางจิตวิทยาหรือแบบสำรวจตลอดจน ใช้การสังเกตหรือ การสัมภาษณ์ นอกจากนั้นยังเน้นว่าบุคคลเลือกอาชีพ โดยพิจารณา ลักษณะ ของอาชีพประกอบการพิจารณาตนเอง เป็นต้นว่าการพิจารณาลักษณะอาชีพ ความต้องการ ของตลาดแรงงาน เวลา และทุนทรัพย์ที่ใช้ในการเตรียมตัวประกอบอาชีพ และการเลือกอาชีพ ของบุคคลไม่ใช้การลองผิดลองถูกแต่ต้องใช้ความคิดพินิจวิเคราะห์เป็นอย่างดี หลักการเลือก อาชีพของทฤษฎีนี้มีดังนี้

1) การวิเคราะห์ตนเอง โดยบุคคลจะวิเคราะห์คุณสมบัติต่าง ๆ และ องค์ประกอบของตนเอง เป็นต้นว่า ความสามารถ ค่านิยม ความสนใจ ความถนัด บุคลิกภาพ ฐานะเศรษฐกิจ สภาพการณ์ต่าง ๆ ในครอบครัว

2) การวิเคราะห์อาชีพ โดยบุคคลจะแสวงหาความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพ เป็นต้นว่า ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของอาชีพ ความต้องการของตลาดแรงงานเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ เวลาและทุนทรัพย์ที่ใช้ในการเตรียมตัวประกอบอาชีพ รายได้ความมั่นคง และโอกาสก้าวหน้าใน อาชีพต่าง ๆ

3) การใช้วิจารณ์ญาณในการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยอาศัยหลักการวิเคราะห์ ตนเอง และวิเคราะห์อาชีพประกอบกัน

จากทฤษฎีการวิเคราะห์ลักษณะและองค์ประกอบของบุคคล สามารถสรุปได้ ว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคลจะต้องมีการวิเคราะห์ตนเอง ในด้านความสามารถ ความ สนใจ ความถนัด ค่านิยม บุคลิกภาพ ฐานะเศรษฐกิจ สภาพการณ์ต่าง ๆ ในครอบครัว และ วิเคราะห์อาชีพ โดยแสวงหาความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับอาชีพความต้องการของตลาดแรงงาน เวลา ทุนทรัพย์ในการเตรียมตัว รายได้ ความมั่นคง และโอกาสก้าวหน้าในอาชีพและใช้วิจารณ์ญาณ

ในการตัดสินใจเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับตนเอง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำการวิเคราะห์องค์ประกอบของตนเองตามแนวคิดของทฤษฎีดังกล่าว มาศึกษาวิจัยในครั้งนี้ โดยแยกการวิเคราะห์องค์ประกอบของตนเองออกเป็น 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และปัจจัยด้านครอบครัว ประกอบด้วย อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว และการสนับสนุนของครอบครัว

ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอปพอค (Hoppock's Theory)

ฮอปพอค (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2531 : 38 – 39 ; อ้างอิงมาจาก Hoppock.. 1967) ได้เน้นถึงความต้องการของบุคคล และความสำคัญของข้อสนเทศเกี่ยวกับบุคคลและสิ่งแวดล้อมว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการเลือกอาชีพและพัฒนาอาชีพ

ฮอปพอค ได้กล่าวถึง หลักการที่สำคัญในการเลือกอาชีพไว้ดังนี้

ประการแรก บุคคลจะเลือกอาชีพเพื่อสนองความต้องการของตนเอง และความต้องการประการหนึ่งคือ ความต้องการที่จะปฏิบัติตามค่านิยมของตนเอง

ประการที่ 2 อาชีพที่บุคคลเลือก มักจะเป็นอาชีพที่บุคคลเชื่อว่า จะสนองความต้องการส่วนใหญ่ของบุคคลนั้นได้ดีที่สุด

ประการที่ 3 บุคคลอาจจะรับรู้ความต้องการของตนอย่างชัดเจนถูกต้อง หรืออาจจะรับรู้อย่างเลือนลางว่า มีบางสิ่งบางอย่างที่ดึงดูดความสนใจ แต่ไม่ว่าบุคคลจะรับรู้ความต้องการของตนได้ชัดเจนหรือไม่เพียงใด ความต้องการดังกล่าวก็มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ประการที่ 4 พัฒนาการทางอาชีพเริ่มเกิดขึ้นเมื่อบุคคลตระหนักเป็นครั้งแรกว่า อาชีพสามารถช่วยสนองความต้องการของตนเองได้

ประการที่ 5 พัฒนาทางอาชีพจะดำเนินก้าวหน้าไป และอาชีพที่เลือกจะดีขึ้น ถ้าบุคคลสามารถคาดคะเนอาชีพที่จะเลือกกว่า จะสนองความต้องการของตนได้ดีเพียงใด และความสามารถในการคาดคะเนนั้น จะขึ้นกับ ความรู้เกี่ยวกับตนเอง ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ และความสามารถที่จะพินิจวิเคราะห์ได้กระจ่างชัด

ประการที่ 6 ข้อมูลเกี่ยวกับตัวบุคคล เช่น ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ ค่านิยม และฐานะทางเศรษฐกิจ มีผลต่อการเลือกอาชีพ เพราะช่วยให้บุคคลได้ตระหนักถึงความต้องการของตนเองและช่วยให้บุคคลสามารถคาดคะเนได้ว่า อาชีพที่เขาจะเลือกนั้น จะสนองความต้องการของเขาได้มากน้อยเพียงใด

ประการที่ 7 ข้อสนเทศทางอาชีพ จะมีผลต่อการเลือกอาชีพ โดยช่วยให้บุคคลได้ค้นพบอาชีพต่าง ๆ ที่อาจจะสนองความต้องการของตน และช่วยให้บุคคลสามารถคาดคะเนได้ว่า อาชีพใดจะสนองความต้องการของตนได้ดีกว่าอาชีพอื่น ๆ

ประการที่ 8 ความพึงพอใจในงานหรืออาชีพ จะขึ้นกับงานที่บุคคลได้ทำนั้น สมองความต้องการตามที่บุคคลนั้น คาดหวังมากน้อยเพียงใดและระดับของความพึงพอใจจะ พิจารณาได้จาก อัตราส่วนของความต้องการที่ได้รับการตอบสนอง และความต้องการที่คาดหวังว่าจะได้รับการตอบสนอง

ประการที่ 9 ความพึงพอใจเป็นผลจากงานซึ่งสนองความต้องการของบุคคล ในปัจจุบัน หรือเป็นผลงานซึ่งมีที่ท้าวว่าจะสนองความต้องการของบุคคลนั้นในอนาคต

ประการสุดท้าย การเลือกอาชีพของบุคคล หรืออาชีพที่บุคคลจะเลือก จะ เปลี่ยนได้เสมอ ถ้าบุคคลนั้นเชื่อว่า การเปลี่ยนนั้น ๆ จะสนองความต้องการของเขาได้ดีกว่า

จากทฤษฎีการเลือกอาชีพของ ฮอปพอค สรุปได้ว่า บุคคลจะเลือกอาชีพตาม ความต้องการจะปฏิบัติตามค่านิยมของตนเองเป็นสำคัญ

ทฤษฎีการเลือกอาชีพของกินซ์เบิร์ก (Ginzberg's Theory of Career Development)

กินซ์เบิร์ก (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2531 : 40 – 41 ; อ้างอิงมาจาก Ginzberg. 1966) กล่าวว่า ค่านิยมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่งต่อการเลือกอาชีพของบุคคล ค่านิยมจะเริ่มเข้าสู่กระบวนการตัดสินใจเลือกอาชีพเมื่อบุคคลมีอายุอยู่ในช่วง 15 – 16 ปี และ บุคคลที่อยู่ในช่วงอายุนี้นี้ จะให้ความสำคัญของค่านิยมในการตัดสินใจเลือกงานหรืออาชีพสูงกว่า ความสนใจและความสามารถ

ในระยะแรก กินซ์เบิร์ก ได้กล่าวถึง หลักของกระบวนการเลือกอาชีพไว้ ดังต่อไปนี้

(1) การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการพัฒนาที่ต่อเนื่อง ซึ่งใช้เวลามากกว่า 6 หรือ 7 ปี และโดยทั่ว ๆ ไปจะใช้เวลานานกว่า 10 ปี

(2) การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการเชื่อมโยงหรือกระบวนการต่อเนื่องใน แต่ละวัย มากกว่าการตัดสินใจเพียงครั้งเดียว ค่านิยม สภาพแวดล้อมที่เป็นจริง คุณลักษณะทาง จิตวิทยา โอกาสทางการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีผลต่อกระบวนการเลือกอาชีพ

(3) การเลือกอาชีพ เป็นกระบวนการที่เป็นขั้นตอน ไม่ย้อนกลับ

(4) การเลือกอาชีพ เป็นกระบวนการที่ประสมประสานระหว่าง ความต้องการและองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสภาพความเป็นจริง (เช่น ความถนัด ความสามารถ ฯลฯ) องค์ประกอบด้านการศึกษา (เช่น ถ้าได้รับการศึกษาสูง ช่องทางในการเลือกประกอบ อาชีพจะมีมาก) องค์ประกอบด้านค่านิยมและองค์ประกอบด้านอารมณ์

ต่อมา กินซ์เบิร์กได้ปรับปรุงหลักของกระบวนการเลือกอาชีพ โดยเพิ่มเติม ข้อความบางประการดังนี้

(1) กระบวนการเลือกอาชีพและพัฒนาการทางอาชีพเกิดขึ้นตลอดชีวิต และเป็นกระบวนการแบบเปิด ต่อเนื่องกันไปตลอดชีวิต และจากการศึกษาเกี่ยวกับชีวิตการทำงานของบุคคลทั้งชายและหญิงพบว่า สาเหตุที่สำคัญของการเปลี่ยนงานหรือเปลี่ยนอาชีพในระยะหลังเป็นเพราะว่า งานใหม่ให้ความพึงพอใจ ได้เสรีภาพ เปลี่ยนความรับผิดชอบลดความกดดัน หรือได้ทางเลือกใหม่ในการทำงาน

(2) กระบวนการเลือกอาชีพ เป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลาในการเตรียมตัวเลือกอาชีพ โดยใช้ระยะเวลานานขึ้น และพบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาถึงร้อยละ 80 ศึกษาจนสำเร็จปริญญาตรี และประมาณครึ่งหนึ่งของนักเรียนกลุ่มดังกล่าวนี้ได้ศึกษาต่อ หรือบางคนก็ฝึกงานต่อ ซึ่งสิ่งเหล่านี้มิได้ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจเลือกอาชีพในระยะแรก ๆ ซึ่งแต่เดิมนั้น กิन्हเบอร์เกอร์เข้าใจว่า การตัดสินใจเลือกอาชีพนั้น จะขึ้นอยู่กับการตัดสินใจเลือกในระยะแรก ๆ อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบัน หนุ่มสาวที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นจะวางแผนการณ์เพื่อให้มีโอกาสได้เลือกอาชีพมากขึ้น และอย่างน้อยที่สุดเพื่อให้แน่ใจว่า ตัวเขานั้นมีสิทธิที่จะได้เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยหรือได้งานที่ดี โดยมุ่งหวังว่า บุคคลที่ได้รับการศึกษาสูง โอกาสที่เขาจะเลือกอาชีพจะกว้างขวางขึ้น

(3) การเลือกอาชีพในปัจจุบัน มิใช่เพียงแต่ว่า เป็นการประสมประสานหรือรวมขอมระหว่าง ความต้องการหรือความมุ่งหวังกับองค์ประกอบที่เกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงเท่านั้น ทั้งนี้เพราะว่า ในปัจจุบันการเลือกอาชีพมิได้หยุดแต่เพียงแค่นั้น แต่บุคคลจะแสวงหางานที่เหมาะสมมากที่สุดสำหรับตน ซึ่งการแสวงหางานหรืออาชีพที่เหมาะสมที่สุดนั้น เป็นกระบวนการต่อเนื่อง และจากการศึกษาระยะยาวพบว่า บุคคลมีความพยายามที่จะสนองความต้องการที่สำคัญ ตลอดทั้งมีความพยายามจะสนองความพึงพอใจของตนอย่างไม่หยุดยั้ง โดยการเลือกงานที่จะเปิดโอกาสที่จะสนองความต้องการที่สำคัญของตนเมื่อมีโอกาส

(4) ข้อจำกัดบางประการที่เป็นอุปสรรคต่อการเลือกอาชีพ ได้แก่ สภาพของครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ บิดามารดามีระดับการศึกษาต่ำ เจตคติ และค่านิยมของบิดามารดาที่มีต่อการเลือกอาชีพของบุตรธิดา การเป็นชนกลุ่มน้อย ความไม่กลมกลืนระหว่างการศึกษา กับอาชีพที่จะเลือก ตลอดทั้งโอกาสที่จะรู้จักหรือมีความสัมพันธ์กับสถาบันต่าง ๆ ในชุมชน

(5) โอกาสในโลกของงาน โดยรับรู้เกี่ยวกับโอกาสของบุคคลนั้น ๆ ว่ามีโอกาที่จะทำงานนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด

(6) ค่านิยมของบุคคล มีบทบาทสำคัญในการแสวงหา หรือค้นหาความพึงพอใจของบุคคลนั้น และมีอิทธิพลต่อแบบแผนหรือวิถีชีวิตของบุคคล ซึ่งมีผลกระทบต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยบุคคลจะพยายามสร้างสมดุลระหว่างงานและกิจกรรมอื่น ๆ

จากทฤษฎีการเลือกอาชีพของกินช์เบอร์ก จะเห็นได้ว่า การเลือกอาชีพของบุคคลเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง และต้องใช้ระยะเวลานานในการพัฒนา โดยบุคคลมิได้พิจารณาเฉพาะองค์ประกอบด้านความต้องการ ความเป็นจริงเท่านั้นแต่บุคคลจะแสวงหาทางที่เหมาะสมมากที่สุดสำหรับตนเอง

ทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของซูเปอร์ (Super's Theory of Career Development)

ซูเปอร์ (วัชร ทรัพย์มี. 2523 : 27 – 34 ; อ้างอิงมาจาก Super. 1960) ได้พัฒนาทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพโดยมีหลักการดังนี้คือ

1. พัฒนาการด้านอาชีพเป็นกระบวนการต่อเนื่อง และมีการเปลี่ยนแปลงได้เนื่องจากความสนใจในอาชีพ ความสามารถของบุคคล สภาพการณ์ที่บุคคลดำรงชีวิตและทำงาน ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเองเปลี่ยนแปลงไปตามเวลา และประสบการณ์ ดังนั้น การเลือกและการปรับตัวในอาชีพ จึงเป็นกระบวนการต่อเนื่อง
2. คุณสมบัติของแต่ละคนเหมาะกับอาชีพได้หลายอย่าง เช่น คนที่ชอบช่วยเหลือผู้อื่น อาจประกอบอาชีพพยาบาล นักสังคมสงเคราะห์ แพทย์ หรือคนที่ถนัดคำนวณ อาจประกอบอาชีพวิศวกรหรือนักบัญชี
3. บุคคลมีความแตกต่างกันในด้านความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และบุคลิกภาพ
4. ลักษณะของแบบฉบับอาชีพ (Career Pattern) เป็นต้นว่า ระดับของอาชีพ ความมั่นคงของการประกอบอาชีพ ขึ้นกับสถานะเศรษฐกิจสังคมของครอบครัว ความสามารถทางสติปัญญา บุคลิกลักษณะและโอกาสที่แต่ละบุคคลได้รับ ตลอดจนการปรับตัวในอาชีพ
5. การที่จะส่งเสริมให้มีพัฒนาการด้านอาชีพที่ดี จะทำได้โดยการส่งเสริมให้ได้พัฒนาความสามารถให้เต็มที่และให้ได้รู้สภาพข้อเท็จจริงต่าง ๆ เกี่ยวกับลักษณะของตนเอง และสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้มีความเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้
6. กระบวนการพัฒนาการด้านอาชีพ มีความเกี่ยวข้องกับการพิจารณาตนเองของบุคคลเป็นสิ่งที่บุคคลได้มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และบุคคลได้ประเมินการกระทำของตนเองว่ามีสิ่งใดเด่นหรือด้อย
7. การที่บุคคลจะประสบความสำเร็จในการทำงานและในชีวิตขึ้นกับการที่บุคคลนั้นได้ทำงานตรงกันกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพ และค่านิยมของเขา
8. การพิจารณาตนเองได้ก่อตัวขึ้นแล้วในระยะก่อนวัยรุ่น และชัดเจนขึ้นในระยะวัยรุ่นและมีส่วนเกี่ยวข้องกับการพิจารณาอาชีพของบุคคล

9. องค์ประกอบเกี่ยวกับความเป็นจริงทั้งหลาย ทั้งลักษณะต่าง ๆ ของตนเองและสังคมยังมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพมากขึ้นเมื่ออายุเพิ่มขึ้น

10. การเลือกอาชีพและระดับของอาชีพ สัมพันธ์กับสติปัญญา สถานะเศรษฐกิจสังคมของครอบครัว ความต้องการ ค่านิยม ความสนใจ ทักษะเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคล ระดับการศึกษา และขึ้นกับความต้องการของตลาดแรงงาน

11. การประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ เป็นการเพิ่มพูนความรู้สึกรักคิด ที่มีต่อตนเองในทางที่ดี

12. การประกอบอาชีพของบุคคลเป็นการกำหนดชีวิต

ซูเปอร์ได้อธิบายกระบวนการพัฒนาการด้านอาชีพไว้ดังต่อไปนี้คือ

1. ช่วงเวลาของการพัฒนาความรู้สึกรักคิดที่มีต่อตนเอง การพัฒนาความสามารถ และความสนใจ (Growth Stage) ซึ่งพัฒนาการดังกล่าว มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาความคิดในเรื่องอาชีพ ระยะเวลาอยู่ในช่วง 14 ปีแรกของชีวิต ซึ่งแบ่งย่อยออกเป็น 4 ระยะดังนี้คือ

1.1 ระยะที่เด็กยังไม่สนใจการเลือกอาชีพ (Prevocational Substage) ระยะเวลาอยู่ในช่วง 3 ปีแรกของชีวิต

1.2 ระยะที่เด็กคิดถึงเรื่องอาชีพ แต่เป็นในลักษณะความเพ้อฝัน (Fantasy Substage) ระยะนี้บุคคลมีอายุระหว่าง 4 ปี ถึง 10 ปี

1.3 ระยะที่เด็กพิจารณาความสนใจของตนในอาชีพต่าง ๆ (Interest Substage) ระยะนี้บุคคลมีอายุระหว่าง 11 ปี ถึง 12 ปี

1.4 ระยะที่เด็กพิจารณาความสามารถในการประกอบอาชีพต่าง ๆ (Capacity Substage) ระยะนี้บุคคลมีอายุระหว่าง 13 ปี ถึง 14 ปี

2. ช่วงเวลาของการสำรวจตนเอง สำรวจอาชีพ เริ่มมีประสบการณ์จากการทำงาน และทำกิจกรรมต่าง ๆ (Exploration Stage) เป็นช่วงที่บุคคลตระหนักว่าอาชีพเป็นสิ่งสำคัญในชีวิต ช่วงนี้บุคคลมีอายุระหว่าง 15 ปีถึง 24 ปี ซึ่งแบ่งย่อยออกเป็น 3 ระยะดังนี้คือ

2.1 ระยะที่บุคคลเริ่มพิจารณาเลือกอาชีพ โดยยังไม่ได้ตัดสินใจแน่นอน (Tentative Substage) ซึ่งจะพิจารณาจากความต้องการ ความสนใจ ค่านิยม ความสามารถ และโอกาสในการได้งานทำ ระยะนี้บุคคลจะมีอายุระหว่าง 15 ปี ถึง 17 ปี

2.2 ระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของการพัฒนาการด้านอาชีพ(Transition Substage) ระยะนี้บุคคลจะพิจารณาเลือกอาชีพจากสภาพความเป็นจริงมากขึ้น เช่น พิจารณาจากลักษณะของตนเอง ลักษณะงานตลอดจนโอกาสที่จะได้งานทำ เป็นช่วงที่บุคคลจะได้มีประสบการณ์ในการฝึกอาชีพหรืออยู่ในระหว่างการศึกษาก่อนเพื่อเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ ระหว่างนี้เป็นช่วงที่บุคคลมีอายุระหว่าง 18 ถึง 21 ปี

2.3 ระยะทดลองปฏิบัติงาน (Trial Substage) ซึ่งจะเป็นการได้ประเมินความถนัด ความสามารถและความเหมาะสมต่างๆ

3. ระยะที่บุคคลเริ่มประกอบอาชีพที่ถาวร(Establishment Stage) แต่ในช่วงต้นๆ ของระยะนี้อาจมีการทดลองงานหรือเปลี่ยนงานได้ ถ้างานนั้นไม่เหมาะสมหรือไม่เป็นที่พอใจ โดยมากถ้าเป็นงานระดับวิชาชีพอาจไม่มีการทดลองงานหรือเปลี่ยนงาน ช่วงนี้เป็นระยะที่บุคคลมีอายุระหว่าง 25 ปีถึง 44 ปี ซึ่งแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ

3.1 ระยะที่บุคคลลงมือประกอบอาชีพที่ได้เลือกสรรแล้ว แต่อาจมีการเปลี่ยนงาน ถ้างานไม่เหมาะสมหรือไม่เป็นที่พอใจ(Trial Substage) สำหรับบางรายอาจไม่มีขั้นนี้ คือ ประกอบอาชีพที่ถาวรเลยไม่มีการเปลี่ยนงาน ระยะนี้เป็นระยะที่บุคคลมีอายุประมาณ 25 ปีถึง 30 ปี

3.2 ระยะที่บุคคลลงมือประกอบอาชีพอย่างถาวร (Stabilization Substage) ระยะนี้เป็นช่วงที่บุคคลมีอายุระหว่าง 31 ปีถึง 44 ปี

4. ระยะที่บุคคลมีความมั่นคง ในการประกอบอาชีพ (Maintenance Stage) ในระยะนี้บุคคลจะดำเนินการประกอบอาชีพ ที่เลือกแล้วและสร้างความก้าวหน้าและความมั่นคงในการประกอบอาชีพ ระยะนี้บุคคลจะมีอายุประมาณ 45 ปีถึง 65 ปี

5. ระยะที่ประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพของบุคคลจะลดลงเนื่องจากความชรา(Decline Stage) ระยะนี้นับตั้งแต่บุคคลมีอายุประมาณ 65 ปี เป็นต้นไป ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ระยะย่อย ดังนี้คือ

5.1 ช่วงที่บุคคลเริ่มลดประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ (Deceleration) ช่วงนี้เป็นระยะที่บุคคลมีอายุประมาณ 65 ปีถึง 70 ปี

5.2 ช่วงที่บุคคลเลิกประกอบอาชีพโดยสิ้นเชิง (Retirement) ระยะนี้เป็นช่วงที่บุคคลจะใช้ชีวิตในบั้นปลายด้วยการพักผ่อน โดยไม่ประกอบอาชีพใด ๆ เลย เป็นช่วงที่บุคคลมีอายุ ตั้งแต่ประมาณ 71 ปี เป็นต้นไป

ซูเปอร์ได้นำหลัก “งานตามขั้นพัฒนาการ” (Developmental Tasks) ของอาร์ เจ ฮาร์วิกเฮทส์ (R.J Harvighurst) มาอธิบายกระบวนการพัฒนาการด้านอาชีพของบุคคล โดยซูเปอร์ได้อธิบายงานตามขั้นพัฒนาการด้านอาชีพ (Career Developmental Tasks) ของบุคคลในวัยรุ่นและวัยหนุ่มสาว ไว้ดังนี้คือ

งานตามขั้นพัฒนาการด้านอาชีพของวัยรุ่น มีดังต่อไปนี้คือ

1. การพัฒนาความสามารถและสติปัญญา
2. การพัฒนาการสร้างนิสัยในการทำงานที่ดี มีความรับผิดชอบในการทำงาน

รู้จักร่วมมือ

3. การเลือกหลักสูตร เลือกวิชาชีพ เลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับความถนัด
ความสามารถ ความสนใจ ตลอดจนการเลือกอาชีพ

4. การพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง การพึ่งตนเอง

งานตามขั้นพัฒนาการด้านอาชีพของวัยหนุ่มสาว มีดังต่อไปนี้ คือ

1. การเลือกการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ
2. การเลือกหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา (ถ้าเขาศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา)
3. การเลือกอาชีพที่เหมาะสม
4. การพัฒนาทักษะในการทำงานหรือการประกอบอาชีพ

ซูเปอร์ได้สรุปงานตามขั้นพัฒนาการด้านอาชีพ ดังตารางข้างล่างนี้

วัย	ช่วงอายุ	งานตามขั้นพัฒนาการด้านอาชีพ
วัยรุ่นตอนต้น	14 – 18 ปี	การก่อตัวของความสนใจในอาชีพ (Crystallizing a Vocational Preference)
วัยรุ่นตอนกลาง	18 – 21 ปี	การพัฒนาความสนใจในอาชีพที่เฉพาะเจาะจง (Specifying a Vocational Preference)
วัยรุ่นตอนปลาย	21 – 25 ปี	การพัฒนาความสนใจในอาชีพอย่างมั่นคงขึ้น (Implementing a Vocational Preference)
วัยผู้ใหญ่ตอนต้น	25 – 30 ปี	การประกอบอาชีพอย่างถาวร (Stabilizing in a Vocation)
วัยผู้ใหญ่ตอนกลาง	30 – 50 ปี	การสร้างความก้าวหน้าและความมีเกียรติในอาชีพที่ตนประกอบ (Consolidation Status and Advancing in a Vocation)

ซูเปอร์ได้อธิบายความเกี่ยวพันระหว่างความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเอง (Self concept) กับพัฒนาการด้านอาชีพ เขาอธิบายว่า จุดมุ่งหมายในการประกอบอาชีพของบุคคลคือ การดำรงชีพ และการสนองความต้องการต่าง ๆ เช่น ความต้องการยอมรับ ความเป็นอิสระ การได้แสดงความสามารถ และภูมิใจในผลงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลต่อความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อตนเองและการที่บุคคลจะเลือกอาชีพได้เหมาะสม ก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นมีความรู้สึกนึกคิดต่อตนเองอย่างตรงต่อความเป็นจริง

ความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อตนเองได้พัฒนามาตั้งแต่วัยเด็ก บุคคลจะได้พิจารณาความแตกต่างระหว่างตัวเขากับบุคคลอื่น การรับรู้และประสบการณ์จะกว้างขวางขึ้น ซึ่งเป็นผลทำให้ความรู้สึกนึกคิดต่อตนเองพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วเช่นการประสบความสำเร็จในวิชาคณิตศาสตร์

จะเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลพิจารณาตนเองว่าตนเป็นผู้มีความสามารถทางคณิตศาสตร์ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ เช่นอาจทำให้บุคคลนั้นมีจุดประสงค์ที่จะเลือกอาชีพเป็นนักคณิตศาสตร์ หรือ วิศวกร

จากทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของซูเปอร์ จะเห็นได้ว่า พัฒนาการด้านอาชีพเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องที่เริ่มก่อตัวตั้งแต่วัยรุ่นจนถึงวัยผู้ใหญ่ การที่บุคคลจะประสบความสำเร็จในการทำงานและในชีวิตขึ้นกับการที่บุคคลนั้นได้ทำงานตรงกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจ บุคลิกภาพและค่านิยมของเขา

จากการศึกษาทฤษฎี การเลือกอาชีพของฮอปพอด ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ กินซ์เบิร์ก และทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพของซูเปอร์จะพบว่ามีแนวความคิดคล้ายๆ กันคือ บุคคลจะเลือกอาชีพโดยพิจารณาหลาย ๆ องค์ประกอบเข้าด้วยกัน แต่องค์ประกอบที่จะทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในงานและในชีวิต คือได้ทำงานตรงกับค่านิยมของตนเอง ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำค่านิยมในการทำงานมาเป็นตัวแปรย่อยตัวหนึ่งในการวิจัยครั้งนี้ และจะศึกษาค่านิยมในการทำงานตามแนวคิดของซูเปอร์

ซูเปอร์ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2531 : 48 – 50 ; อ้างอิงมาจาก Super. 1970) ได้ให้ความหมายของค่านิยมในการทำงานว่า หมายถึง สิ่งที่เราเชื่อยึดถือว่ามีความสำคัญมากต่อการทำงานของเราสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นความรู้สึกพึงพอใจที่เราอยากแสวงหาจากงานที่เราทำ หรือเป็นความรู้สึกพึงพอใจอันเป็นผลลัพธ์ที่ได้จากงานของเรา สิ่งที่เรายึดถือแต่ละอย่างนี้ มีความสำคัญไม่เท่าเทียมกันเสมอไป บางอย่างอาจจะมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อคนบางคน แต่บางอย่างก็อาจจะมีความสำคัญน้อยมากต่อคนอื่น ๆ ก็ได้ นอกจากนั้น ซูเปอร์ ยังได้จำแนกค่านิยมในการทำงานเป็น 15 ด้าน คือ

1. ค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่เกี่ยวกับการประดิษฐ์ คิดค้น ออกแบบ และพัฒนาแนวคิดใหม่ ๆ ค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์นี้เกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กับบุคคลที่มีความสนใจทางด้านศิลปะและวิทยาศาสตร์ และจะพบในบุคคลที่ชอบแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนเอง

2. ค่านิยมในการทำงานด้านการบริหารหรือการจัดการ (Management) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่ต้องมีการวางแผนและจัดสรรงานให้ผู้อื่นทำ ค่านิยมด้านนี้ จะพบในบุคคลที่ชอบงานทางด้านธุรกิจ หรือบุคคลที่สนใจในการติดต่อกับงานหลาย ๆ อาชีพ หรือบุคคลที่ชอบวางแผนการทำงานของตนเอง

3. ค่านิยมในการทำงานด้านสัมฤทธิ์ผล (Achievement) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่ส่งเสริมให้บุคคลประสบความสำเร็จจากการทำงาน และก่อให้เกิดความพึงพอใจในงาน ทั้งยังเป็นสิ่งที่ช่วยให้บุคคลมุ่งมั่นทำงานเพื่องานด้วย บุคคลที่มีค่านิยมในการทำงานด้านสัมฤทธิ์ผลนี้จะมีลักษณะมุ่งมั่นในการทำงาน และต้องการเห็นผลสำเร็จในการทำงาน

4. ค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อม (Surrounding) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่มีบรรยากาศสุขสบาย และบุคคลที่ทำงานในสภาพแวดล้อมนั้นแล้วเกิดความสุข ค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อมนี้เน้นสภาพแวดล้อมทางวัตถุที่จะช่วยอำนวยความสะดวกประสบความสำเร็จในการทำงาน เช่น สภาพที่ทำงานที่สะอาด ไม่มีเสียงอึกทึก ไม่ร้อนจัดหรือเย็นจัดเกินไป สิ่งเหล่านี้มีความสำคัญต่อบุคคลที่มีความสนใจสภาพแวดล้อมพร้อม ๆ กับสนใจในการทำงาน

5. ค่านิยมในการทำงานด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน (Supervisory Relations) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่ต้องมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้บังคับบัญชาและผู้บังคับบัญชาจะต้องเป็นบุคคลที่มีเหตุผลและยุติธรรม

6. ค่านิยมในการทำงานด้านวิถีชีวิต (Way of Life) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่เปิดโอกาสให้บุคคลได้ใช้ชีวิตตามที่ตนต้องการ หรือชอบ หรืออยากจะเป็น

7. ค่านิยมในการทำงานด้านความมั่นคงปลอดภัย (Security) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่มีความมั่นคงปลอดภัย ทำให้ผู้ทำงานนั้น ๆ มั่นใจได้ว่า จะมียานทำตลอดไป

8. ค่านิยมในการทำงานด้านผู้ร่วมงาน (Associates) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่ทำให้บุคคลนั้น ได้ติดต่อกับผู้ร่วมงานที่ตนพอใจ โดยเฉพาะผู้ร่วมงานในระดับเดียวกันหรือต่ำกว่า

9. ค่านิยมในการทำงานด้านสุนทรีย์ (Esthetics) เป็นค่านิยมที่เกี่ยวกับงานที่ช่วยให้บุคคลได้สร้างสิ่งสวยงาม และเพิ่มความงดงามให้แก่โลก บุคคลที่มีค่านิยมในการทำงานด้านสุนทรีย์ ส่วนมากจะเป็นบุคคลที่มีความสนใจงานทางศิลปะ

10. ค่านิยมในการทำงานด้านความมีศักดิ์ศรี (Prestige) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานซึ่งให้เกียรติกับบุคคลที่ทำงานนั้น ค่านิยมในการทำงานด้านความมีศักดิ์ศรี แสดงให้เห็นว่าบุคคลปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะได้รับการยอมรับนับถือจากบุคคลอื่น มากกว่าจะอยู่ในสถานะที่มีอำนาจเหนือผู้อื่น ค่านิยมในด้านนี้จะสัมพันธ์กับบุคคลที่มีความสนใจในงานที่ต้องติดต่อกับบุคคลหลาย ๆ อาชีพ

11. ค่านิยมในการทำงานด้านความมีอิสระ (Independence) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานซึ่งบุคคลที่ทำงานนั้นมีอิสระในการทำงานตามที่ตนปรารถนา ค่านิยมในการทำงานด้านนี้แสดงให้เห็นว่า บุคคลที่ทำงานนั้นมักจะมุ่งในด้านความพึงพอใจของตนเอง

12. ค่านิยมในการทำงานด้านการทำงานหลาย ๆ ด้านหรือความหลากหลายของงาน (Variety) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่เปิดโอกาสให้บุคคลทำงานหลาย ๆ ด้าน ในขณะเดียวกันงานที่ทำก็ต้องไม่ซ้ำซาก จำเจ ค่านิยมในการทำงานด้านนี้ แสดงให้เห็นว่าบุคคลจะทำงานตามความพึงพอใจของตนมากกว่ามุ่งทำงานเพื่องาน

13. ค่านิยมในการทำงานด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (Economic Returns) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่มีรายได้ดี สามารถนำรายได้มาจัดซื้อสิ่งของเพื่อสนองความต้องการได้ บุคคลที่มีค่านิยมในการทำงานด้านนี้ จึงมีความปรารถนาที่จะได้รับรายได้เพื่อมาซื้อวัตถุสิ่งของที่จะช่วยอำนวยความสะดวกสบายให้ตนเอง

14. ค่านิยมในการทำงานด้านบริการสังคม (Altruism) เป็นค่านิยมซึ่งสัมพันธ์กับงานที่สามารถให้สวัสดิการ ให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์บุคคลอื่น และก่อประโยชน์แก่บุคคลอื่น ค่านิยมในการทำงานด้านนี้ แสดงให้เห็นว่า บุคคลนั้นมีความสนใจ หรือมีค่านิยมในการบริการสังคม

15. ค่านิยมในการทำงานด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา (Intellectual Stimulation) เป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่เปิดโอกาสให้บุคคลได้ใช้ความคิดอย่างอิสระประเมิณผลการทำงานของตนจากการเรียนรู้ และสามารถคิดค้นสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมได้จากแนวความคิดดังกล่าว ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2531) ได้นำมาเป็นกรอบในการศึกษาค่านิยมในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษาที่ 1 โดยได้พัฒนาค่านิยมในการทำงานจาก 15 ด้าน ดังกล่าวเป็น 16 ด้าน ดังนี้ (1) ค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์ (2) ค่านิยมในการทำงานด้านการบริหาร (3) ค่านิยมในการทำงานในด้านสัมฤทธิ์ผล (4) ค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อม (5) ค่านิยมในการทำงานด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน (6) ค่านิยมในการทำงานด้านวิถีชีวิต (7) ค่านิยมในการทำงานด้านความมั่นคงปลอดภัย (8) ค่านิยมในการทำงานด้านผู้ร่วมงาน (9) ค่านิยมในการทำงานด้านสุนทรีย์ (10) ค่านิยมในการทำงานด้านความมีศักดิ์ศรี (11) ค่านิยมในการทำงานด้านความมีอิสระ (12) ค่านิยมในการทำงานด้านการทำงานหลาย ๆ ด้าน (13) ค่านิยมในการทำงานด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (14) ค่านิยมในการทำงานด้านบริการสังคม (15) ค่านิยมในการทำงานด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา และ (16) ค่านิยมในการทำงานด้านงานอาชีพอิสระ ผลการวิจัยดังกล่าวพบว่า นักเรียนชายมีค่านิยมในการทำงานด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจสูงกว่านักเรียนหญิง และนักเรียนหญิงมีค่านิยมในการทำงานด้านสัมฤทธิ์ผล ด้านความมีอิสระ ด้านวิถีชีวิต ด้านผู้ร่วมงาน ด้านความมีศักดิ์ศรี ด้านการทำงานหลาย ๆ ด้าน ด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา ด้านสุนทรีย์และด้านสภาพแวดล้อมสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่า คะแนนเฉลี่ยค่านิยมในการทำงานแต่ละด้านของนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาค่านิยมในการทำงาน โดยนำแบบสอบถามวัดค่านิยมในการทำงานของผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2531) มาเป็นเครื่องมือวัดค่านิยมในการทำงานครั้งนี้ เพราะเห็นว่าแบบวัดดังกล่าว สามารถจำแนกค่านิยมในการทำงานในแต่ละด้านของบุคคลได้อย่างชัดเจน

ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์ (Holland's Theory of Vocational choice)

ฮอลแลนด์ (นวลศิริ เปาโรหิตย์, 2528 : 52 – 58 ; อ้างอิงมาจาก Holland, 1973) ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์ ตั้งขึ้นบนสมมุติฐานที่ว่า บุคลิกภาพของบุคคลจะสะท้อนผ่านการเลือกอาชีพของเขา

ทฤษฎีของฮอลแลนด์ แบ่งเป็นหลักใหญ่ ๆ ได้ 4 ข้อดังนี้คือ

- 1) มนุษย์ใช้อาชีพเป็นเครื่องแสดงออกทางบุคลิกภาพของเขา ถ้าเขาเลือกอาชีพใดย่อมแสดงว่า บุคลิกภาพของเขาออกในทิศทางนั้นด้วยเช่นกัน
- 2) บุคคลทุกคนมีความคิดบางอย่างเกี่ยวกับอาชีพแทบจะทุกอาชีพ แนวคิดทางอาชีพเหล่านี้อาจถูกต้องตรงกับความเป็นจริงหรือไม่ก็ได้ แต่ไม่ว่าจะถูกหรือผิด ความคิดเหล่านั้นล้วนมีผลต่อการเลือกอาชีพของบุคคลเป็นอย่างมาก
- 3) บุคคลที่เลือกประกอบอาชีพคล้ายคลึงกัน ย่อมมีลักษณะทางบุคลิกภาพคล้ายคลึงกัน
- 4) บุคคลที่เลือกอาชีพได้ตรงกับลักษณะทางบุคลิกภาพของเขา มักจะมีความพึงพอใจในงานอาชีพนั้น

จากหลักการดังกล่าว ฮอลแลนด์ได้จัดแบ่งกลุ่มบุคคลออกเป็น 6 กลุ่ม ตามความแตกต่างทางบุคลิกภาพ 6 ประเภท ดังนี้ คือ

- (1) บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภท Realistic บุคคลกลุ่มนี้มีความสนใจกับงานหรือ สิ่งแวดล้อม ที่เป็นวัตถุ มีรูปร่าง จับต้องได้ หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งของ เช่น เครื่องมือ จักรกล และสัตว์เลี้ยง ชอบทำงานที่อยู่กลางแจ้ง มีความสามารถทางด้านช่าง เครื่องยนต์ เครื่องไฟฟ้า เทคนิค ไม่ชอบกิจกรรมที่ต้องเกี่ยวข้องกับบุคคล สังคมหรือ การศึกษา
- (2) บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภท Investigative บุคคลกลุ่มนี้มีความสนใจกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสังเกต วิเคราะห์ ใช้ความคิดอ่านที่มีเหตุผล ชอบงานอาชีพที่ต้องใช้ความรู้และมักจะต้องเกี่ยวข้องกับเรื่องทางวิชาการ หรือวิทยาศาสตร์ชนิดต่าง ๆ สนใจการจัดระบบการทดลอง ด้านกายภาพชีวภาพ เพื่อเข้าใจและสามารถควบคุมปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่จะต้องเกี่ยวข้องกับสังคม หรืองานประเภทค้าขาย
- (3) บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภท Artistic บุคคลกลุ่มนี้ชอบประกอบกิจกรรมที่เป็นนามธรรม ชอบอิสระ สร้างสรรค์ผลงานทางด้านศิลปะ มีจินตนาการกว้างไกล ชอบงานศิลปะทุกรูปแบบ รวมทั้งดนตรี วรรณกรรม และการละคร หลีกเลี่ยงกิจกรรมประเภทรูปธรรม หรืองานที่ต้องการความเป็นระเบียบแบบแผนอย่างเคร่งครัด
- (4) บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภท Social บุคคลกลุ่มนี้จะต่างจากสองกลุ่มแรกโดยที่ชอบที่จะจัดการและติดต่อกับบุคคลอื่น มีทักษะทางสังคมที่ดี มีความต้องการเกี่ยวสัมพันธ์กับสังคม สนใจที่จะให้ความรู้ ฝึกหัดอบรมและพัฒนาสั่งสอนผู้อื่น ชอบกิจกรรม

ลักษณะบริการชุมชน ทำงานให้สังคม แต่มักจะหลีกเลี่ยงงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับเครื่องยนต์ และทางด้านวิทยาศาสตร์อื่น ๆ

(5) บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภท Enterprising บุคคลกลุ่มนี้มีธรรมชาติที่ ชอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน หรือผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ เช่น งานประเภท ค้าขาย ชอบเสี่ยงและผจญภัย มีความก้าวร้าว และชอบแสดงออก มีความกระตือรือร้น และมี แรงกระตุ้นในการทำงานสูง แต่ไม่ชอบงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับการสังเกต หรือนงานทางวิทยาศาสตร์หรือเทคนิค

(6) บุคคลที่มีบุคลิกภาพประเภท Conventional จัดเป็นบุคคลประเภท ที่สนใจในกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม ชอบความเป็นระเบียบและทำกิจกรรมที่มักจะได้รับ การยอมรับจากสังคม ยึดแบบแผนเดิมที่เคยปฏิบัติมา การทำงานมักชอบทำสิ่งที่ได้รับการบอกเล่ามา มากกว่าการริเริ่มด้วยตนเอง

จากทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์ สรุปได้ว่า บุคลิกภาพมีอิทธิพลต่อ การเลือกอาชีพของบุคคล และบุคคลที่เลือกอาชีพได้ตรงกับลักษณะทางบุคลิกภาพของตนเอง จะมีความสุขและมีความพึงพอใจในงานอาชีพนั้น

ทฤษฎีการเลือกอาชีพของโร (Roe's Theory of Vocational Choice)

แอนนี โร (อรอนงค์ รัชญะวัน. 2539 : 40 – 43 ; อ้างอิงมาจาก Anne Roe. 1956) ได้พัฒนาทฤษฎีการเลือกอาชีพจากผลงานวิจัยเกี่ยวกับ การวิเคราะห์ความ แตกต่างในด้าน บุคลิกภาพ สติปัญญา ความถนัด ประสบการณ์ในวัยเด็ก ซึ่งมีความเกี่ยวพัน กับการเลือกอาชีพของบุคคล เขาได้เสนอแนวคิดไว้ 2 ประการ คือ

1. บุคคลจะเลือกอาชีพให้เหมาะกับบุคลิกภาพและสนองความต้องการ ของตน
2. ประสบการณ์ในวัยเด็กที่ได้จากการอบรมเลี้ยงดูมีอิทธิพลต่อการเลือก อาชีพ

ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่า คนเลือกอาชีพเพื่อสนองความต้องการต่าง ๆ ของตน เช่น ความต้องการเป็นที่ยอมรับนับถือ ความต้องการตำแหน่ง ความมั่นคง ความต้องการ ทางเศรษฐกิจ ตลอดจนความต้องการอิสระภาพ

ทฤษฎีของโรประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ประการ คือ

1. อิทธิพลของพันธุกรรมเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้บุคคลเกิดความต้องการ
2. อิทธิพลของทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchical Needs Theory) ซึ่งเขาเชื่อว่า ทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ที่จัดลำดับความต้องการของ มนุษย์เป็นขั้น ๆ จากขั้นมูลฐานที่ต่ำสุดคือ ความต้องการทางกาย จนถึงขั้นสูงสุด คือ

ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้และพัฒนาตนเองอย่างสมบูรณ์ ซึ่งเรียงตามลำดับได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 ความต้องการทางกาย (Physiological Needs)

ขั้นที่ 2 ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs)

ขั้นที่ 3 ความต้องการความรักและการเป็นเจ้าของ (Belonging and Love Needs)

ขั้นที่ 4 ความต้องการยกย่องนับถือ และอิสรภาพ (Self Esteem Need and Independence)

ขั้นที่ 5 ความต้องการเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้และพัฒนาตนเองอย่างสมบูรณ์ (Need for Self Actualization)

โรเชื่อว่า การที่ความต้องการขั้นต่าง ๆ ของเด็กจะได้รับการตอบสนองหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาหรือผู้ปกครองกับเด็ก ซึ่งจะก่อให้เกิดเป็นบุคลิกภาพและบุคลิกภาพนี้จะมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคล โดยบุคคลจะเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับบุคลิกภาพและสนองความต้องการของตน

3. อิทธิพลของประสบการณ์ในวัยเด็กตอนต้น (Early Childhood Experiences) ซึ่งเป็นผลมาจากการเลี้ยงดูเด็กของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง เขาได้แบ่งแบบฉบับของการเลี้ยงดูเด็กซึ่งมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคลออกเป็น 3 แบบดังต่อไปนี้

1) การเลี้ยงดูแบบไม่สนใจหรือไม่ยอมรับเด็ก (Avoidance of the Child) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

(1) การเลี้ยงดูแบบไม่ยอมรับเด็ก (Rejecting) เนื่องจากมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อเด็ก ผู้ปกครองจะละเลยไม่ให้ความสนใจต่อความคิดเห็นหรือความต้องการของเด็กจะคอยดุด่าและลงโทษเด็ก ทำให้เด็กขาดความสุขและมักมองโลกในแง่ร้ายไม่ชอบสังคม มีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพที่มีความสัมพันธ์กับบุคคลน้อย เช่น อาชีพด้านวิทยาศาสตร์ อาชีพการเกษตร และอาชีพด้านเทคนิค เป็นต้น

(2) การเลี้ยงดูแบบละเลยเด็ก (Neglecting) ผู้ปกครองละเลยไม่เอาใจใส่รับผิดชอบและไม่ตอบสนองความต้องการด้านต่าง ๆ ของเด็ก แต่จะให้เฉพาะปัจจัยขั้นพื้นฐานบ้าง เด็กจะขาดความสุขและมักมองโลกในแง่ร้าย ไม่ชอบสังคม และมีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพที่มีความสัมพันธ์กับบุคคลน้อย

2) การเลี้ยงดูด้วยอารมณ์ (Emotional Concentration on the Child) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

(1) การเลี้ยงดูแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป (Overprotecting) ผู้ปกครองปกป้องระแวดระวังเด็กทุกฝั้ว ไม่ค่อยให้เด็กทำสิ่งต่าง ๆ การเลี้ยงดูแบบนี้แม้จะสนองความต้องการด้านร่างกายและความปลอดภัยแก่เด็ก แต่จะเป็นการส่งเสริมให้เด็กพึ่ง

ผู้ใหญ่ และมักจะทำให้เด็กกลายเป็นคนที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ตามแบบฉบับที่มีอยู่ ไม่ค่อยได้
แสดงความริเริ่ม เด็กมีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพที่สัมพันธ์กับบุคคลน้อย

(2) การเลี้ยงดูแบบเข้มงวดหรือเรียกร้องจากเด็กมาก

(Overdemanding) ผู้ปกครองจะคาดหวังความสำเร็จจากเด็กมาก วางมาตรฐานไว้สูง คาดหวัง
ให้เด็กกระทำการต่าง ๆ อย่างสมบูรณ์แบบ เด็กจะได้รับความรักก็ต่อเมื่อสามารถทำตามสิ่งที่
ผู้ปกครองคาดหวังไว้ได้สำเร็จ การเลี้ยงดูแบบนี้จะทำให้เด็กเกิดความเครียดสูง เด็กจะหาทาง
ออกด้วยการก้าวร้าวหรือเก็บตัว เด็กจะมีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพที่มีความสัมพันธ์กับบุคคลน้อย

3) การเลี้ยงดูแบบยอมรับให้ความรักความอบอุ่นแก่เด็ก (Acceptance of the Child) ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ

(1) การเลี้ยงดูแบบไม่เข้มงวดต่อเด็ก ผู้ปกครองให้ความรัก ความ
อบอุ่นแก่เด็ก ตั้งกฎเกณฑ์เพื่อควบคุมความประพฤติของเด็กเพียงเล็กน้อย และไม่เข้มงวดต่อ
กฎเกณฑ์ เด็กได้รับความอบอุ่นและชอบสังคมกับบุคคลอื่น เด็กมีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพที่มี
ความสัมพันธ์กับบุคคล เช่น อาชีพธุรกิจ อาชีพบริการและอาชีพการแสดง เป็นต้น

(2) การเลี้ยงดูแบบให้ความรัก (Loving) ผู้ปกครองให้ความรัก
ความอบอุ่น ให้กำลังใจ ให้การสนับสนุน เด็กมีความสุข มีอิสรภาพ และได้รับการตอบสนอง
ความต้องการ ชอบสังคมและมีแนวโน้มที่จะเลือกอาชีพที่มีความสัมพันธ์กับบุคคลมาก

นอกจากนี้ โรยยังแบ่งอาชีพออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้ คือ

1. อาชีพที่ติดต่อกับเกี่ยวข้องกับบุคคล เช่น อาชีพบริการ อาชีพธุรกิจ อาชีพที่
เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมระเบียบประเพณี อาชีพด้านศิลปะและการบันเทิง

2. อาชีพที่ทำงานเกี่ยวข้องกับวัตถุ เช่น อาชีพด้านเทคนิค การเกษตร
วิทยาศาสตร์

โร (Roe) อธิบายว่า ประสบการณ์ที่บุคคลได้รับในวัยเด็กจากการอบรมเลี้ยงดู
ของบิดามารดาหรือผู้ปกครองจะมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพเป็นต้นว่า บุคคลที่มาจากครอบครัวที่
มีบรรยากาศแห่งความรัก ความอบอุ่น จะเป็นคนที่ชอบสังคมกับบุคคลต่าง ๆ มีทัศนคติ ที่ดี
ต่อสังคม เมื่อเลือกอาชีพมักจะเลือกอาชีพที่ติดต่อกับบุคคล เช่น อาชีพเกี่ยวกับการให้บริการ
เช่น นักสังคมสงเคราะห์ นักแนะแนว แพทย์ พยาบาล ตำรวจ หรืออาชีพธุรกิจ ส่วนบุคคลที่
มาจากครอบครัวที่ขาดความอบอุ่น เช่น พ่อแม่และเลยไม่สนใจหรือเรียกร้องต่อเด็กมากเกินไป
จะทำให้บุคคลนั้นเป็นบุคคลที่ไม่ชอบสังสรรค์กับบุคคลอื่น ฉะนั้น มักจะเลือกอาชีพที่ไม่ต้องการ
ติดต่อกับบุคคลแต่เป็นการทำงานกับวัตถุมากกว่า เช่น อาชีพด้านเทคนิค เกษตรกรรม
และวิทยาศาสตร์

จากทฤษฎีการเลือกอาชีพของโร ที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา หรือผู้ปกครองจะเป็นการหล่อหลอมให้บุคคลมีบุคลิกภาพต่างกัน ซึ่งบุคลิกภาพนี้จะมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของบุคคล โดยบุคคลจะตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพและความต้องการของตนเอง

จากการศึกษา ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์ และทฤษฎีการเลือกอาชีพของโร ต่างก็มีแนวคิดคล้ายกันนั่นคือ บุคลิกภาพมีความสำคัญต่อการเลือกอาชีพ และบุคคลจะเลือกอาชีพที่สัมพันธ์กับบุคลิกภาพของตนเอง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำบุคลิกภาพมาเป็นตัวแปรย่อยตัวหนึ่งในการวิจัยครั้งนี้ และจะศึกษาบุคลิกภาพตามแนวคิดของดิกแมน (Digman) ซึ่งเป็นผู้ค้นพบบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญ

ทฤษฎีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญ

เริ่มต้นมาจากผลสรุปของนักจิตวิทยา และนักการศึกษากลุ่มหนึ่ง ซึ่งว่าด้วยองค์ประกอบที่สำคัญของบุคลิกภาพนั้นขึ้นอยู่กับโครงสร้างพื้นฐานทางบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ซึ่งผลสรุปนี้ได้พิมพ์ลงในหนังสือ Journal of Personality ในปี ค.ศ. 1988 – 1989 โดย แชลปลินและบัคเนอร์ (วิลลพร พันธุมนตรี. 2534 : 13 – 16 ; อ้างอิงมาจาก Chaplin and Buckner. 1988 : 528) ได้เสนอโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญของบุคลิกภาพตามลักษณะนิสัยต่าง ๆ รวม 50 ลักษณะ ซึ่งจัดเป็นกลุ่มองค์ประกอบที่สำคัญของบุคลิกภาพได้ 5 องค์ประกอบ ในแต่ละองค์ประกอบมีลักษณะทั้งในทางบวกและลบดังนี้

1. ความสุภาพอ่อนโยน (Agreeableness) แบ่งเป็น

ลักษณะเชิงบวก (Positive)

- มิตรภาพ (Friendly)
- ร่วมมือกับผู้อื่น (Cooperative)
- สุภาพเรียบร้อย (Gentle)
- อบอุ่น (Warm)
- อ่อนโยน (Agreeable)

ลักษณะเชิงลบ (Negative)

- ขัดแย้ง (Critical)
- ฉุนเฉียวง่าย (Irritable)
- ไม่สุภาพ (Disagreeable)
- เย็นเฉย (Cold)
- เป็นศัตรู (Unfriendly)

2. ความซื่อตรงต่อหน้าที่ (Conscientiousness) แบ่งเป็น

ลักษณะเชิงบวก (Positive)

- พึ่งพาได้ (Dependable)
- ไว้ใจได้ (Reliable)
- ซื่อสัตย์ (Honest)
- รับผิดชอบ (Responsible)
- ยุติธรรม (Conscientious)

ลักษณะเชิงลบ (Negative)

- หลงลืม (Forgotful)
- เลินเล่อ (Careless)
- เหลวไหล (Negligent)
- ไว้ใจไม่ได้ (Undependable)
- ไม่สุจริต (Dishonest)

3. วัฒนธรรม (Culture) แบ่งเป็น

ลักษณะเชิงบวก (Positive)

- จินตนาการ (Imaginative)
- ไม่ต่างพร้อย (Polished)
- หลึกแหลม (Intellectual)
- มีประสบการณ์มาก (Sophisticated)
- หยิ่งจองหอง (Snobbish)

ลักษณะเชิงลบ (Negative)

- ทำตามสั่ง (Direct)
- ตรงไปตรงมา (Down – to – earth)
- ซื่อ ๆ (Simple)
- ทำหยาบ (Coarse)
- หยาบกระด้าง (Crude)

4. ความมั่นคงทางอารมณ์ (Emotional Stability) แบ่งเป็น

ลักษณะเชิงบวก (Positive)

- พอเหมาะ (Relaxed)
- สุขุมเยือกเย็น (Calm)
- หนักแน่น (Secure)
- มั่นคง (Poised)
- จิตใจสงบ (Composed)

ลักษณะเชิงลบ (Negative)

- ตื่นเต้น (Excitable)
- หงุดหงิด (Restless)
- วิตกกังวล (Nervous)
- เครียด (Tense)
- โลเล (Insecure)

5. การแสดงตัว (Extraversion) แบ่งเป็น

ลักษณะเชิงบวก (Positive)

- ผจญภัย (Adventurous)
- ชอบออกสังคม (Outgoing)
- เปิดเผย (Open)
- ช่างพูด (Talkative)
- พูดตรงไปตรงมา (Outspoken)

ลักษณะเชิงลบ (Negative)

- ระมัดระวัง (Cautious)
- สงวนตัว (Reserved)
- เงียบ , ไม่พูดจา (Silent)
- ห่างเหิน (Distant)
- ถอยหนี (Withdrawn)

ต่อมา ดิกแมน (เยาเวเรต ไหลอุตม. 2541 : 23 ; อ้างอิงมาจาก Digman. 1989 : 195 – 214 ; วิลลพร พันธุมนตรี. 2534 : 15 ; อ้างอิงมาจาก Digman. 1989 : 195 – 214) ได้ทำการศึกษาจากผลงานด้านบุคลิกภาพของบุคคลที่มีชื่อเสียงจำนวนมากในช่วง 40 ปี ที่ผ่านมา แล้วนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบ พบว่าโครงสร้างพื้นฐานทางบุคลิกภาพของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่หรือเด็ก ต่างชาติหรือต่างภาษา ย่อมมีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการคือ

องค์ประกอบที่ 1	:	การแสดงตัว (Extraversion)
องค์ประกอบที่ 2	:	ความสุภาพอ่อนโยน (Agreeableness)
องค์ประกอบที่ 3	:	ความซื่อตรงต่อหน้าที่ (Conscientiousness)
องค์ประกอบที่ 4	:	ความมั่นคงทางอารมณ์ (Emotional Stability)
องค์ประกอบที่ 5	:	สติปัญญา (Intellect)

ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษา และวิเคราะห์ด้วยตัวเองอย่างละเอียดรอบคอบของฟิสก์ (Fiske. 1949) ที่ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์เรื่องนี้อย่างละเอียดจนได้องค์ประกอบที่สำคัญ 5 องค์ประกอบ (The Big Five) เป็นคนแรกโดยศึกษาจากการใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ และใช้วิธีการประมาณค่าโดยกลุ่มเพื่อน ผู้ประเมินอาชีพหรือครู ต่างให้ผลที่เชื่อมั่นได้เช่นเดียวกัน นับว่าเป็นประวัติการพัฒนาเกี่ยวกับโครงสร้างพื้นฐานทางบุคลิกภาพของบุคคลที่สำคัญ

การศึกษาเกี่ยวกับห้าองค์ประกอบที่สำคัญนี้ ดิกแมนกล่าวว่า เป็นการศึกษาซ้ำกับการศึกษาของแคทเทล และคาน (Cattell and Coan. 1957) จากเรื่อง Cattell Multiple Factor Model of personality ซึ่ง แฮมมอนด์ (Hammond. 1977) โฮเวิร์ท (Howarth. 1976) ดิกแมน และเทคโมโท-โคก (Digman and Takemoto-Chock. 1981) ต่างกล่าวถึงความคลาดเคลื่อนในการวิเคราะห์ครั้งนี้ของแคทเทลว่า การศึกษาเกี่ยวกับการประมาณค่าเหล่านี้ไม่สามารถสนับสนุนองค์ประกอบต่าง ๆ มากกว่า 7 องค์ประกอบ และองค์ประกอบบางประการใน 16 องค์ประกอบของบุคลิกภาพนี้ อาจเป็นสิ่งที่สร้างขึ้นและเป็นผลที่ไม่เหมาะสมของการใช้วิธีการคำนวณแบบเก่าที่แคทเทลใช้ในเวลานั้น ทำให้ดิกแมนได้ติดตาม และศึกษาต่อมาเป็นลำดับพบว่า ในการศึกษาเกี่ยวกับผู้ใหญ่ นั้น คุณลักษณะบุคลิกภาพที่จะใช้ประเมินบุคคลจะเกิดจากองค์ประกอบ 5 ประการเสมอ จนได้รับการยอมรับว่าเป็นห้าองค์ประกอบที่สำคัญ (The Big Five)

จากทฤษฎีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญดังกล่าวสรุปได้ว่า บุคลิกภาพของบุคคลไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่หรือเด็ก ต่างชาติหรือต่างภาษาย่อมมีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ คือ การแสดงตัว ความสุภาพอ่อนโยน ความซื่อตรงต่อหน้าที่ ความมั่นคงทางอารมณ์ และสติปัญญา

ตามแนวความคิดของดิกแมน ที่พบว่า บุคลิกภาพของบุคคลไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่หรือเด็กต่างชาติหรือต่างภาษาย่อมมีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการดังกล่าว เยาเวเรต ไหลอุตม (2541) ได้นำองค์ประกอบ 5 ประการดังกล่าวมาเป็นกรอบในการศึกษาปัจจัย

บางประการที่สัมพันธ์กับความต้องการประกอบอาชีพอิสระของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า บุคลิกภาพแสดงตัวและบุคลิกภาพสติปัญญาเป็นตัวทำนายที่มีนัยสำคัญหรือมีอิทธิพลในการทำนายความต้องการประกอบอาชีพอิสระของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำแบบวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญมาเป็นเครื่องมือวัดบุคลิกภาพครั้งนี้ ทั้งนี้เพราะแบบวัดดังกล่าว สามารถจำแนกบุคลิกภาพของบุคคลว่ามีบุคลิกภาพด้านใดเด่นชัดที่สุด

6. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกเรียน และการเลือกอาชีพ

ในปัจจุบันสภาพสังคมเศรษฐกิจของไทย มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมาก จะเห็นว่าคนหนุ่มสาวละทิ้งอาชีพเกษตรกรรม อพยพเข้าเมืองทำงานภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น ลักษณะการทำงานและการตัดสินใจเลือกอาชีพ จะเปลี่ยนไปจากเดิม เพราะในปัจจุบันการดำรงชีวิต การอาชีพ กิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งเหตุการณ์ในสังคมมีความสลับซับซ้อนมากขึ้น (พรณี เกษกมล. 2536 : 10) ดังนั้น การเข้าสู่สาขาอาชีพใดอาชีพหนึ่งที่จะประสบความสำเร็จได้ สำหรับเยาวชน จึงจำเป็นต้องนำปัจจัยหลาย ๆ ปัจจัยมาประกอบ ซึ่งนักการศึกษา นักวิชาการ ในหลายสาขาวิชาได้แสดงความคิดเห็นและเสนอแนะถึงปัจจัยที่มีส่วนสัมพันธ์ หรือมีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนและเลือกอาชีพไว้ดังต่อไปนี้

จริยา จารุรักษ์ (2535 : 11) ได้เสนอความคิดเห็นว่าควรเริ่มจากการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่ตนสนใจทุกแง่มุม เช่น ศึกษาถึงลักษณะของงานในอาชีพนั้น ๆ ศึกษาถึงข้อดี ข้อบกพร่อง ผลตอบแทนที่ได้รับ ความรู้ ความสามารถที่จำเป็นสำหรับอาชีพ การเลือกวิชาที่ศึกษา สถานศึกษาที่นำไปสู่การประกอบอาชีพนั้น ๆ จากนั้นจึงนำมาประเมินกับตนเองถึงความเหมาะสมต่ออาชีพนั้น ซึ่งสอดคล้องกับ ศรีนวล โกมลวนิช (อัมพรศรี พรพิทักษ์ดำรง. 2534 : 10 ; อ้างอิงมาจาก ศรีนวล โกมลวนิช. 2522 : 45) ที่กล่าวว่า การเลือกอาชีพนั้น ต้องสำรวจคุณสมบัติด้านต่าง ๆ ของตนเอง เช่น สติปัญญา ความถนัด ความสามารถพิเศษ อุปนิสัย รวมทั้งความชอบ รวมทั้งฐานะและอาชีพของครอบครัว ความประสงค์ของบิดา มารดา นอกจากนั้น ยังต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่จะเลือก สถานศึกษาที่เปิดสอนและพิจารณาแนวโน้มของอาชีพต่าง ๆ ว่าจะไปในทางใด หรือมีความต้องการมากน้อยเพียงใด ในอนาคต ส่วน ชิคอร์ดและแบคแมน (อัมพรศรี พรพิทักษ์ดำรง. 2534 : 9 – 10 ; อ้างอิงมาจาก Secord and Backman. 1964 : 24) ได้เสนอความเห็นว่ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพของมนุษย์ ได้แก่ ค่านิยมที่มีต่ออาชีพ และลักษณะภูมิหลัง เช่น อาชีพบิดา มารดา สถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัว รวมทั้งความสามารถทางกายภาพและสติปัญญาตลอดจนสภาพการจ้างงานในตลาดแรงงานว่า อาชีพใด มีโอกาสในการจ้างงานสูง และเป็นที่พึงพอใจของบุคคลทั่วไปด้วย นอกจากนั้น กฤษมันต์ วัฒนานรงค์ (2540 : 14) ได้กล่าวว่า ในกระบวนการของการประกอบอาชีพของบุคคล ความสามารถในการเลือกอาชีพย่อม

แตกต่างกันซึ่งขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายอย่าง เช่น สภาพครอบครัว ถิ่นที่อยู่ เพศ ความฉลาด ค่านิยม และบุคลิกภาพ

สำหรับ เชิร์ทเชอร์ (วชิร วงศ์ศิริวัฒน์. 2536 : 37 – 38 ; อ้างอิงมาจาก Shertzer. 1985 : 305) ได้เสนอแนะว่า ปัจจัยในการเลือกอาชีพ ประกอบด้วยหลัก 3 ประการ คือ

1. ความรู้เกี่ยวกับตนเอง (Self-Knowledge) ประกอบด้วย ลักษณะการตัดสินใจ ทักษะ และความเชื่อถือ ความสนใจ ความสามารถ และทักษะ ค่านิยม ช่วงชีวิต วิถีชีวิต
2. ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ (Career information) ประกอบด้วยโครงสร้างของงาน แนวโน้มการจ้างงาน สถานะทางเศรษฐกิจของอาชีพ ความเชื่อเกี่ยวกับอาชีพนั้น โอกาส การฝึกอบรม
3. บุคคลอื่นที่มีความสำคัญ (Significant others) ประกอบด้วย ค่านิยม และ บทบาททางครอบครัว ระดับเศรษฐกิจและสังคม ความคาดหวัง และความรู้สึกรับรู้ของบุคคลอื่น ส่วนนวนลศิริ เปาโรหิตย์ (2528 : 11) ได้กล่าวในเรื่องนี้ว่า ไม่ว่าจะยึดถือทฤษฎีใด หลักใหญ่ก็มักจะหนีไม่พ้นขั้นตอน 3 ขั้นตอน คือ การรู้จักตนเอง การรวบรวมข้อมูล การเตรียมตัวเข้าสู่โลกของงาน

จากการศึกษาเอกสารและวรรณกรรมข้างต้น สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลหรือสัมพันธ์กับการเลือกเรียนและเลือกอาชีพตามแนวความคิดของนักการศึกษา และนักวิชาการ ประกอบด้วย 3 ปัจจัยที่สำคัญ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านลักษณะการจัดการ

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงาน และบุคลิกภาพ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความสามารถทางสติปัญญาของบุคคลในการคิดค้นหาเหตุผล คำนวณ จดจำ วิเคราะห์ สังเคราะห์ สื่อความหมาย หรือแสดงออกให้ผู้อื่นเข้าใจได้อย่างทะลุปรุโปร่ง ซึ่งอาจจะดูได้จากผลการเรียนที่ผ่านมา น่าจะเป็นตัวบ่งชี้ตัวหนึ่งที่จะบอกได้ว่าบุคคลนั้น ๆ จะสามารถเรียนในสาขาวิชานั้น ๆ ได้หรือไม่เพราะความยากง่ายซับซ้อนของแต่ละสาขาวิชานั้นย่อมแตกต่างกัน ดังที่อัมพรศรี พรพิทักษ์ดำรง (2534 : 18) กล่าวว่า ในการตัดสินใจเลือกเรียน ผู้เรียนจะต้องพิจารณาความสามารถทางสมองให้เหมาะสมกับตนเอง จึงจะมีโอกาสได้รับผลสำเร็จ ความสามารถทางสติปัญญาหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบุคคลมีความสัมพันธ์ในการเลือกเรียนและเลือกอาชีพดังผลการวิจัยของ กฤษณา วงษาสันต์ (2524 : ข) ที่ศึกษาปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัด กรมสามัญศึกษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียนของนักเรียน ซึ่งลัดดาวัลย์ ไคว้ตระกูล (2528 :

บทคัดย่อ) ก็ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของ การเลือกและไม่เลือกแผนการเรียน วิชาอาชีพ ของนักเรียนชั้น ม.ศ.4 สังกัดโรงเรียนรัฐบาล พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน ไม่มีความแตกต่างในการเลือกแผนการเรียนวิชาชีพ และนิเทศา วัฒนารณ (2530 : 119) ได้ศึกษาเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท ของนักศึกษาศาสนา บัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พบว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทไม่แตกต่างกัน ส่วนบุญมี บุญมัน (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนออกเป็น 3 ระดับ คือ (1) ระดับต่ำ กำหนดคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00 ลงมา (2) ระดับปานกลาง กำหนดคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.00 – 2.99 (3) ระดับสูง กำหนดคะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.00 – 4.00 โดยศึกษาจากงานวิจัยของสมพงศ์ จิตจรสอำพัน (2540) ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวมีลักษณะของกลุ่มประชากรคล้ายกัน

ค่านิยมในการทำงาน

ค่านิยมของบุคคลเป็นตัวบ่งชี้ถึงความต้องการของมนุษย์โดยเฉพาะการเลือกงานหรือการเลือกอาชีพ การที่คนจะประสบความสำเร็จในการทำงานและในชีวิตนั้นส่วนหนึ่งคือได้ทำงานที่สอดคล้องกับความสามารถ และค่านิยมของเขา ดังที่สุภาวดี บุญญวงศ์ (2528 : 111) กล่าวว่า ค่านิยมของบุคคลที่มีต่ออาชีพย่อมมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพ การที่คนจะประสบความสำเร็จในการทำงานและในชีวิตนั้นส่วนหนึ่งคือได้ทำงานที่สอดคล้องกับความสามารถและค่านิยมของเขา เช่นคนที่ชอบใช้ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ก็เลือกอาชีพวิศวกร คนที่ยึดความเป็นธรรมในสังคมอาจเลือกอาชีพนักหนังสือพิมพ์ นักกฎหมาย เป็นต้น ส่วนฮอปพอก (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2531 : 47 ; อ้างอิงมาจาก Hoppock. 1957) กล่าวว่า ค่านิยมมีความสัมพันธ์และสำคัญยิ่งต่อ (1) การเลือกงาน (2) ค่านิยมในการทำงาน (3) ความพึงพอใจในงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของซูเปอร์ (วัชร ทรัพย์มี. 2523 : 28) ที่ว่า การที่บุคคลจะประสบความสำเร็จในการทำงานและในชีวิตขึ้นกับการที่บุคคลนั้นได้ทำงานตรงกันกับค่านิยมของตนเอง โดย ซูเปอร์ ได้จำแนกค่านิยมในการทำงานเป็น 15 ด้านและผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2531) ได้นำแนวความคิดของซูเปอร์มาพัฒนาเป็น 16 ด้าน โดยเพิ่มค่านิยมในการทำงานด้านงานอาชีพอิสระ ดังนั้นการที่นักศึกษาจะเลือกเรียนในสาขาใดสาขาหนึ่ง ค่านิยมย่อมมีส่วนสัมพันธ์กับการเลือกเรียนของนักศึกษา ดังจะเห็นได้จากงานวิจัยของ ธีรศักดิ์ ทาทอง (2529 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนเกษตรกรรมของ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า ค่านิยมเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกแผน

การเรียนรู้ ส่วนเพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2535 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ค่านิยมในอาชีพมีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่า ค่านิยมมีส่วนสัมพันธ์กับการเลือกเรียนของบุคคล ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาค่านิยมในการทำงานตามแนวความคิดของซูเปอร์ และผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์

บุคลิกภาพ

บุคคลแต่ละบุคคลย่อมมีลักษณะที่ชี้เฉพาะของตนไม่ว่าจะเป็นรูปร่าง หน้าตา ผิวพรรณ นิสัยใจคอ ความรู้สึกนึกคิด การแสดงออก ไหวพริบ ความเชื่อมั่น ตลอดจนการมองโลกรอบตัวเขา และวิธีการที่ใช้ในการแก้ปัญหา ลักษณะที่แตกต่างกันดังกล่าว ย่อมมีผลต่อการเลือกเรียนหรือเลือกอาชีพของบุคคล ดังที่ฮอลแลนด์ (นวลศิริ เปาโรหิตย์, 2528 : 52 ; อ้างอิงมาจาก Holland, 1973) กล่าวว่า มนุษย์ใช้อาชีพเป็นเครื่องแสดงออกทางบุคลิกภาพของเขา ถ้าเขาเลือกอาชีพใดย่อมแสดงว่า บุคลิกภาพของเขาออกในทิศทางนั้น ซึ่งจากการศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพของบุคคลโดยทั่ว ๆ ไป ตามแนวความคิดของดิกแมน (Digman) ได้พบว่า โครงสร้างพื้นฐานทางบุคลิกภาพของบุคคลไม่ว่าจะเป็นผู้ใหญ่หรือเด็ก ต่างชาติหรือต่างภาษาย่อมมีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ คือ การแสดงตัว ความสุภาพอ่อนโยน ความซื่อตรงต่อหน้าที่ ความมั่นคงทางอารมณ์และสติปัญญา ดังนั้น ลักษณะที่ชี้เฉพาะของบุคคลหรือบุคลิกภาพ น่าจะเป็นตัวบ่งชี้หรือกำหนดทิศทางอนาคตทางการศึกษา และการประกอบอาชีพของบุคคล ดังผลการวิจัยของวิจิตรา ผกานิมิตร (2537 : 29) ที่พบว่า อิทธิพลที่มีผลมากที่สุดต่อการตัดสินใจเลือกสาขาศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 คือ เลือก เพราะมีความสอดคล้องกับลักษณะบุคลิกภาพ ส่วนผลการวิจัยของอัจฉรา สุขารมณ์,อรพินทร์ ชูชม และทัศนาทองภักดี(2540 : บทคัดย่อ) พบว่า แรงจูงใจในการเลือกอาชีพ และบุคลิกภาพมีแนวโน้มที่จะมีอิทธิพลต่อการจำแนกกลุ่มอาชีพการเลือกงานของนิสิตระดับปริญญาตรี สำหรับผลการวิจัยของเยาวเรศ ไหลอุดม (2541 : บทคัดย่อ) พบว่า บุคลิกภาพแสดงตัวและบุคลิกภาพสติปัญญาเป็นตัวทำนายที่มีนัยสำคัญหรือมีอิทธิพลในการทำนายความต้องการประกอบอาชีพอิสระของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

จากการศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า บุคคลจะเลือกอาชีพที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพของตนเอง ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะศึกษาบุคลิกภาพตามแนวความคิดของดิกแมน (Digman)

2. ปัจจัยด้านครอบครัว

ปัจจัยด้านครอบครัว ประกอบด้วย อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว การสนับสนุนของครอบครัว

อาชีพของผู้ปกครอง

ความคุ้นเคยใกล้ชิดระหว่างบิดามารดา กับบุตรย่อมเป็นสมมุติฐานได้ว่า บุตรจะเจริญรอยตามบิดามารดาในหลาย ๆ เรื่อง ดังเช่นเรื่องพฤติกรรมการเดินทาง การกิน อุปนิสัยใจคอ กระทั่งการเจริญรอยตามบิดามารดาในเรื่องอาชีพ เพราะบุตรได้รู้ได้เห็นการประกอบอาชีพของบิดามารดาว่ามีวิธีการประสบความสำเร็จได้อย่างไรบ้าง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเชื่อว่าอาชีพของผู้ปกครองเป็นปัจจัยตัวหนึ่งที่มีส่วนสัมพันธ์กับการเลือกเรียนของนักศึกษา ดังเช่น ผลการวิจัยของ โสภณ เสือพันธ์ (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียนของนักศึกษาระดับประโยควิชาชีพชั้นต้น พบว่า อาชีพของผู้ปกครองเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียนของนักศึกษาและจากการวิจัยของ ธีรศักดิ์ ทาทอง (2529 : ก) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนเกษตรกรรม ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ ก็พบว่า นักเรียนที่เลือกแผนการเรียนเกษตรกรรมมีผู้ปกครองที่มีอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนั้น จากผลการวิจัยของ อุไรวรรณ โพธิเวชเทวัญ (2539 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรธุรกิจศึกษาของนิสิตระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกันจะมีสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สมสมพร มุ่งสันติ (2539 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยอีสานใต้ พบว่านักศึกษาที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประกอบอาชีพอิสระแตกต่างกัน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ได้แบ่งอาชีพออกเป็น 8 ประเภท คือ รับราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัท นักธุรกิจ ค้าขาย เกษตรกรรม รับจ้าง และ อาชีพอื่น ๆ โดยอาศัยการศึกษางานวิจัยของ สมบัติ สุขสมบูรณ์ (2540) และการศึกษาประเภทอาชีพของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา (สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคม จังหวัดฉะเชิงเทรา. 2541)

รายได้ของครอบครัว

รายได้หรือฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว เป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งเป็นตัวกำหนดว่า นักศึกษาจะได้รับการศึกษาทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพมากน้อยเพียงใด เพราะการศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นทางด้านวิชาชีพชั้นสูงเฉพาะด้าน ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องใช้จ่ายในการศึกษาเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในบางสาขาวิชา ต้องเสียค่าใช้จ่ายใน

การฝึกปฏิบัติ ค่าเครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ ปีละเป็นจำนวนมาก ดังนั้นในการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา รายได้ของครอบครัว จึงน่าจะเป็นปัจจัยตัวหนึ่งที่เกี่ยวข้อง ดังที่ เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ (2525 : 19) กล่าวว่า บิดามารดาที่มีรายได้ต่างกัน บุตรมีโอกาส เข้าศึกษาต่อต่างกัน และจากผลการวิจัยของกฤษฎา วงษาสันต์ (2524 : ข) ที่ศึกษาปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือก โปรแกรมการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายพบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองของนักเรียนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโปรแกรม การเรียนของนักเรียน นอกจากนี้ อุไรวรรณ โพธิเวชเทวัญ (2539 : บทคัดย่อ) ยังพบว่า นิสิตที่มีผู้ปกครองมีรายได้สุทธิต่อเดือน 20,001 – 25,000 บาท มีสิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรธุรกิจศึกษาสูงกว่ากลุ่มนิสิตที่มีผู้ปกครองมีรายได้อื่น ๆ ส่วน อัจฉรา สุขารมณ, อรพินท์ ชูชม และ ทศนา ทองภักดี (2540 : บทคัดย่อ) ศึกษาองค์ประกอบทางจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการเลือกงานของนิสิตระดับปริญญาตรีพบว่า รายได้ของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับกลุ่มอาชีพการเลือกงานของนิสิตระดับปริญญาตรี

การแบ่งรายได้ของผู้ปกครองหรือครอบครัวในการวิจัยนั้น จะพบว่า มีการแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ รายได้มาก รายได้ปานกลาง รายได้น้อย ดังเช่น งานวิจัยของ สมสมุทร มุ่งสันติ (2539 : 8) ที่ศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ สหวิทยาลัยอีสานใต้ ได้แบ่งรายได้ของผู้ปกครองออกเป็น 3 ระดับ คือ รายได้มาก คือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 บาทขึ้นไป รายได้ปานกลาง คือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท และรายได้น้อย คือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท ลงมา ส่วนงานวิจัยของอัจฉรา สุขารมณ, อรพินท์ ชูชม และ ทศนา ทองภักดี (2540 : 3) ที่ศึกษาองค์ประกอบทางจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการเลือกงานของนิสิตระดับปริญญาตรี ก็ได้แบ่งรายได้ของครอบครัวออกเป็น 3 ระดับ คือ รายได้มาก คือ รายได้ ตั้งแต่ 7,001 บาทขึ้นไปต่อเดือน รายได้ปานกลาง คือ รายได้ระหว่าง 3,001 – 7,000 บาทต่อเดือน และรายได้น้อย คือ รายได้ต่ำกว่า 3,000 บาท ลงมาต่อเดือน

จากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนทั่วราชอาณาจักร ของสำนักสถิติแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2539 พบว่า ครัวเรือนทั่วราชอาณาจักรมีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 10,779 บาท ส่วนครัวเรือนในจังหวัดฉะเชิงเทรา มีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 11,820 บาท (สำนักนายกรัฐมนตรี. 2539 : 27) แต่จากการสำรวจ รายได้เฉลี่ยต่อปีของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา ของสำนักงานสถิติจังหวัดฉะเชิงเทรา ในปี พ.ศ. 2541 พบว่า ประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทรา มีรายได้เฉลี่ยปีละ 90,000 บาท หรือมีรายได้เฉลี่ยเดือนละ 7,500 บาท (สำนักงานสถิติจังหวัดฉะเชิงเทรา. 2541)

ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้ใช้ข้อมูลรายได้เฉลี่ยต่อปีของประชาชนในจังหวัดฉะเชิงเทราในปี พ.ศ. 2541 มาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งรายได้ของครอบครัวออกเป็น 3 ระดับ

คือ (1) รายได้น้อยกำหนดรายได้ต่ำกว่า 7,500 บาทลงมา (2) รายได้ปานกลาง กำหนดรายได้ระหว่าง 7,501 – 17,500 บาท (3) รายได้มาก กำหนดรายได้ตั้งแต่ 17,501 บาทขึ้นไป

การสนับสนุนของครอบครัว

การสนับสนุน ส่งเสริมชี้แนะและแนะนำของบิดา มารดา หรือบุคคลใกล้ชิด โดยเฉพาะบุคคลในครอบครัวนับว่ามีอิทธิพล หรือมีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาหรือเลือกอาชีพของบุคคลเป็นอย่างมาก ดังที่ศิริรัตน์ อัสชะ (2517 : 6) กล่าวว่าผู้ปกครองหรือบุคคลในครอบครัวเป็นสิ่งที่มามีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของเด็ก ผู้ปกครองอาจมีความกดดันด้านใดด้านหนึ่งและต้องการที่จะให้บุตรหลานของตนเจริญรอยตาม จึงแนะนำส่งเสริมในสิ่งนั้นในเรื่องการสนับสนุนของครอบครัวนี้มีผลการวิจัยที่ปรากฏว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกเรียนของนักศึกษา ดังผลการวิจัยของ โสภณ เสือพันธ์ (2529 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียนของนักศึกษาระดับประโยควิชาชีพขั้นต้น พบว่า คำแนะนำของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ในการเลือกโปรแกรมการเรียน ของนักศึกษา เช่นเดียวกับณัฐจริยา แสงสว่าง (2533 : ข) ศึกษาปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ เลือกเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ของประชาชน พบว่า บุคคลในครอบครัวมีส่วนในการตัดสินใจเข้าร่วมโครงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพของประชาชนเกือบทั้งหมด

จากการศึกษาวรรณกรรม และงานวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่า การสนับสนุน ส่งเสริม และแนะนำของบิดา มารดาหรือผู้อุปการะทางการเงิน พี่ น้องหรือญาติ มีความสัมพันธ์ในการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา

3. ปัจจัยด้านลักษณะการจัดการ

ปัจจัยด้านลักษณะการจัดการ ประกอบด้วย มาตรฐานของสาขาวิชา คณาจารย์ และ สื่อและนวัตกรรม

มาตรฐานของสาขาวิชา

การจัดการศึกษาทุกระดับการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษา ของรัฐบาล หรือเอกชนสถาบันการศึกษานั้น จำเป็นจะต้องมีข้อกำหนดเกี่ยวกับกระบวนการที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ดังนั้น หากสถาบันการศึกษาใด หรือสาขาวิชาใด ได้วางแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนให้ดี และมีการปฏิบัติตามแนวทางนั้น สถาบันการศึกษานั้นก็จะมีชื่อเสียง และได้รับการยอมรับจากสังคมในคุณภาพของการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นผลให้มีผู้สนใจเลือกเข้าศึกษาในสถานศึกษาแห่งนั้นมาก ดังนั้น การมีชื่อเสียง การยอมรับของสังคมในวิธีการสอนและกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถาบันการศึกษาแต่ละแห่งใช้ในการจัดการเรียนการสอนนั้น จึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีส่วนทำให้ผู้ที่เข้าศึกษาในสถาบันแห่งนั้น นำมาประกอบในการพิจารณาเลือกเข้า

ศึกษาในสาขาวิชานั้น หรือสถานศึกษานั้น ดังที่เจือจันทร์ จงสถิตอยู่ (2525 : 20) กล่าวว่า นักเรียนมัธยมจะเลือกเข้าศึกษาในโรงเรียนที่มีคุณภาพในการจัดการศึกษา และ โรงเรียนที่มีชื่อเสียงมานาน ส่วนผลการวิจัยของทองหล่อ นาคหอม (2535 : 50) ที่ศึกษา แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิตวิชาเอกการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยนเรศวรพบว่า แรงจูงใจที่อยู่ในระดับมากในการเข้าศึกษาวิชาเอก การบริหารการศึกษาของนิสิตปริญญาโท ด้านสถาบัน คือ มหาวิทยาลัยมีมาตรฐานในการสอนวิชาเอกการบริหารการศึกษา สำหรับ ผลการวิจัยของสมพงษ์ จิตจรัสอำพัน (2540 : 47) ที่ศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อ สายวิชาบริหารธุรกิจ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า แรงจูงใจที่อยู่ในระดับมากด้าน คุณลักษณะของสถาบัน คือ ความศรัทธาในชื่อเสียงของสถาบันและการจัดการเรียนการสอน ของสถาบันเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป นอกจากนั้น สมศรี เพชรโชติ (2538 : 123) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของประชาชนในการเข้าร่วมโครงการ การศึกษาต่อเนื่องที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัยรามคำแหงพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของ ประชาชนด้านสภาพความพร้อมของโครงการ คือ ความมีชื่อเสียงของผู้จัดทำโครงการ

จากการศึกษาวรรณกรรม และงานวิจัยข้างต้นพอสรุปได้ว่า การมีชื่อเสียง การยอมรับของสังคมในวิธีการสอนและในกิจกรรมต่าง ๆ ที่สถาบันการศึกษาแต่ละแห่งใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในทุก ๆ ด้าน มีความสัมพันธ์กับการเลือก เข้าศึกษาในสาขาวิชานั้น ๆ

คณาจารย์

คุณภาพของอาจารย์มีผลโดยตรงต่อคุณภาพการเรียนการสอนและคุณภาพ ของบัณฑิต (วันชัย ศิริชนะ. 2540 : 10) เพราะเป็นผู้มีหน้าที่ในการชี้นำความคิด เป็นผู้สอน ผู้ถ่ายทอดทักษะวิธีการให้ผู้เรียนเกิดทักษะ รู้วิธีเรียน รู้วิธีคิด วิธีการจัดการ ดังที่สุมน อมรวิวัฒน์ (2537 : 60) กล่าวว่า อาจารย์คือผู้สร้างบรรยากาศทางวิชาการ คือผู้จัดกระบวนการ เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ คือผู้คิดค้นแสวงหาความรู้ใหม่ๆ คือตัวอย่างของคนที่มีคุณธรรม และมีปัญญา ดังนั้น ความรู้ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ของคณาจารย์ผู้ที่จะถ่ายทอด หรือชี้นำให้เกิดการเรียนรู้ จึงน่าจะมีความสำคัญและน่าจะเป็นส่วนหนึ่งที่สัมพันธ์กับการเลือก เรียนสาขาวิชาใดสาขาวิชาหนึ่งของนักศึกษา ดังผลการวิจัยของ สมพงษ์ จิตจรัสอำพัน (2540 : 47) ที่ศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายวิชาบริหารธุรกิจของนักศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล พบว่า แรงจูงใจที่อยู่ใน ระดับมากด้านคุณลักษณะของสถาบัน คือ คณาจารย์ของสถาบันหลายท่านมีความรู้ ความ สามารถและมีชื่อเสียงในการเรียนการสอน ส่วนทองหล่อ นาคหอม (2535 : 50) ที่ศึกษา แรงจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิตวิชาเอกการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัย

นเรศวร พบว่า แรงจูงใจที่อยู่ในระดับมากในการเข้าศึกษาวิชาเอก การบริหารการศึกษาของ นิสิตปริญญาโทด้านสถาบัน คือคณาจารย์มีความรู้ ความสามารถเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปใน วงการศึกษา นอกจากนั้น สมศรี เพชรโชติ (2538 : 123) ยังพบว่า ความมีชื่อเสียงของ วิทยากร เป็นปัจจัยที่ทำให้ประชาชน ดัดสันใจเข้าร่วมโครงการการศึกษาต่อเนื่องที่จัดขึ้นโดย มหาวิทยาลัยรามคำแหง

จากการศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยข้างต้นพอสรุปได้ว่า ความรู้ ความ สามารถ ทักษะและประสบการณ์ของคณาจารย์ผู้ที่จะถ่ายทอด หรือชี้แนะให้เกิดการเรียนรู้ แก่ผู้เรียน มีความสำคัญและมีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา

สื่อและนวัตกรรม

ในการเรียนการสอนทุกระดับการศึกษาตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน สื่อและ นวัตกรรมมีส่วนส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ได้เร็วขึ้น ทำให้ผู้เรียนเข้าใจตรงกันกับ ผู้สอนและส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ดังที่เดวิด ระวังทอง (2540 : 116 – 119) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอนเป็นเครื่องมือที่ครูนำมาใช้ช่วยในการเรียนของ นักเรียนและช่วยในการทำงานของครู โดยมีเป้าหมายคือ พัฒนาศักยภาพ การเรียนรู้ของผู้เรียน ให้สูงขึ้น นอกจากนั้น สื่อยังช่วยพัฒนาคนให้ครบ 3 ส่วน คือ พัฒนาการทางสมอง (Head) พัฒนาการทางทักษะ ความสามารถ (Hand) และพัฒนาการทางจิตใจ (Heart) แต่เนื่องจากใน สภาวะปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูงมาก สื่อที่นำมาใช้ในการ เรียนการสอน ควรมีการพัฒนาให้ทันสมัย ดังที่ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2540 : 6) ได้กล่าวว่า การศึกษาในยุคข้อมูลข่าวสารควรเพิ่มศักยภาพผู้เรียนด้วยสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยควรมีการนำคอมพิวเตอร์ หรือเครื่องมือที่ทันสมัยมาให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะค้นคว้า สืบหา ความรู้ได้อย่างรวดเร็ว และทันสมัย ดังนั้น ความพร้อม ความทันสมัยในเรื่องวัสดุอุปกรณ์ ห้องเรียน ห้องฝึกปฏิบัติการ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จะทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ จึงน่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา จากการที่ได้ศึกษา เอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการ เลือกสาขาวิชาของนักศึกษาด้านสื่อและนวัตกรรม ปรากฏว่ายังไม่มีเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องอ้างอิงที่ชัดเจน นอกจากผลการวิจัยของ สมศรี เพชรโชติ (2538 : 123) ที่ ศึกษาพบว่า เครื่องอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรม และเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในโครงการ เป็นปัจจัยด้านสภาพความพร้อมของโครงการ ที่ทำให้ประชาชนตัดสินใจเข้าร่วมโครงการ การศึกษาต่อเนื่องของวิทยาลัยรามคำแหง

จากการศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยข้างต้นพอสรุปได้ว่า สื่อ เทคโนโลยี และเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่ใช้ในการเรียนการสอนมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความสัมพันธ์กับการเลือกเข้าศึกษาของนักศึกษา

7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

สุวรรณ ลีลาภรณ์ (2523. บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกเข้าเรียนในโรงเรียนพลตำรวจ : ศึกษาเปรียบเทียบนักเรียนพลตำรวจภูธร และนครบาล พบว่า บิดามีอาชีพเกษตรกรรม และมีรายได้ค่อนข้างต่ำ และที่เลือกเข้าเรียนพลตำรวจ เพราะชอบอาชีพที่เลือกตามความต้องการของบิดามารดา และคาดว่าจะมีโอกาทำงานทันทีเมื่อเรียนจบ

ประสงค์ บุญพรพงศ์ (2524 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา การศึกษาองค์ประกอบในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 สังกัดโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดสุพรรณบุรีกลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้ปกครอง และครู ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบด้านเกียรติยศชื่อเสียง มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนของนักเรียนมากที่สุด องค์ประกอบด้านลักษณะของงาน และความก้าวหน้า ความสนใจ และเหตุผลส่วนตัว ด้านความจำเป็น ด้านรายได้ และด้านบุคคล มีความสำคัญรองลงไปตามลำดับ

กฤษณา วงษาสันต์ (2524 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียนของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอเมืองอุบล จังหวัดอุบลราชธานี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่าฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองของนักเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียนของนักเรียน นักเรียนตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียนตามความคิดเห็นของตนเองมากกว่าความคิดเห็นของเพื่อนและผู้ปกครอง

สุวิมล ดีลั่น (2526 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดโรงเรียนรัฐบาลในเขตจังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 416 คน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบด้านลักษณะของงานมีความสำคัญต่อการตัดสินใจในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนมากที่สุด องค์ประกอบด้านความจำเป็น ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านรายได้ที่ต้องการได้รับ ด้านเกียรติยศชื่อเสียงและด้านบุคคลมีความสำคัญรองลงไปตามลำดับ นักเรียนที่มีบิดาประกอบอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกแผนการเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนที่มีรายได้ของครอบครัวต่างกัน มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบด้านบุคคล ด้านรายได้ที่ต้องการได้รับ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านเกียรติยศชื่อเสียง และด้านความจำเป็นไม่แตกต่างกัน แต่ความคิดเห็นต่อองค์ประกอบ ด้านลักษณะของงาน

แตกต่างกัน และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง ต่ำ มีความคิดเห็นต่อองค์ประกอบด้านบุคคล ด้านเกียรติยศชื่อเสียง ด้านความจำเป็นไม่แตกต่างกันแต่ความคิดเห็นต่อองค์ประกอบด้านรายได้ที่ต้องการได้รับ ด้านเหตุผลส่วนตัว และด้านลักษณะของงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ธีรศักดิ์ ทาทอง (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกแผนการเรียน เกษตรกรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดศรีสะเกษ ประชากรที่ใช้ศึกษาคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แผนการเรียนเกษตรกรรม รวมทั้งสิ้น 178 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนเกษตรกรรมของนักเรียนมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านการประกอบอาชีพ ส่วนปัจจัยด้านทุน ค่านิยม บุคคลและการศึกษาต่อ มีความสำคัญรองลงไปตามลำดับ ซึ่งนักเรียนส่วนมากจะตัดสินใจเลือกแผนการเรียนด้วยตนเองมากกว่าที่เลือกเพราะครูบิดามารดาและเพื่อนชี้แนะตามลำดับ

โสภณ เสือพันธ์ (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียนของนักศึกษาระดับประโยควิชาชีพขั้นต้น ชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง สังกัด กรมอาชีวศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักศึกษาปีที่ 1 จำนวน 513 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียนของนักศึกษาระดับประโยควิชาชีพขั้นต้น ชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง กองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา พบว่า อาชีพของผู้ปกครอง ความคาดหวังการว่าจ้างในตลาดแรงงาน คำแนะนำของผู้ปกครองและความคาดหวังในรายได้สูง มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียนของนักศึกษาซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

พิภพ เจริญสุข (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกเรียนวิชาพื้นฐาน วิชาอาชีพเกษตร แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนวิชาพื้นฐาน วิชาอาชีพเกษตร แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านประกอบอาชีพ ส่วนปัจจัยด้านเศรษฐกิจ แรงจูงใจจากโรงเรียน การศึกษาต่อ ค่านิยม อิทธิพลทางการเมืองและบุคคล มีอิทธิพลรองลงไป และนักเรียนส่วนใหญ่เลือกแผนการเรียนด้วยตนเองมากกว่าที่เลือกเพราะครู ผู้ปกครองและญาติพี่น้อง เพื่อน และบุคคลอื่น ชี้แนะ

พรเทพ ลีทองอิน (2533 : 96) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกวิชาเอกพลศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาวิชาเอกพลศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2532 รวม 387 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านความรัก ความถนัด และความสนใจในสาขาวิชาพลศึกษา ตัวแปรย่อยที่นักศึกษาเลือกมากที่สุดคือ ความสนใจเกี่ยวกับการกีฬา ปัจจัยด้านความคิดเห็นส่วนตัว ตัวแปรย่อยที่นักศึกษาเลือกมากที่สุด คือ

เป็นวิชาที่แสดงออกด้านความสามารถทางกายและครูพลศึกษามีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับนักเรียนมากกว่า ครูอื่น ปัจจัยด้านความมั่นคง และความก้าวหน้าในอาชีพ มีตัวแปรย่อยที่ นักศึกษาเลือกมากที่สุด คือความรู้ทางสาขาพลศึกษาช่วยให้หางานได้หลายทาง เห็นว่ามีช่องมีทางเรียนต่อได้สูงขึ้นหลายสถาบัน เห็นว่ามีทางหารายได้พิเศษ เห็นว่าเป็นอาชีพที่มีประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ และเห็นว่าเป็นอาชีพที่มีประโยชน์ต่อตัวเองในชีวิตประจำวัน ปัจจัยด้านความมีเกียรติยศ ชื่อเสียงมีตัวแปรย่อยที่นักศึกษาเลือกมากที่สุดคือ เป็นอาชีพที่สุจริต ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องมีตัวแปรย่อยที่นักศึกษาเลือกมากที่สุดคือ ตัดสินใจเลือกด้วยตนเอง ปัจจัยด้านความจำเป็นบางประการ ตัวแปรย่อยที่นักศึกษาเลือกมากที่สุดคือ ต้องการเรียนจบเพื่อไปประกอบอาชีพให้เร็วที่สุด ปัจจัยด้านสุขภาพพลานามัย ตัวแปรย่อยที่นักศึกษาเลือกมากที่สุดคือ สุขภาพแข็งแรงเหมาะสมกับการเรียนสาขาพลศึกษา มีความสนุกสนานและพึงพอใจกับการออกกำลังกายและการฝึกพลศึกษา ชอบเรียนวิชานี้เพราะทำให้ได้ออกกำลังกายมากกว่าวิชาอื่น และชอบกิจกรรมที่มีการต่อสู้และมีการแข่งขัน

เฉลิมศักดิ์ มังกรานนท์ชัย (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยในการเลือกเรียนวิชาเอกพลศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตนักศึกษา วิชาเอกพลศึกษาชั้นปีที่ 1 รวม 222 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยจูงใจที่ทำให้ให้นิสิตนักศึกษาเลือกเรียนวิชาเอกพลศึกษาอยู่ในระดับมาก 4 ด้าน เรียงตามลำดับ คือ ด้านสุขภาพพลานามัย ด้านความมีเกียรติยศชื่อเสียง ด้านค่านิยมที่มีต่อมหาวิทยาลัย ด้านความรักความถนัด และความสนใจสาขาวิชาพลศึกษา ส่วนด้านความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องและด้านความจำเป็นบางประการ อยู่ในระดับน้อย

อัมพรศรี พรพิทักษ์ดำรง (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนสาขาคหกรรมศาสตร์ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดยโสธร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 316 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ต้องการเรียนต่อสายอาชีพมีร้อยละ 45.93 สาขาที่มีนักเรียนเลือกเรียนมากที่สุด คือ ช่างอุตสาหกรรมสาขารองลงมาคือ พาณิชยกรรมและคหกรรมศาสตร์ สาขาที่นักเรียนเลือกน้อยที่สุดคือศิลปหัตถกรรม อาชีพผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาคหกรรมศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เหตุผลในการที่นักเรียนจะตัดสินใจเลือกเรียนสาขาคหกรรมศาสตร์นั้น นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่า สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ รวมทั้งนำไปประกอบอาชีพและหารายได้พิเศษในขณะเดียวกันได้ เหตุผลรองลงมาคือส่วนใหญ่เห็นว่า ถ้าไม่ได้รับราชการก็สามารถประกอบอาชีพส่วนตัวเจริญรุ่งเรืองได้และเลือกเรียนเพราะเห็นว่าเรียนจบแล้วหางานทำง่าย

ชื่นพริ้ง สุรนันท์ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษามูลเหตุจูงใจของนักเรียนในการเลือกเรียนสาขาช่างอุตสาหกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยเทคนิค สังกัด

กรมอาชีวศึกษากลุ่มภาคกลาง กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนสาขาช่างอุตสาหกรรม ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยเทคนิคกลุ่มภาคกลาง รวม 860 คน ผลการวิจัย พบว่า มุมเหตุจูงใจของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเลือกเรียนสาขาช่างอุตสาหกรรมเรียงตามลำดับ จากมากไปหาน้อย มีดังนี้คือ ด้านความมีเกียรติยศ และด้านความมั่นคง ด้านความก้าวหน้า ในอาชีพ ด้านความสนใจและความถนัดในสาขาวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม

บุญมี บุญมั่น (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 736 คน ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ ปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปัจจัยด้านความคาดหวัง ในอาชีพบุตรที่เกี่ยวกับอาชีพบรรพการและปัจจัยด้านค่านิยมของท้องถิ่น ในเรื่องของความกตัญญูกตเวทีโดยปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้เป็นตัวพยากรณ์ที่ร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของการตัดสินใจศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ร้อยละ 8.02 ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

สมศรี เพชรโชติ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของประชาชนในการเข้าร่วมโครงการการศึกษาต่อเนื่องที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัยรามคำแหง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่บุคคลผู้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 168 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของประชาชนในการเข้าร่วมโครงการการศึกษาต่อเนื่องที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัยรามคำแหง มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความต้องการพัฒนาตนเอง ด้านสภาพความพร้อมของการจัดโครงการ ด้านความคาดหวังและด้านการมีส่วนร่วม

งานวิจัยต่างประเทศ

โครเกอร์ และ ลอทธิท์ (วิจิตรา ผกานิมิตร. 2531 : 41 ; อ้างอิงมาจาก Kroger and Louttit. 1953 : 203 – 212) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของบิดา และความสนใจในอาชีพของนักเรียนชายชั้นมัธยมตอนปลาย พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของบิดาและความสนใจในอาชีพของนักเรียน โดยที่นักเรียนส่วนใหญ่จะสนใจในอาชีพที่มีรายได้ และสถานภาพของสังคมสูงกว่าระดับอาชีพของบิดา

เอ็ดแมน (Erdman. 1957 : 2497) ได้ศึกษาการเลือกอาชีพของเด็กชายวัยรุ่นที่เข้าเรียนซ้ำ พบว่า เด็กวัยรุ่นที่เข้าเรียนซ้ำส่วนมากรู้จักตนเองว่าเป็นอย่างไร ดังนั้น พวกนี้จึงพยายามเลือกอาชีพให้เหมาะสมกับความสามารถของตน นอกจากนี้ยังพบอีกว่า อิทธิพลที่มีต่อการเลือกอาชีพของเด็กพวกนี้ ได้แก่ ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพที่ได้รับจากที่บ้านและชุมชนมิใช่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์เกี่ยวกับอาชีพในโรงเรียน

แทนเซอร์ (Tanzer. 1957 : 890) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ และการเลือกอาชีพของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชาย พบว่า ระดับความสนใจและอาชีพของบิดา มีความสัมพันธ์กับระดับการเลือกอาชีพอย่างมีนัยสำคัญกล่าวคือ การเลือกอาชีพของเพศชาย นั้น ขึ้นอยู่กับความสนใจ และอาชีพของบิดา

ลืออง (Lyon. 1959 : 1295) ได้ศึกษาองค์ประกอบด้านประสบการณ์ แรงจูงใจ และบุคลิกภาพ ที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนิสิตปีที่หนึ่งของมหาวิทยาลัย สแตนฟอร์ด ปี 1956 – 1957 ที่ตัดสินใจในการเลือกอาชีพไว้แล้ว จำนวน 82 คน กับพวกที่ยัง ตัดสินใจ เลือกไม่ได้ จำนวน 87 คน ผลปรากฏว่า นิสิตที่เลือกอาชีพไว้แล้วมีความคุ้นเคยกับ อาชีพของบิดา และความต้องการมีอาชีพตามบิดามากกว่ากลุ่มที่ยังตัดสินใจเลือกไม่ได้

โกลด์เซน (สมพงษ์ จิตจรัสอำพัน. 2540 : 26 ; อ้างอิงมาจาก Goldsen. 1960 : 65) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่ประเทศ สหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ. 1950 ผลการวิจัยทางด้านอาชีพ ปรากฏว่า นักศึกษามีความสนใจ อาชีพ ที่เปิดโอกาสให้เขาได้ใช้ความคิดที่เป็นของตนเอง นอกจากนี้พบว่า ต้องการงานที่มีความมั่นคงปลอดภัยและรายได้ดี

เมอร์ดอค (วิจิตรา ผกานิมิตร. 2531 : 32 ; อ้างอิงมาจาก Murdock. 1964 : 2351) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักศึกษา ปรากฏว่า การเลือกอาชีพของนักศึกษาในวิทยาลัยส่วนมากได้รับอิทธิพลจากองค์ประกอบที่เป็นความสนใจ ความสามารถของตนเอง ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ช่วยให้นักเรียนส่วนมากตัดสินใจได้ดี ได้แก่ การสนทนากับบุคคลที่ประกอบอาชีพนั้น ๆ และการอ่านหนังสือ

เพอร์โรน (สมพงษ์ จิตจรัสอำพัน. 2540 : 27 ; อ้างอิงมาจาก Perrone. 1965 : 254 – 257) ได้ทำการวิจัย เรื่องค่านิยมและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้นและของบิดามารดา ผลการวิจัยพบว่า บิดามารดาและบุตร มีความเห็นตรงกันว่า ค่านิยมทางอาชีพที่สำคัญที่สุดคือ การมีรายได้ดีและมีความมั่นคงในอนาคต ค่านิยมที่ไม่สำคัญ ได้แก่ การช่วยเหลือผู้อื่น ทำงานกับวัตถุและไม่ต้องทำตามคำสั่งของผู้อื่น

คูเดอร์ (วิจิตรา ผกานิมิตร. 2531 : 33 ; อ้างอิงมาจาก Kuder. 1966 : 160) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีผลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวนหลายพันโรงเรียนในสหรัฐอเมริกา ปรากฏว่า นักเรียนส่วนมากได้คำนึงถึงหลักเหล่านี้ เป็นสำคัญ คือ ความนิยมที่มีต่อบุคคลที่ประกอบอาชีพที่มีรายได้สูง อาชีพที่ผู้ปกครองเห็นชอบ สนับสนุน อาชีพที่แต่งเครื่องแบบแล้วดูน่าเกรงขาม อาชีพที่มีโอกาสทดลองทำงาน อาชีพที่ เคยตั้งใจไว้ตั้งแต่เด็กว่า จะเลือกอาชีพที่ตนมีความสนใจ

คอลลาโซ (Collazo. 1967 : 1534-A) ได้ศึกษาโครงการด้านอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายชาวเปอร์โตริกัน จำนวน 515 คน พบว่า นักเรียนอยู่ในเขตเมืองที่บิลา มาร์ดา มีอาชีพระดับวิชาชีพหรือรับราชการจะสนใจอาชีพที่ต้องใช้วิชาการชั้นสูง และนักเรียนในชนบทหรือบิลา มาร์ดา มีอาชีพเกษตรกรรมจะสนใจอาชีพที่ต้องใช้ทักษะมากกว่า

คุก (Cook. 1967 : 799-A) ได้ศึกษาตัวประกอบที่เชื่อมโยงกับการเลือกอาชีพของวัยรุ่นชายจำนวน 384 คน พบว่า ความสนใจในอาชีพ สถานะทางเศรษฐกิจ และระดับความปรารถนาในอาชีพมีความสัมพันธ์กันอย่างมีระบบกับการเลือกอาชีพของกลุ่มตัวอย่าง

แบลคเบอร์น (Blackburn. 1975 : 4152-A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเลือกอาชีพต่าง ๆ การเลือกสาขาในการศึกษา และความคาดหวังของนักเรียนหญิงในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา จำนวน 428 คน พบว่า

1. มีความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ เช่น ความต้องการในการประกอบอาชีพ ความคาดหวังในการประกอบอาชีพ ความต้องการในการศึกษา และความคาดหวังในการศึกษา
2. มีความไม่สอดคล้องกันบางส่วนในเรื่องของการศึกษาในด้านความต้องการในการศึกษา และความคาดหวังในการศึกษาของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา
3. มีความไม่สอดคล้องกันอย่างมากระหว่างความต้องการในการเลือกอาชีพของนักเรียน ความคาดหวังในการศึกษา และอาชีพของบิดา
4. นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ดีมีความต้องการด้านอาชีพสูง
5. นักเรียนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพอยู่ในระดับสูง จะมีความคาดหวังด้านอาชีพสูง
6. นักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้สูงและบิดามารดาประกอบอาชีพดี จะมีความคาดหวังด้านการศึกษาระดับสูง
7. บิดามารดาเป็นผู้มีส่วนในการคาดหวังด้านการศึกษามากกว่า

แจนเซน (Janssen. 1983 : 2804-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับตัวกำหนดความปรารถนา และความคาดหวังของบิดามารดาที่มีต่อความสำเร็จทางการศึกษาและด้านอาชีพของลูก พบว่า บิดามารดา มีความต้องการให้ลูกได้เรียนในระดับอุดมศึกษา และมีสถานภาพทางอาชีพสูง โดยสถานภาพในระดับสูงนี้มีผลมาจากพื้นฐาน และสถานภาพปัจจุบันของบิดามารดา ขนาดครอบครัว และบุคลิกลักษณะของตัวเอง และพบว่า อาชีพของบิดา จะมีส่วนสำคัญที่จะคาดหวังไปยังลูกชาย และอาชีพของมารดา จะมีความสำคัญในความคาดหวังไปยังลูกสาว

อบูซาล (Abusal. 1984 : 2124-A) ได้ศึกษาลักษณะและองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความชอบในอาชีพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโอกลาโฮมา จำนวน

537 คน พบว่า คะแนนเฉลี่ยสะสม ประสบการณ์ในการทำงานของนักเรียน เพศ เชื้อชาติ ระดับ การศึกษาของมารดาและระดับอาชีพของบิดา มีความสัมพันธ์กับการเลือกแผนการฝึกอาชีพของ นักเรียน

ฮอล (Hall. 1988 : 802-A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการเลือกโปรแกรม สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาสายอาชีพ พบว่า นักเรียนจะเลือกโปรแกรมการเรียนตามความ สนใจ แต่ยังขาดความชำนาญ และความรู้ของอาชีพนั้น ๆ จึงต้องการที่จะศึกษาหาความรู้ เพิ่มเติมเกี่ยวกับอาชีพนั้นขึ้นอีก

คริสตี้ (Christie. 1997 : 3469-A) ได้ศึกษาอิทธิพลของการเลือกข้อมูล เกี่ยวกับอาชีพที่มีผลต่อความสนใจในอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเพนซิลวาเนีย พบว่า ความสนใจในอาชีพ ขึ้นอยู่กับ เพศ อาชีพของมารดา การศึกษาของบิดา อาชีพของบิดา และเบื้องหลังของนักเรียน

เดอร์ (Derr. 1997 : 3402-A) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเตรียมความ พร้อมในการเลือกอาชีพของเด็กนักเรียนเกรด 11 การศึกษาครั้งนี้พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลใน การเตรียมความพร้อมในการเลือกอาชีพของนักเรียน คือ ลักษณะของนักเรียน มโนคติของ นักเรียน แรงสนับสนุนจากผู้ปกครอง และความพร้อมในการเลือกอาชีพ

เพ็ง (Peng. 1997 : 3405-A) ได้ศึกษาอิทธิพลของหลักสูตรการศึกษา ด้านอาชีพที่มีผลต่อความเชื่อด้านอาชีพและการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษาวิทยาลัยธุรกิจ ในไต้หวัน จำนวน 495 คน พบว่า เพศ สถานะภาพทางการศึกษา ส่งผลต่อความเชื่อในเรื่อง ของอาชีพและการตัดสินใจเลือกอาชีพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีในสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ เป็นไปตามความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ ผู้วิจัยจะดำเนินการ ตามลำดับสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัยและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาภาคปกติ ระดับปริญญาตรี 4 ปี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ สาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 1,380 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาภาคปกติระดับปริญญาตรี 4 ปี ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542 ของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ขั้นตอนของการสุ่ม ตัวอย่างมีดังต่อไปนี้

1. กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607 – 610) ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 617 คน
2. จำแนกนักศึกษาตามสาขาวิชา และกลุ่มตัวอย่างตามปรากฏในตารางที่ 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสาขาวิชา

สาขาวิชา	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
สาขาวิชาการศึกษา	443	210
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์	288	165
สาขาวิชาศิลปศาสตร์	649	242
รวม	1,380	617

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับตัวแปรที่สัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักศึกษาที่บอกให้ทราบถึงตัวแปร ได้แก่ สาขาวิชาที่นักศึกษากำลังศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว เป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการสนับสนุนของครอบครัว 5 ข้อ มาตรฐานของสาขาวิชา 6 ข้อ คณาจารย์ 6 ข้อ และ สื่อและนวัตกรรม 5 ข้อ เป็นคำถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับตามแบบของ ลิเคิร์ท (Likert's scale) โดยกำหนดค่าคะแนนแต่ละระดับ ดังนี้

เกณฑ์ในการให้คะแนน

ถ้าตอบในช่อง	มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ถ้าตอบในช่อง	มาก	ให้	4	คะแนน
ถ้าตอบในช่อง	ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ถ้าตอบในช่อง	น้อย	ให้	2	คะแนน
ถ้าตอบในช่อง	น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ในการแปลความหมายของคะแนน กำหนดการแปลค่าคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.50 – 5.00 หมายถึง	สัมพันธ์กับการเลือกมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.50 – 4.49 หมายถึง	สัมพันธ์กับการเลือกมาก
คะแนนเฉลี่ย	2.50 – 3.49 หมายถึง	สัมพันธ์กับการเลือกปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.50 – 2.49 หมายถึง	สัมพันธ์กับการเลือกน้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.49 หมายถึง	สัมพันธ์กับการเลือกน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามค่านิยมในการทำงาน ผู้วิจัยสร้างโดยปรับปรุงมาจากแบบสอบถามค่านิยมในการทำงานของ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2531) เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ซึ่งมีทั้งหมด 48 ข้อ โดยมีเกณฑ์การตรวจให้คะแนน ดังนี้

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

ถ้าผู้ตอบระบุความสำคัญของข้อความว่า

สำคัญมากที่สุด	ได้คะแนน	5 คะแนน
สำคัญมาก	ได้คะแนน	4 คะแนน
สำคัญปานกลาง	ได้คะแนน	3 คะแนน
สำคัญเพียงเล็กน้อย	ได้คะแนน	2 คะแนน
ไม่สำคัญเลย	ได้คะแนน	1 คะแนน

การแปลผล

ในการแปลผล พิจารณาจากผลรวมของคะแนน ค่านิยมในการทำงานในแต่ละด้าน

ตอนที่ 4 แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยปรับปรุงมาจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ ห้าองค์ประกอบของเยาเวรต ไหลอุดม (2541) และ อนงค์ พรหมจักร (2538) เป็นแบบทดสอบประเภทจัดลำดับความสำคัญ 5 ตัวเลือก ซึ่งมีทั้งหมด 30 ข้อ โดยมีเกณฑ์ การตรวจให้คะแนน ดังนี้

เกณฑ์การตรวจให้คะแนน

ถ้าจัดไว้ลำดับ 1	ได้คะแนน	5 คะแนน
ถ้าจัดไว้ลำดับ 2	ได้คะแนน	4 คะแนน
ถ้าจัดไว้ลำดับ 3	ได้คะแนน	3 คะแนน
ถ้าจัดไว้ลำดับ 4	ได้คะแนน	2 คะแนน
ถ้าจัดไว้ลำดับ 5	ได้คะแนน	1 คะแนน

การแปลผล

ในการแปลผลจะพิจารณาจากคะแนนรวมบุคลิกภาพของแต่ละคนว่าเด่นชัดในด้านใด ก็ถือว่านักศึกษามีบุคลิกภาพในด้านนั้น

3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัยและการหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา เพื่อใช้กำหนดแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. สร้างแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับตัวนักศึกษา ได้แก่ สาขาวิชาที่กำลังศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัวเป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ (Check list)
3. สร้างข้อคำถามเกี่ยวกับการสนับสนุนของครอบครัว มาตรฐานของสาขาวิชา คณาจารย์และสื่อและนวัตกรรม เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
4. สร้างแบบวัดค่านิยมในการทำงาน โดยปรับปรุงมาจากแบบสอบถามค่านิยมในการทำงานของผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2531) เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งมีทั้งหมด 48 ข้อ
5. สร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ โดยการปรับปรุงมาจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบ ของเยาเวรศ ไหลอุดม (2541) และ อนงค์ พรหมจักร (2538) เป็นแบบทดสอบประเภทจัดลำดับความสำคัญ 5 ตัวเลือก ซึ่งมีทั้งหมด 30 ข้อ
6. นำแบบสอบถามที่เกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาที่สร้างขึ้น เสนอต่อประธานกรรมการ กรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

7. นำแบบสอบถามที่ประธานกรรมการ กรรมการควบคุมปริญญาโทฯ ตรวจสอบ ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์นภาพร อมรเลิศสินไทย ดร.อำนาจ ปาอ้าย อาจารย์สายฝน เสกขุนทด ดร.ยุทธนา ไชยจุล และอาจารย์วิจิตร ฝกานิมิตร พิจารณาตรวจสอบหาความเที่ยงตรง ความถูกต้องด้านภาษา เนื้อหา ให้เหมาะสมสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะที่ผู้วิจัยกำหนด แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้

8. นำแบบสอบถามปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 100 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น(Reliability) ซึ่งแบบสอบถามตอนที่ 2 ที่สอบถามเกี่ยวกับการสนับสนุนของครอบครัว มาตรฐานของสาขาวิชา คณาจารย์ และสื่อและนวัตกรรม ได้ค่าความเชื่อมั่น .90 แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามวัดค่านิยมในการทำงาน ได้ค่าความเชื่อมั่น .94 แบบสอบถามตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ โดยได้ค่าความเชื่อมั่นคือ (1) บุคลิกภาพการแสดงตัว ได้ค่าความเชื่อมั่น .75 (2) บุคลิกภาพความสุภาพอ่อนโยน ได้ค่าความเชื่อมั่น .70 (3) บุคลิกภาพความซื่อตรงต่อหน้าที่ ได้ค่าความเชื่อมั่น .78 (4) บุคลิกภาพความมั่นคงทางอารมณ์ ได้ค่าความเชื่อมั่น .65 (5) บุคลิกภาพสติปัญญา ได้ค่าความเชื่อมั่น .64

9. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร และกลุ่มตัวอย่างต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักศึกษา

ตัวอย่างของแบบสอบถามตอนนี้

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] ที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

[0] สาขาวิชาที่ท่านกำลังศึกษา

[] สาขาวิชาการศึกษา

[] สาขาวิชาวิทยาศาสตร์

[] สาขาวิชาศิลปศาสตร์

[00] ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า)

[] เฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 3.00 – 4.00

[] เฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.00 – 2.99

[] เฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.00 ลงมา

- [000] อาชีพของผู้ปกครอง
- [] รับราชการ
 - [] พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 - [] พนักงานบริษัท
 - [] นักธุรกิจ
 - [] ค้าขาย
 - [] เกษตรกรรม
 - [] รับจ้าง
 - [] อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

- [0000] รายได้ของครอบครัว (รายได้ของบิดามารดา หรือผู้อุปการะแทนเฉลี่ยต่อเดือน)
- [] รายได้ต่ำกว่า 7,500 บาท
 - [] รายได้ระหว่าง 7,501 – 17,500 บาท
 - [] รายได้ตั้งแต่ 17,501 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ การสนับสนุนของครอบครัว มาตรฐานของสาขาวิชา
คณาจารย์ และสื่อและนวัตกรรม

ตัวอย่างของแบบสอบถามตอนนี

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วพิจารณาว่าอะไรเป็นเหตุผลหรือปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาและปัจจัยนั้นมีความสำคัญอยู่ในระดับใดโปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือให้ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด เพียงข้อละ 1 ช่อง

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความสำคัญ				
		มากที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อยที่สุด
		5	4	3	2	1
0	ด้านการสนับสนุนของครอบครัว					
00	เลือกเรียนเพราะบิดา มารดาหรือ ผู้อุปการะทางการเงินเป็นผู้แนะนำ					
00	เลือกเรียนเพราะมีพี่ๆน้องๆหรือญาติ สนิทที่ประกอบอาชีพนี้อยู่แล้วเจริญ ก้าวหน้าให้การสนับสนุน.....					
0	ด้านมาตรฐานของสาขาวิชา					
00	เลือกเรียนเพราะเห็นว่าสาขาวิชานี้มี ชื่อเสียงในการจัดการเรียนการสอน					
00	เลือกเรียนเพราะเห็นว่าสังคมยอมรับ ในควมมีระเบียบวินัยของบัณฑิต สาขาวิชานี้.....					
0	ด้านคณาจารย์					
00	เลือกเรียนเพราะคณาจารย์มีความรู้ ในเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี.....					
00	เลือกเรียนเพราะคณาจารย์มีความ สามารถเป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป					
0	ด้านสื่อและนวัตกรรมการ					
00	เลือกเรียนเพราะมีเอกสารตำรา สำหรับการค้นคว้าอย่างเพียงพอ					
00	เลือกเรียนเพราะมีเครื่องมืออุปกรณ์ ในการฝึกทักษะมีความทันสมัย.....					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามค่านิยมในการทำงาน ผู้วิจัยได้ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามค่านิยมในการทำงานของ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2531) เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ซึ่งมีทั้งหมด 48 ข้อ

ตัวอย่างของแบบสอบถามตอนหนึ่ง

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้ มีความมุ่งหมายที่จะสอบถามนักศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมในการทำงานของนักศึกษา หนึ่งสำหรับคำว่า “ท่าน” ในแบบสอบถามนี้จะ หมายถึง “นักศึกษา”

สำหรับ “ค่านิยมในการทำงาน” นั้น หมายถึง “สิ่งที่บุคคลเชื่อว่ามีค่าสำคัญในการทำงานของเขาและสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นความรู้สึกพึงพอใจที่แต่ละบุคคลจะแสวงหาจากงานที่เขาทำซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ อาจจะมีค่าสำคัญต่อบางคน แต่อาจไม่มีความสำคัญสำหรับบุคคลอื่น”

วิธีตอบ

ขอให้นักศึกษาอ่านข้อความต่อไปนี้ พร้อมทั้งระบุความสำคัญของข้อความนั้น ๆ ที่มีต่อตัวนักศึกษา โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่แสดงถึงระดับความสำคัญ ของข้อความ เพียงข้อละ 1 ช่อง และขอให้นักศึกษาตอบคำถามทุกข้อ

ถ้าท่านจะเลือกทำงาน ท่านให้ความสำคัญกับสิ่งเหล่านี้อย่างไร

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความสำคัญ				
		สำคัญมากที่สุด 5	สำคัญมาก 4	สำคัญปานกลาง 3	สำคัญเพียงเล็กน้อย 2	ไม่สำคัญเลย 1
0	งานที่ท่านได้ช่วยเหลือผู้อื่น.....					
00	งานที่ท่านสามารถสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ บางอย่างให้เกิดขึ้นได้...					

ตอนที่ 4 แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ ผู้วิจัยปรับปรุงมาจากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ ของ เยาวเรศ ไหลอุตม (2541) และอนงค์ พรหมจักร (2538) เป็นแบบทดสอบประเภทจัดลำดับความสำคัญ 5 ตัวเลือก ซึ่งมีทั้งหมด 30 ข้อ

ตัวอย่างของแบบสอบถามตอนนี้

คำชี้แจง แบบทดสอบตอนนี้มีคำถามมุ่งหมายที่จะวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบของนักศึกษาโดยเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่างๆ ตามสถานการณ์ ซึ่งในคำถามแต่ละข้อจะมี 5 ตัวเลือก ขอให้นักศึกษาตอบทั้ง 5 ตัวเลือก โดยให้พิจารณาจัดลำดับความสำคัญเป็น (1 2 3 4 5) ดังนี้

[0] นักศึกษาได้รับมอบหมายงานสำคัญ ๆ เป็นเพราะนักศึกษามีคุณลักษณะเด่นในด้านใด

- ก. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตดี
- ข. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตดี
- ค. ชอบแสวงหาความรู้แปลกใหม่
- ง. สามารถระงับโทสะของตนได้
- จ. มีลักษณะนิสัยกล้าพูดกล้าแสดงออก

[00] นักศึกษาเป็นที่ชื่นชอบของบุคคลโดยทั่วไป เพราะนักศึกษามีคุณลักษณะใด

- ก. มีความยุติธรรม
- ข. สุภาพเรียบร้อย
- ค. กล้าพูดกล้าแสดงออก
- ง. มีความหนักแน่นมั่นคง
- จ. มีความริเริ่มสร้างสรรค์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังอธิการบดี สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอความร่วมมือจากอาจารย์ผู้สอน เพื่ออธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับแบบสอบถามและนัดหมาย วันเวลาในการนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างทำและนัดหมายวันรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแล้วคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ ได้จำนวน 598 ฉบับ จากแบบสอบถามทั้งหมด 617 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.92 เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่มีคำตอบสมบูรณ์ จำนวน 598 ฉบับ ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows Version 9.0 (Statistical Package for the Social Science for Windows Version 9.0) ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ตามตัวแปรที่ศึกษา โดยใช้การคำนวณ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านลักษณะการจัดการกับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยใช้การวิเคราะห์การจำแนกหมู่ (Multiple Classification Analysis) และค่าไคร์ – สแควร์ (Chi – Square) เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1, 2 และ 3
3. วิเคราะห์ปัจจัยที่จำแนกการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยใช้การวิเคราะห์การจำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 4

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน
 - 1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)
 - 1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
 - 1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
 2. สถิติที่ใช้หาค่าคุณภาพของเครื่องมือ
 - 2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม โดยการทดสอบค่า t
 - 2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค
 3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน
 - 3.1 สมมุติฐานข้อ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
 - 3.2 สมมุติฐานข้อ 2 ปัจจัยด้านครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
 - 3.3 สมมุติฐานข้อ 3 ปัจจัยด้านลักษณะการจัดการ มีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
- สถิติที่ใช้กับสมมุติฐานทั้งข้อ 1, 2 และ 3 คือ การวิเคราะห์ MCA (Multiple Classification Analysis) และการวิเคราะห์ไคร์ - สแควร์ (Chi - Square)

3.4 สมมุติฐานข้อที่ 4 ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านลักษณะการจัดการ สามารถจำแนกการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา

สถิติที่ใช้กับสมมุติฐานการวิจัย คือ การวิเคราะห์การจำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาค้นคว้า

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อต่าง ๆ ในการแปลความหมาย ดังนี้

N	แทน	จำนวนนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง
%	แทน	ค่าร้อยละ
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degree Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนนเบี่ยงเบนจากค่าเฉลี่ย (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนนเบี่ยงเบนจากค่าเฉลี่ย (Mean Square)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาการแจกแจงของ F(F-distribution)
χ^2	แทน	ค่าไคร้-สแควร์
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
P.M.	แทน	ค่าเฉลี่ยการทำนาย (Predicted Mean)
De	แทน	ค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนจากค่าเฉลี่ยรวม (Deviation)
Eta	แทน	ค่าที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม
Eta ²	แทน	สัดส่วนของความแปรปรวนในตัวแปรตามที่อธิบายโดยตัวแปรอิสระ
F ₁	แทน	สมการในการจำแนกกลุ่มที่ 1
F ₂	แทน	สมการในการจำแนกกลุ่มที่ 2
X ₁	แทน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
X ₂	แทน	ค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์
X ₃	แทน	ค่านิยมในการทำงานด้านการบริหาร
X ₄	แทน	ค่านิยมในการทำงานด้านสัมฤทธิ์ผล
X ₅	แทน	ค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อม
X ₆	แทน	ค่านิยมในการทำงานด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน
X ₇	แทน	ค่านิยมในการทำงานด้านวิถีชีวิต
X ₈	แทน	ค่านิยมในการทำงานด้านความมั่นคงปลอดภัย

- X₉ แทน ค่านิยมในการทำงานด้านผู้ร่วมงาน
 X₁₀ แทน ค่านิยมในการทำงานด้านสุนทรีย์
 X₁₁ แทน ค่านิยมในการทำงานด้านความมีศักดิ์ศรี
 X₁₂ แทน ค่านิยมในการทำงานด้านความมีอิสระ
 X₁₃ แทน ค่านิยมในการทำงานด้านการทำงานหลาย ๆ ด้าน
 X₁₄ แทน ค่านิยมในการทำงานด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ
 X₁₅ แทน ค่านิยมในการทำงานด้านบริการสังคม
 X₁₆ แทน ค่านิยมในการทำงานด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา
 X₁₇ แทน ค่านิยมในการทำงานด้านงานอาชีพอิสระ
 X₁₈ แทน บุคลิกภาพการแสดงตัว
 X₁₉ แทน บุคลิกภาพความสุภาพอ่อนโยน
 X₂₀ แทน บุคลิกภาพความซื่อตรงต่อหน้าที่
 X₂₁ แทน บุคลิกภาพความมั่นคงทางอารมณ์
 X₂₂ แทน บุคลิกภาพสติปัญญา
 X₂₃ แทน อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
 X₂₄ แทน อาชีพค้าขาย
 X₂₅ แทน อาชีพเกษตรกรรม
 X₂₆ แทน รายได้ของครอบครัว
 X₂₇ แทน การสนับสนุนของครอบครัว
 X₂₈ แทน มาตรฐานของสาขาวิชา
 X₂₉ แทน คณาจารย์
 X₃₀ แทน สื่อและนวัตกรรม
 X₃₁ แทน สาขาวิชาวิทยาศาสตร์
 X₃₂ แทน สาขาวิชาศิลปศาสตร์

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผู้วิจัยได้มีการจัดกระทำข้อมูลในตัวแปรอาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัว ดังนี้

1. อาชีพของผู้ปกครอง ผู้วิจัยได้รวมอาชีพรับราชการและอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ เป็น อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และได้ตัดอาชีพพนักงานบริษัท อาชีพนักธุรกิจ และอาชีพอื่นๆ รวมทั้งจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามใน 3 อาชีพ รวม 27 คนออกไป เนื่องจากข้อมูลไม่เพียงพอต่อการนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ดังนั้น ตัวแปร อาชีพของผู้ปกครอง จึงเป็น 4 ประเภท คือ อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อาชีพค้าขาย อาชีพเกษตรกรรม อาชีพรับจ้าง และมีจำนวนคนทั้งสิ้น 571 คน

2. รายได้ของครอบครัว ผู้วิจัยได้ตัดจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามในรายได้ของครอบครัวออกไป 10 คน เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างไม่ตอบแบบสอบถามในส่วนนี้ ดังนั้น รายได้ของครอบครัว จึงมีจำนวนคนทั้งสิ้น 588 คน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านลักษณะการจัดการกับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยใช้การวิเคราะห์การจำแนกพหุ (Multiple Classification Analysis) และ ค่าไค-สแควร์ (chi-square)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่จำแนกการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีโดยใช้การวิเคราะห์การจำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) (คุชฎี โยเหลา. 2542)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรที่ศึกษาดังแสดงในตาราง 2-6

ตาราง 2 แสดงจำนวนร้อยละของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ สาขาวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง และรายได้ของครอบครัว

ตัวแปร	จำนวน(คน)	ร้อยละ(%)
สาขาวิชา		
การศึกษา	205	34.3
วิทยาศาสตร์	155	25.9
ศิลปศาสตร์	238	39.8
รวม	598	100
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
ระดับสูง	43	7.2
ระดับปานกลาง	416	69.6
ระดับต่ำ	139	23.2
รวม	598	100
อาชีพของผู้ปกครอง		
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	101	17.7
ค้าขาย	144	25.2
เกษตรกรรม	202	35.4
รับจ้าง	124	21.7
รวม	571	100
รายได้ของครอบครัว		
ระดับสูง	56	9.5
ระดับกลาง	262	44.6
ระดับต่ำ	270	45.9
รวม	588	100

จากตาราง 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาศิลปศาสตร์เป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือ สาขาวิชาการศึกษา นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลางเป็นส่วนใหญ่ มีผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่และมีรายได้ของครอบครัวอยู่ในระดับต่ำ

ตาราง 3 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงานและบุคลิกภาพ จำแนกตามสาขาวิชา

ตัวแปร	สาขาวิชา						รวม (N = 598)	
	การศึกษา (N = 205)		วิทยาศาสตร์ (N = 155)		ศิลปศาสตร์ (N = 238)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	1.96	0.50	1.69	0.53	1.83	0.52	1.84	0.53
ค่านิยมในการทำงาน								
ด้านความคิดสร้างสรรค์	4.02	0.65	3.92	0.77	3.97	0.74	3.97	0.72
ด้านการบริหาร	3.59	0.67	3.55	0.70	3.65	0.67	3.60	0.68
ด้านสัมฤทธิ์ผล	4.29	0.55	4.19	0.73	4.24	0.62	4.25	0.63
ด้านสภาพแวดล้อม	3.85	0.68	3.77	0.72	3.95	0.67	3.87	0.69
ด้านความสัมพันธ์กับ หัวหน้างาน	4.07	0.68	4.18	0.76	4.22	0.64	4.16	0.69
ด้านวิถีชีวิต	4.10	0.66	4.11	0.70	4.13	0.69	4.11	0.68
ด้านความมั่นคง ปลอดภัย	4.15	0.66	4.05	0.72	4.12	0.71	4.11	0.69
ด้านผู้ร่วมงาน	4.25	0.57	4.19	0.68	4.26	0.55	4.24	0.59
ด้านสุนทรีย์	3.58	0.70	3.58	0.74	3.62	0.73	3.59	0.72
ด้านความมีศักดิ์ศรี	3.93	0.76	3.76	0.77	3.98	0.68	3.90	0.74
ด้านความมีอิสระ	3.97	0.67	4.06	0.68	3.96	0.69	3.99	0.68
ด้านการทำงาน	3.83	0.69	3.82	0.73	3.87	0.70	3.84	0.70
หลายๆ ด้าน								
ด้านผลตอบแทน ทางเศรษฐกิจ	3.99	0.78	4.12	0.81	4.18	0.72	4.10	0.77
ด้านบริการสังคม	3.94	0.67	3.77	0.71	3.85	0.65	3.86	0.67
ด้านการกระตุ้นให้ ใช้ปัญญา	3.69	0.62	3.71	0.68	3.64	0.66	3.68	0.65
ด้านงานอาชีพอิสระ	3.89	0.76	3.87	0.86	3.98	0.76	3.92	0.79

ตาราง 3 (ต่อ)

ตัวแปร	สาขาวิชา						รวม (N = 598)	
	การศึกษา (N = 205)		วิทยาศาสตร์ (N = 155)		ศิลปศาสตร์ (N = 238)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
บุคลิกภาพ								
การแสดงตัว	2.91	0.52	2.86	0.49	2.94	0.47	2.91	0.49
ความสุภาพอ่อนโยน	3.01	0.44	3.02	0.39	3.04	0.45	3.02	0.43
ความซื่อตรงต่อหน้าที่	3.65	0.44	3.59	0.48	3.65	0.45	3.64	0.45
ความมั่นคง	2.61	0.42	2.67	0.35	2.62	0.37	2.63	0.38
ทางอารมณ์								
สติปัญญา	2.74	0.37	2.80	0.38	2.68	0.37	2.73	0.38

จากตาราง 3 พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษา มีค่าคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า นักศึกษาสาขาวิชาศิลปศาสตร์และนักศึกษสาขาวิชาวิทยาศาสตร์

นักศึกษสาขาวิชาการศึกษา มีค่าคะแนนเฉลี่ยค่านิยมในการทำงานด้านสัมฤทธิ์ผล และบุคลิกภาพความซื่อตรงต่อหน้าที่สูงที่สุด ส่วนค่านิยมในการทำงานด้านสุนทรีย์ และบุคลิกภาพความมั่นคงทางอารมณ์มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

นักศึกษสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยค่านิยมในการทำงานด้านสัมฤทธิ์ผล ด้านผู้ร่วมงานและบุคลิกภาพความซื่อตรงต่อหน้าที่สูงที่สุด ส่วนค่านิยมในการทำงานด้านการบริหารและบุคลิกภาพความมั่นคงทางอารมณ์มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

นักศึกษสาขาวิชาศิลปศาสตร์ มีค่าคะแนนเฉลี่ยค่านิยมในการทำงานด้านผู้ร่วมงาน และบุคลิกภาพความซื่อตรงต่อหน้าที่สูงที่สุด ส่วนค่านิยมในการทำงานด้านสุนทรีย์และบุคลิกภาพความมั่นคงทางอารมณ์มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ รายได้ของครอบครัวและ การสนับสนุนของครอบครัว จำแนกตามสาขาวิชา

ตัวแปร	สาขาวิชา						รวม (N = 588)	
	การศึกษา (N = 203)		วิทยาศาสตร์ (N = 153)		ศิลปศาสตร์ (N = 232)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
รายได้ของครอบครัว	1.55	0.67	1.65	0.61	1.70	0.65	1.64	0.65
การสนับสนุนของ ครอบครัว	2.77	0.89	2.72	0.82	2.74	0.96	2.75	0.90

จากตาราง 4 พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาศิลปศาสตร์มีค่าคะแนนเฉลี่ยของรายได้ของครอบครัวสูงกว่า นักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษา ในด้านการสนับสนุนของครอบครัว พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษามีค่าคะแนนเฉลี่ยของการสนับสนุนของครอบครัวสูงกว่า นักศึกษาสาขาวิชาศิลปศาสตร์และนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์

ตาราง 5 แสดงจำนวนร้อยละของอาชีพของผู้ปกครองจำแนกตามสาขาวิชา

ตัวแปร	สาขาวิชา						รวม	
	การศึกษา		วิทยาศาสตร์		ศิลปศาสตร์			
	N	%	N	%	N	%	N	%
อาชีพผู้ปกครอง								
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	42	41.6	25	25.7	33	32.7	101	100
ค้าขาย	43	29.9	32	22.2	69	47.9	144	100
เกษตรกรรม	74	36.6	55	27.2	73	36.1	202	100
รับจ้าง	43	34.7	35	28.2	46	37.1	124	100

จากตาราง 5 พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจมากที่สุด รองลงมาประกอบอาชีพเกษตรกรรมและน้อยที่สุดคือ อาชีพค้าขาย ส่วนนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์มีผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้างมากที่สุด รองลงมาคืออาชีพเกษตรกรรมและน้อยที่สุดคือ อาชีพค้าขาย สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาศิลปศาสตร์มีผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขายมากที่สุด รองลงมาคืออาชีพรับจ้างและน้อยที่สุดคือ อาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ

ตาราง 6 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านลักษณะการจัดการ
ได้แก่ มาตรฐานของสาขาวิชา คณาจารย์และสื่อและนวัตกรรม จำแนกตามสาขาวิชา

ตัวแปร	สาขาวิชา						รวม (N = 598)	
	การศึกษา (N = 205)		วิทยาศาสตร์ (N = 155)		ศิลปศาสตร์ (N = 238)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
มาตรฐานของสาขาวิชา	3.59	0.78	3.41	0.73	3.50	0.71	3.51	0.74
คณาจารย์	3.52	0.87	3.33	0.85	3.64	0.84	3.52	0.86
สื่อและนวัตกรรม	3.15	0.91	3.25	1.00	3.24	0.83	3.21	0.90

จากตาราง 6 พบว่า นักศึกษาที่เลือกเรียนสาขาวิชาการศึกษา มีคะแนนเฉลี่ยของ
มาตรฐานของสาขาวิชาสูงกว่า นักศึกษาที่เลือกเรียนสาขาวิชาศิลปศาสตร์ และสาขาวิชา
วิทยาศาสตร์

นักศึกษาที่เลือกเรียนสาขาวิชาศิลปศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยของคณาจารย์สูงกว่า
นักศึกษาที่เลือกเรียนสาขาวิชาการศึกษา และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์

นักศึกษาที่เลือกเรียนสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ มีคะแนนเฉลี่ยของสื่อและนวัตกรรม
สูงกว่า นักศึกษาที่เลือกเรียนสาขาวิชาศิลปศาสตร์ และสาขาวิชาการศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เป็นปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่ง ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงานและบุคลิกภาพกับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา ตัวแปรที่เป็นปัจจัยด้านครอบครัว ซึ่งได้แก่ อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัวและการสนับสนุนของครอบครัวกับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาและตัวแปรที่เป็นปัจจัยด้านลักษณะการจัดการซึ่งได้แก่ มาตรฐานของสาขาวิชา คณาจารย์ และสื่อและนวัตกรรมกับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์การจำแนกหมู่ (Multiple Classification Analysis) และไคร้-สแควร์ (Chi - Square) ดังแสดงไว้ในตาราง 7-10

ตาราง 7 แสดงค่าการวิเคราะห์การจำแนกพหุระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงานและบุคลิกลักษณะกับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ตัวแปร	สาขาวิชา	N	P.M.	De	Eta	Eta ²
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	การศึกษา	205	1.96	0.12	0.20	0.04
	วิทยาศาสตร์	155	1.69	-.15		
	ศิลปศาสตร์	238	1.83	-.01		
ค่านิยมในการทำงาน ด้านความคิดสร้างสรรค์	การศึกษา	205	4.02	0.05	0.06	0.00
	วิทยาศาสตร์	155	3.92	-.06		
	ศิลปศาสตร์	238	3.97	-.01		
ด้านการบริหาร	การศึกษา	205	3.59	-.02	0.06	0.00
	วิทยาศาสตร์	155	3.55	-.05		
	ศิลปศาสตร์	238	3.65	0.05		
ด้านสัมฤทธิ์ผล	การศึกษา	205	4.29	0.04	0.06	0.00
	วิทยาศาสตร์	155	4.19	-.05		
	ศิลปศาสตร์	238	4.24	-.00		
ด้านสภาพแวดล้อม	การศึกษา	205	3.85	-.02	0.11	0.01
	วิทยาศาสตร์	155	3.77	-.10		
	ศิลปศาสตร์	238	3.95	0.08		
ด้านความสัมพันธ์กับ หัวหน้างาน	การศึกษา	205	4.07	-.08	0.09	0.01
	วิทยาศาสตร์	155	4.18	0.02		
	ศิลปศาสตร์	238	4.22	0.06		

ตาราง 7 (ต่อ)

ตัวแปร	สาขาวิชา	N	P.M.	De	Eta	Eta ²
ด้านวิถีชีวิต	การศึกษา	205	4.10	-.01	0.02	0.00
	วิทยาศาสตร์	155	4.11	-.01		
	ศิลปศาสตร์	238	4.13	0.02		
ด้านความมั่นคงปลอดภัย	การศึกษา	205	4.15	0.04	0.06	0.00
	วิทยาศาสตร์	155	4.05	-.06		
	ศิลปศาสตร์	238	4.12	0.01		
ด้านผู้ร่วมงาน	การศึกษา	205	4.25	0.01	0.05	0.00
	วิทยาศาสตร์	155	4.19	-.05		
	ศิลปศาสตร์	238	4.26	0.03		
ด้านสุนทรีย์	การศึกษา	205	3.58	-.02	0.03	0.00
	วิทยาศาสตร์	155	3.58	-.10		
	ศิลปศาสตร์	238	3.62	0.02		
ด้านความมีศักดิ์ศรี	การศึกษา	205	3.93	0.02	0.12	0.01
	วิทยาศาสตร์	155	3.76	-.14		
	ศิลปศาสตร์	238	3.98	0.07		
ด้านความมีอิสระ	การศึกษา	205	3.97	-.02	0.06	0.00
	วิทยาศาสตร์	155	4.06	0.07		
	ศิลปศาสตร์	238	3.96	-.03		
ด้านการทำงานหลายๆด้าน	การศึกษา	205	3.83	-.01	0.03	0.00
	วิทยาศาสตร์	155	3.82	-.03		
	ศิลปศาสตร์	238	3.87	0.03		

ตาราง 7 (ต่อ)

ตัวแปร	สาขาวิชา	N	P.M.	De	Eta	Eta ²
ด้านผลตอบแทน ทางเศรษฐกิจ	การศึกษา	205	3.99	-.11	0.11	0.01
	วิทยาศาสตร์	155	4.12	0.02		
	ศิลปศาสตร์	238	4.18	0.08		
ด้านบริการสังคม	การศึกษา	205	3.94	0.08	0.10	0.01
	วิทยาศาสตร์	155	3.77	-.09		
	ศิลปศาสตร์	238	3.85	-.02		
ด้านการกระตุ้นให้ใช้ ปัญญา	การศึกษา	205	3.69	0.01	0.05	0.00
	วิทยาศาสตร์	155	3.71	0.04		
	ศิลปศาสตร์	238	3.64	-.03		
ด้านงานอาชีพอิสระ	การศึกษา	205	3.89	-.03	0.06	0.00
	วิทยาศาสตร์	155	3.87	-.05		
	ศิลปศาสตร์	238	3.98	0.06		
บุคลิกภาพ การแสดงตัว	การศึกษา	205	2.91	0.00	0.06	0.00
	วิทยาศาสตร์	155	2.86	-.05		
	ศิลปศาสตร์	238	2.94	0.03		
ความสุภาพอ่อนโยน	การศึกษา	205	3.01	-.01	0.03	0.00
	วิทยาศาสตร์	155	3.02	-.01		
	ศิลปศาสตร์	238	3.04	0.01		

ตาราง 7 (ต่อ)

ตัวแปร	สาขาวิชา	N	P.M.	De	Eta	Eta ²
ความซื่อตรงต่อหน้าที่	การศึกษา	205	3.65	0.02	0.05	0.00
	วิทยาศาสตร์	155	3.59	-.04		
	ศิลปศาสตร์	238	3.65	0.01		
ความมั่นคงทางอารมณ์	การศึกษา	205	2.61	-.02	0.06	0.00
	วิทยาศาสตร์	155	2.67	0.04		
	ศิลปศาสตร์	238	2.62	-.01		
สติปัญญา	การศึกษา	205	2.74	0.01	0.13	0.02
	วิทยาศาสตร์	155	2.80	0.07		
	ศิลปศาสตร์	238	2.68	-.05		

จากตาราง 7 พบว่า ผู้ที่เลือกเรียนในสาขาวิชาการศึกษาให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงาน ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านสัมฤทธิ์ผล ด้านความมั่นคงปลอดภัย ด้านบริการสังคม และบุคลิกภาพความซื่อตรงต่อหน้าที่สูงกว่าผู้เลือกเรียนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และสาขาวิชาศิลปศาสตร์

ส่วนผู้ที่เลือกเรียนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ให้ความสำคัญกับค่านิยมในการทำงาน ด้านความมีอิสระ ด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา และบุคลิกภาพความมั่นคงทางอารมณ์ บุคลิกภาพสติปัญญาสูงกว่า ผู้ที่เลือกเรียนในสาขาวิชาการศึกษาและสาขาวิชาศิลปศาสตร์

สำหรับผู้เลือกเรียนในสาขาวิชาศิลปศาสตร์ให้ความสำคัญกับค่านิยมในการทำงาน ด้านการบริหาร ด้านสภาพแวดล้อม ด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน ด้านวิถีชีวิต ด้านผู้ร่วมงาน ด้านสุนทรีย์ ด้านความมีศักดิ์ศรี ด้านการทำงานหลาย ๆ ด้าน ด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ด้านงานอาชีพอิสระและบุคลิกภาพการแสดงตัว บุคลิกภาพความสุภาพอ่อนโยนสูงกว่า ผู้เลือกเรียนในสาขาวิชาการศึกษาและสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ (ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างสาขาวิชากับปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงานและบุคลิกภาพ ดูในตาราง ANOVA ในภาคผนวก ง. หน้า 168 - 171)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการเลือกสาขาวิชา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงานด้านความมีศักดิ์ศรี บุคลิกภาพสติปัญญาและ ค่านิยมในการทำงาน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ด้านบริการสังคม มีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาในระดับปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ โดยที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่า Eta สูงที่สุด (.20) ส่วน ค่านิยมในการทำงานด้านบริการสังคมมีค่า Eta น้อยที่สุด (.10) แต่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติของการเลือกสาขาวิชากับค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการบริหาร ด้านสัมฤทธิ์ผล ด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน ด้านวิถีชีวิต ด้านความมั่นคง ปลอดภัย ด้านผู้ร่วมงาน ด้านสุนทรีย์ ด้านความมีอิสระ ด้านการทำงานหลาย ๆ ด้าน ด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา ด้านงานอาชีพอิสระและบุคลิกภาพการแสดงตัว บุคลิกภาพ ความสุภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพความซื่อตรงต่อหน้าที่ และบุคลิกภาพความมั่นคงทางอารมณ์

ตาราง 8 แสดงค่าวิเคราะห์การจำแนกหมู่ระหว่างปัจจัยด้านครอบครัวได้แก่ รายได้ของครอบครัว การสนับสนุนของครอบครัวกับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ตัวแปร	สาขาวิชา	N	P.M.	De	Eta	Eta ²
รายได้ของครอบครัว	การศึกษา	203	1.55	-.08	0.10	0.01
	วิทยาศาสตร์	153	1.65	0.02		
	ศิลปศาสตร์	232	1.70	0.06		
การสนับสนุนของครอบครัว	การศึกษา	203	2.77	0.02	0.02	0.00
	วิทยาศาสตร์	153	2.72	-.02		
	ศิลปศาสตร์	232	2.74	-.00		

จากตาราง 8 พบว่า ผู้ที่เลือกเรียนในสาขาวิชาศิลปศาสตร์ให้ความสำคัญกับรายได้ของครอบครัวสูงกว่า ผู้เลือกเรียนสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และสาขาวิชาการศึกษา ส่วนผู้ที่เลือกเรียนสาขาวิชาการศึกษาให้ความสำคัญกับการสนับสนุนของครอบครัวสูงกว่าผู้เลือกเรียนสาขาวิชาศิลปศาสตร์และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ (ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนดูในตาราง ANOVA ในภาคผนวก ง. หน้า 172)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครอบครัวกับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า รายได้ของครอบครัว การสนับสนุนของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 9 แสดงค่าไคร์ - สแควร์(χ^2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านครอบครัวได้แก่ อาชีพของผู้ปกครองกับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ตัวแปร	Value	df	Sig
อาชีพของผู้ปกครอง	8.13	6	0.23

จากตาราง 9 พบว่า อาชีพของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี กล่าวคือ การเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาไม่เกี่ยวข้องกับอาชีพของผู้ปกครอง

ตาราง 10 แสดงค่าวิเคราะห์การจำแนกประเภทระหว่างปัจจัยด้านลักษณะการจัดการได้แก่
มาตรฐานของสาขาวิชา คณาจารย์ และสื่อและนวัตกรรมกับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา
ระดับปริญญาตรี

ตัวแปร	สาขาวิชา	N	P.M.	De	Eta	Eta ²
มาตรฐานของสาขาวิชา					0.10	0.01
	การศึกษา	205	3.59	0.09		
	วิทยาศาสตร์	155	3.41	-.10		
	ศิลปศาสตร์	238	3.50	-.01		
คณาจารย์					0.14	0.02
	การศึกษา	205	3.52	-.00		
	วิทยาศาสตร์	155	3.33	-.19		
	ศิลปศาสตร์	238	3.64	0.12		
สื่อและนวัตกรรม					0.05	0.00
	การศึกษา	205	3.15	-.06		
	วิทยาศาสตร์	155	3.25	0.04		
	ศิลปศาสตร์	238	3.24	0.03		

จากตาราง 10 พบว่า ผู้ที่เลือกเรียนในสาขาวิชาการศึกษาให้ความสำคัญกับมาตรฐานของสาขาวิชาสูงกว่าผู้ที่เลือกเรียนในสาขาวิชาศิลปศาสตร์และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ส่วนผู้ที่เลือกเรียนในสาขาวิชาศิลปศาสตร์ให้ความสำคัญกับคณาจารย์สูงกว่าผู้ที่เลือกเรียนในสาขาวิชาการศึกษาและสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ สำหรับผู้ที่เลือกเรียนในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ให้ความสำคัญกับสื่อและนวัตกรรมสูงกว่าผู้เลือกเรียนในสาขาวิชาศิลปศาสตร์และสาขาวิชาการศึกษา (ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนระหว่างสาขาวิชากับปัจจัยด้านลักษณะการจัดการ ซึ่งได้แก่ มาตรฐานของสาขาวิชา คณาจารย์และสื่อและนวัตกรรมดูในตาราง ANOVA ในภาคผนวก ง. หน้า 173)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านลักษณะการจัดการกับการเลือกสาขาวิชา พบว่า คณาจารย์มีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ

ที่ระดับ .01 แต่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของการเลือกสาขาวิชา กับ
มาตรฐานของสาขาวิชา และสื่อและนวัตกรรม

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยม
ในการทำงาน และบุคลิกภาพ และปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ อาชีพผู้ปกครอง รายได้ของ
ครอบครัวและการสนับสนุนของครอบครัวและปัจจัยด้านลักษณะการจัดการ ได้แก่ มาตรฐาน
ของสาขาวิชา คณาจารย์และสื่อและนวัตกรรม ที่จำแนกการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา โดยใช้
การวิเคราะห์การจำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) ดังแสดงในตาราง 11-14

ตาราง 11 การแสดงเมตริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁
X ₁	1.000										
X ₂	.059	1.000									
X ₃	.013	.552**	1.000								
X ₄	.047	.658**	.485**	1.000							
X ₅	.068	.435**	.487**	.455**	1.000						
X ₆	.008	.401**	.367**	.559**	.463**	1.000					
X ₇	.057	.485**	.392**	.547**	.508**	.427**	1.000				
X ₈	.088*	.430**	.418**	.553**	.485**	.586**	.474**	1.000			
X ₉	.022	.511**	.419**	.652**	.441**	.574**	.468**	.548**	1.000		
X ₁₀	-.019	.561**	.502**	.433**	.411**	.332**	.401**	.353**	.341**	1.000	
X ₁₁	.034	.430**	.458**	.481**	.460**	.385**	.394**	.554**	.484**	.440**	1.000
X ₁₂	.031	.516**	.461**	.523**	.428**	.383**	.612**	.428**	.414**	.443**	.388**
X ₁₃	.071	.557**	.531**	.538**	.467**	.474**	.535**	.428**	.522**	.509**	.493**
X ₁₄	.034	.336**	.389**	.460**	.453**	.518**	.492**	.625**	.466**	.327**	.516**
X ₁₅	.104*	.526**	.462**	.531**	.407**	.426**	.416**	.476**	.552**	.429**	.456**
X ₁₆	.050	.581**	.549**	.434**	.316**	.255**	.296**	.289**	.349**	.526**	.329**
X ₁₇	-.046	.441**	.494**	.432**	.429**	.274**	.500**	.342**	.319**	.455**	.356**
X ₁₈	-.040	.112**	.036	.004	.065	-.011	.088*	.007	-.044	.082*	.059
X ₁₉	-.061	-.221**	-.080	-.097*	-.056	.064	-.069	.046	.048	-.098*	.046
X ₂₀	.070	-.022	.056	.159**	.073	.165**	.005	.157**	.228**	-.068	.075
X ₂₁	-.053	-.040	-.049	-.091*	-.108**	-.098*	-.017	-.160**	-.158**	-.022	-.163**
X ₂₂	.068	.146**	.016	-.032	-.030	-.173**	.021	-.117**	-.145**	.115**	-.078
X ₂₃	-.058	.016	.008	-.033	-.002	-.007	.015	-.016	.012	.036	.019
X ₂₄	-.029	-.011	.022	-.036	.000	-.070	-.002	-.031	-.040	.037	-.029
X ₂₅	.080	-.034	-.008	-.006	-.039	.005	-.050	.007	-.024	-.105*	.008
X ₂₆	-.026	.026	.063	-.015	.043	-.027	-.069	-.017	.007	.053	.022
X ₂₇	-.069	.057	.157**	-.023	.111**	.011	-.025	.048	.028	.108**	.136**
X ₂₈	-.008	.295**	.325**	.278**	.234**	.178**	.171**	.238**	.285**	.302**	.312**
X ₂₉	.017	.244**	.285**	.210**	.168**	.143**	.053	.099*	.190**	.322**	.230**
X ₃₀	.039	.278**	.195**	.214**	.158**	.121**	.097*	.142**	.216**	.276**	.174**
X ₃₁	-.167**	-.047	-.043	-.049	-.088*	.016	-.005	-.055	-.050	-.008	-.115**
X ₃₂	-.012	-.006	.056	-.006	.094*	.071	.018	.009	.035	.025	.083*

ตาราง 11 (ต่อ)

ตัวแปร	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	X ₁₅	X ₁₆	X ₁₇	X ₁₈	X ₁₉	X ₂₀	X ₂₁	X ₂₂
X ₁₂	1.000										
X ₁₃	.547**	1.000									
X ₁₄	.505**	.453**	1.000								
X ₁₅	.449**	.565**	.370**	1.000							
X ₁₆	.402**	.437**	.226**	.426**	1.000						
X ₁₇	.560**	.451**	.423**	.348**	.395**	1.000					
X ₁₈	.117**	.108**	.014	-.020	.025	.109**	1.000				
X ₁₉	-.129**	-.087*	.001	-.019	-.204**	-.140**	-.440**	1.000			
X ₂₀	.041	.020	.150**	.126**	.022	.039	-.431**	.015	1.000		
X ₂₁	-.059	-.092*	-.078	-.084*	-.003	-.056	-.302**	-.112**	-.289**	1.000	
X ₂₂	-.009	.004	-.146**	-.034	.165**	.020	.014	-.428**	-.401**	-.037	1.000
X ₂₃	.004	.020	.025	-.013	-.022	-.021	-.006	0.54	-.025	.010	-.009
X ₂₄	.025	-.033	-.060	-.007	.019	.024	.087*	-.094*	-.070	-.010	.085*
X ₂₅	-.016	.002	.022	-.009	.010	.002	-.067	.097*	.068	-.059	-.073
X ₂₆	.069	.052	.044	-.021	-.004	.060	.111**	-.032	.042	-.060	.000
X ₂₇	.035	-.009	-.039	.057	.113**	.059	.005	.009	-.050	.031	.025
X ₂₈	.142**	.244**	.148*	.303**	.311**	.175**	.056	-.033	-.002	-.065	.028
X ₂₉	.083*	.169**	.020	.228**	.255**	.140**	-.062	.007	.054	.014	-.004
X ₃₀	.137**	.212**	.091*	.227**	.278**	.132**	.002	-.045	.025	.014	.000
X ₃₁	.058	-.022	.015	-.076	.034	-.038	-.056	-.007	-.054	.055*	.107**
X ₃₂	-.034	.033	.084*	-.018	-.043	.063	.046	.027	.024	-.011	-.117**

ตาราง 11 (ต่อ)

ตัวแปร	X ₂₃	X ₂₄	X ₂₅	X ₂₆	X ₂₇	X ₂₈	X ₂₉	X ₃₀	X ₃₁	X ₃₂
X ₂₃	1.000									
X ₂₄	-.269**	1.000								
X ₂₅	-.343**	-.430**	1.000							
X ₂₆	.305**	.090*	-.186**	1.000						
X ₂₇	.104*	.104*	-.106*	.144**	1.000					
X ₂₈	-.035	.038	-.008	.045	.359**	1.000				
X ₂₉	-.005	.084*	-.099*	.029	.297**	.547**	1.000			
X ₃₀	-.051	.070	-.072	.026	.205**	.438**	.518**	1.000		
X ₃₁	-.002	-.049	.022	.016	-.016	-.078	-.129**	.025	1.000	
X ₃₂	-.057	.110**	-.039	.077	-.004	-.011	.115**	.028	-.481**	1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 พบว่า สาขาวิชาวิทยาศาสตร์(X₃₁) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ บุคลิกภาพสติปัญญา(X₂₂) $r = .107$ และมีความสัมพันธ์ทางลบกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(X₁) คณาจารย์(X₂₉) ค่านิยมในการทำงานด้านความมีศักดิ์ศรี(X₁₁) $r = -.167, -.129, -.115$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนั้น สาขาวิชาวิทยาศาสตร์(X₃₁) ยังมีความสัมพันธ์ทางลบกับค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อม (X₅) $r = -.088$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังพบว่า สาขาวิชาศิลปศาสตร์(X₃₂) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคณาจารย์(X₂₉) อาชีพค้าขาย(X₂₄) และค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อม(X₅) ด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ(X₁₄) ด้านความมีศักดิ์ศรี(X₁₁) $r = .115, .110$ และ $.094, .084, .083$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 และสาขาวิชาศิลปศาสตร์(X₃₂) ยังมีความสัมพันธ์ทางลบกับสาขาวิชาวิทยาศาสตร์(X₃₁) บุคลิกภาพสติปัญญา(X₂₂) $r = -.481, -.117$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกจากนี้ ยังพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษามีค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ดังนี้

ค่านิยมในการทำงานด้านการบริหาร(X₃) มีความสัมพันธ์ทางบวก $r = .552$ กับ ค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์ (X₂) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ค่านิยมในการทำงานด้านสัมฤทธิ์ผล(X_4) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์(X_2) และด้านการบริหาร(X_3) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $r = .658$ และ $.485$

ค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อม(X_5) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_2) ด้านการบริหาร(X_3) ด้านสัมฤทธิ์ผล(X_4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $r = .435, .487, .455$ ตามลำดับ

ค่านิยมในการทำงานด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน(X_6) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์(X_2) ด้านการบริหาร(X_3) ด้านสัมฤทธิ์ผล (X_4) ด้านสภาพแวดล้อม(X_5) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $r = .401, .367, .559, .463$ ตามลำดับ

ค่านิยมในการทำงานด้านวิถีชีวิต(X_7) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_2) ด้านการบริหาร(X_3) ด้านสัมฤทธิ์ผล(X_4) ด้านสภาพแวดล้อม (X_5) ด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน(X_6) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $r = .485, .392, .547, .508, .427$ ตามลำดับ

ค่านิยมในการทำงานด้านความมั่นคงปลอดภัย(X_8) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์(X_2) ด้านการบริหาร(X_3) ด้านสัมฤทธิ์ผล(X_4) ด้านสภาพแวดล้อม(X_5) ด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน(X_6) ด้านวิถีชีวิต(X_7) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(X_1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ $r = .430, .418, .553, .485, .586, .474$ และ $.088$ ตามลำดับ

ค่านิยมในการทำงานด้านผู้ร่วมงาน(X_9) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์(X_2) ด้านการบริหาร(X_3) ด้านสัมฤทธิ์ผล(X_4) ด้านสภาพแวดล้อม(X_5) ด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน(X_6) ด้านวิถีชีวิต(X_7) และด้านความมั่นคงปลอดภัย(X_8) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $r = .511, .419, .652, .441, .574, .468,$ และ $.548$ ตามลำดับ

ค่านิยมในการทำงานด้านสุนทรีย์(X_{10}) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์(X_2) ด้านการบริหาร(X_3) ด้านสัมฤทธิ์ผล(X_4) ด้านสภาพแวดล้อม(X_5) ด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน(X_6) ด้านวิถีชีวิต(X_7) ด้านความมั่นคงปลอดภัย(X_8) และด้านผู้ร่วมงาน(X_9) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $r = .561, .502, .433, .411, .332, .401, .353, .341$ ตามลำดับ

ค่านิยมในการทำงานด้านความมีศักดิ์ศรี(X_{11}) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์(X_2) ด้านการบริหาร (X_3) ด้านสัมฤทธิ์ผล(X_4) ด้านสภาพแวดล้อม(X_5) ด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน(X_6) ด้านวิถีชีวิต(X_7) ด้านความมั่นคงปลอดภัย(X_8) ด้านผู้ร่วมงาน(X_9) และด้านสุนทรีย์(X_{10}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $r = .430, .458, .481, .460, .385, .394, .554, .484$ และ $.440$ ตามลำดับ

ค่านิยมในการทำงานด้านความมีอิสระ(X_{12}) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์(X_2) ด้านการบริหาร(X_3) ด้านสัมฤทธิ์ผล(X_4) ด้านสภาพแวดล้อม (X_5) ด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน(X_6) ด้านวิถีชีวิต(X_7) ด้านความมั่นคงปลอดภัย(X_8) ด้านผู้ร่วมงาน(X_9) ด้านสุนทรีย์(X_{10}) และด้านความมีศักดิ์ศรี(X_{11}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $r = .516, .461, .523, .428, .383, .612, .428, .414, .443, .$ และ $.388$ ตามลำดับ

ค่านิยมในการทำงานหลาย ๆ ด้าน(X_{13}) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์(X_2) ด้านการบริหาร(X_3) ด้านสัมฤทธิ์ผล(X_4) ด้านสภาพแวดล้อม(X_5) ด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน(X_6) ด้านวิถีชีวิต(X_7) ด้านความมั่นคงปลอดภัย (X_8) ด้านผู้ร่วมงาน(X_9) ด้านสุนทรีย์ (X_{10}) ด้านความมีศักดิ์ศรี (X_{11}) และด้านความมีอิสระ(X_{12}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $r = .557, .531, .538, .467, .474, .535, .428, .522, .509, .493$, และ $.547$ ตามลำดับ

ค่านิยมในการทำงานด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ(X_{14}) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_2) ด้านการบริหาร(X_3) ด้านสัมฤทธิ์ผล(X_4) ด้านสภาพแวดล้อม(X_5) ด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน(X_6) ด้านวิถีชีวิต(X_7) ด้านความมั่นคงปลอดภัย(X_8) ด้านผู้ร่วมงาน(X_9) ด้านสุนทรีย์ (X_{10}) ด้านความมีศักดิ์ศรี(X_{11}) ด้านความมีอิสระ(X_{12}) และด้านการทำงานหลาย ๆ ด้าน(X_{13}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $r = .336, .389, .460, .453, .518, .492, .625, .466, .327, .516, .505$, และ $.453$ ตามลำดับ

ค่านิยมในการทำงานด้านบริการสังคม(X_{15}) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์(X_2) ด้านการบริหาร(X_3) ด้านสัมฤทธิ์ผล(X_4) ด้านสภาพแวดล้อม(X_5) ด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน(X_6) ด้านวิถีชีวิต(X_7) ด้านความมั่นคงปลอดภัย(X_8) ด้านผู้ร่วมงาน(X_9) ด้านสุนทรีย์(X_{10}) ด้านความมีศักดิ์ศรี(X_{11}) ด้านความมีอิสระ(X_{12}) ด้านการทำงานหลาย ๆ ด้าน(X_{13}) ด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ(X_{14}) และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (X_1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ $r = .526, .462, .531, .407, .426, .416, .476, .552, .429, .456, .449, .565, .370$ และ $.104$ ตามลำดับ

ค่านิยมในการทำงานด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา(X_{16}) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์(X_2) ด้านการบริหาร(X_3) ด้านสัมฤทธิ์ผล(X_4) ด้านสภาพแวดล้อม(X_5) ด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน(X_6) ด้านวิถีชีวิต(X_7) ด้านความมั่นคงปลอดภัย(X_8) ด้านผู้ร่วมงาน(X_9) ด้านสุนทรีย์(X_{10}) ด้านความมีศักดิ์ศรี(X_{11}) ด้านความมีอิสระ(X_{12}) ด้านการทำงานหลาย ๆ ด้าน(X_{13}) ด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ(X_{14}) และด้านบริการสังคม(X_{15}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $r = .581, .549, .434, .316, .255, .296, .289, .349, .526, .329, .402, .437, .226$, และ $.426$ ตามลำดับ

ค่านิยมในการทำงานด้านงานอาชีพอิสระ(X_{17}) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_2) ด้านการบริหาร (X_3) ด้านสัมฤทธิ์ผล(X_4) ด้านสภาพแวดล้อม(X_5) ด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน(X_6) ด้านวิถีชีวิต(X_7) ด้านความมั่นคงปลอดภัย (X_8) ด้านผู้ร่วมงาน(X_9) ด้านสุนทรีย์(X_{10}) ด้านความมีศักดิ์ศรี(X_{11}) ด้านความมีอิสระ(X_{12}) ด้านการทำงานหลาย ๆ ด้าน (X_{13}) ด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ (X_{14}) ด้านบริการสังคม(X_{15})และด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา(X_{16}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $r = .441, .496, .432, .429, .274, .500, .342, .319, .455, .356, .560, .451, .423, .348$, และ $.395$ ตามลำดับ

บุคลิกภาพการแสดงตัว(X_{18}) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์ (X_2) ด้านความมีอิสระ(X_{12}) ด้านการทำงานหลาย ๆ ด้าน (X_{13}) ด้านงานอาชีพอิสระ(X_{17}) และด้านวิถีชีวิต(X_7) ด้านสุนทรีย์(X_{10}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ $r = .112, .117, .108, .109$ และ $.088, .082$ ตามลำดับ

บุคลิกภาพความสุภาพอ่อนโยน(X_{19}) มีความสัมพันธ์ทางลบกับค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์(X_2) ด้านความมีอิสระ(X_{12}) ด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา(X_{16}) ด้านงานอาชีพอิสระ(X_{17}) บุคลิกภาพการแสดงตัว(X_{18}) และค่านิยมในการทำงานด้านสัมฤทธิ์ผล(X_4) ด้านสุนทรีย์ (X_{10}) ด้านการทำงานหลาย ๆด้าน (X_{13}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ $r = -.221, -.129, -.204, -.140, -.440$, และ $-.097, -.098, -.087$ ตามลำดับ

บุคลิกภาพความซื่อตรงต่อหน้า(X_{20}) ที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่านิยมในการทำงานด้านสัมฤทธิ์ผล(X_4) ด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน(X_6) ด้านความมั่นคงปลอดภัย (X_8) ด้านผู้ร่วมงาน(X_9) ด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ(X_{14}) ด้านบริการสังคม(X_{15})และมีความสัมพันธ์ทางลบกับบุคลิกภาพการแสดงตัว(X_{18}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $r = .159, .165, .157, .228, .150, .126$ และ $-.431$ ตามลำดับ

บุคลิกภาพความมั่นคงทางอารมณ์ (X_{21}) มีความสัมพันธ์ทางลบกับค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อม(X_5) ด้านความมั่นคงปลอดภัย(X_8) ด้านผู้ร่วมงาน(X_9) ด้านความมีศักดิ์ศรี(X_{11}) บุคลิกภาพการแสดงตัว(X_{18}) บุคลิกภาพความสุภาพอ่อนโยน(X_{19}) บุคลิกภาพความซื่อตรงต่อหน้าที่(X_{20}) และค่านิยมในการทำงานด้านสัมฤทธิ์ผล(X_4) ด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน(X_6) ด้านการทำงานหลายๆ ด้าน(X_{13}) ด้านบริการสังคม(X_{15}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ $r = -.108, -.160, -.158, -.163, -.302, -.112, -.289$ และ $-.091, -.098, -.092, -.084$ ตามลำดับ

บุคลิกภาพสติปัญญา(X_{22}) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์(X_2) ด้านสุนทรีย์(X_{10}) ด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา(X_{16}) และมีความสัมพันธ์ทางลบกับค่านิยมในการทำงานด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน(X_6) ด้านความมั่นคงปลอดภัย(X_8) ด้านผู้ร่วมงาน(X_9) ด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ(X_{14}) บุคลิกภาพความสุภาพอ่อนโยน(X_{19}) บุคลิกภาพความซื่อตรงต่อหน้าที่(X_{20}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $r = .146, .115, .165$ และ $-.173, -.117, -.145, -.146, -.428$ และ $-.401$ ตามลำดับ

อาชีพค้าขาย(X_{24}) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับบุคลิกภาพการแสดงตัว(X_{18}) และบุคลิกภาพสติปัญญา(X_{22}) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 $r = .087, .085$ และมีความสัมพันธ์ทางลบกับอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ(X_{23}) และบุคลิกภาพความสุภาพอ่อนโยน(X_{19}) อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ $r = -.269$ และ $-.094$ ตามลำดับ

อาชีพเกษตรกรรม(X_{25}) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับบุคลิกภาพสุภาพอ่อนโยน(X_{19}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 $r = .097$ และมีความสัมพันธ์ทางลบกับอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ(X_{23}) อาชีพค้าขาย(X_{24}) และค่านิยมในการทำงานด้านสุนทรีย์(X_{10}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ $r = -.343, -.430$ และ $-.105$ ตามลำดับ

รายได้ของครอบครัว(X_{26}) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับบุคลิกภาพการแสดงตัว(X_{18}) อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ(X_{23}) และอาชีพค้าขาย(X_{24}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 0.5 ตามลำดับ $r = .111, .305$ และ $.090$ ตามลำดับและมีความสัมพันธ์ทางลบกับอาชีพเกษตรกรรม(X_{25}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $r = -.186$

การสนับสนุนของครอบครัว(X_{27}) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่านิยมในการทำงานด้านการบริหาร(X_3) ด้านสภาพแวดล้อม(X_5) ด้านสุนทรีย์(X_{10}) ด้านความมีศักดิ์ศรี(X_{11}) ด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา(X_{16}) รายได้ของครอบครัว(X_{26}) และอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ(X_{23}) อาชีพค้าขาย(X_{24}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ $r = .157, .111, .108, .136, .113, .144$ และ $.104, .104$ ตามลำดับ และมีความสัมพันธ์ทางลบกับอาชีพเกษตรกรรม(X_{25}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 $r = -.106$

มาตรฐานของสาขาวิชา(X_{28}) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์(X_2) ด้านการบริหาร(X_3) ด้านสัมฤทธิ์ผล(X_4) ด้านสภาพแวดล้อม(X_5)

ด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน(X_6) ด้านวิถีชีวิต(X_7) ด้านความมั่นคงปลอดภัย(X_8) ด้านผู้ร่วมงาน(X_9) ด้านสุนทรีย์(X_{10}) ด้านความมีศักดิ์ศรี(X_{11}) ด้านความมีอิสระ(X_{12}) ด้านการทำงานหลาย ๆ ด้าน(X_{13}) ด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ(X_{14}) ด้านบริการสังคม(X_{15}) ด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา(X_{16}) ด้านงานอาชีพอิสระ(X_{17}) และการสนับสนุนของครอบครัว(X_{27}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 $r = .295, .325, .278, .234, .178, .171, .238, .285, .302, .312, .142, .244, .148, .303, .311, .175$, และ $.359$ ตามลำดับ

คณาจารย์(X_{29}) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์(X_2) ด้านการบริหาร(X_3) ด้านสัมฤทธิ์ผล(X_4) ด้านสภาพแวดล้อม(X_5) ด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน(X_6) ด้านผู้ร่วมงาน(X_9) ด้านสุนทรีย์(X_{10}) ด้านความมีศักดิ์ศรี(X_{11}) ด้านการทำงานหลาย ๆ ด้าน(X_{13}) ด้านบริการสังคม(X_{15}) ด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา(X_{16}) ด้านงานอาชีพอิสระ(X_{17}) การสนับสนุนของครอบครัว(X_{27}) มาตรฐานของสาขาวิชา(X_{28}) และค่านิยมในการทำงานด้านความมั่นคงปลอดภัย(X_8) ด้านความมีอิสระ(X_{12}) และอาชีพค้าขาย(X_{24}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ $r = .244, .285, .210, .168, .143, .190, .322, .230, .169, .228, .255, .140, .297, .547$ และ $.099, .083, .084$ ตามลำดับ และมีความสัมพันธ์ทางลบกับอาชีพเกษตรกรรม(X_{25}) มีอย่างมีนัยสำคัญ .05 $r = -.099$

สื่อและนวัตกรรม(X_{30}) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์(X_2) ด้านการบริหาร(X_3) ด้านสัมฤทธิ์ผล(X_4) ด้านสภาพแวดล้อม(X_5) ด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน(X_6) ด้านความมั่นคงปลอดภัย(X_8) ด้านผู้ร่วมงาน(X_9) ด้านสุนทรีย์(X_{10}) ด้านความมีศักดิ์ศรี(X_{11}) ด้านความมีอิสระ(X_{12}) ด้านการทำงานหลาย ๆ ด้าน (X_{13}) ด้านบริการสังคม(X_{15}) ด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา(X_{16}) ด้านงานอาชีพอิสระ(X_{17}) การสนับสนุนของครอบครัว(X_{27}) มาตรฐานของสาขาวิชา(X_{28}) คณาจารย์(X_{29}) และค่านิยมในการทำงานด้านวิถีชีวิต(X_7) ด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ(X_{14}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ $r = .278, .195, .214, .158, .121, .142, .216, .276, .174, .137, .212, .227, .278, .132, .205, .438, .518$, และ $.097, .091$ ตามลำดับ

ตาราง 12 แสดงจำนวน Discriminant Functions และ ค่า Eigenvalues

Fun	Eigen Values	Percent of Variance	Cum Pct	Canonical Corr.	Wilks' Lambda	Chi – Square	D.F.	Sig.
1	.113	60.7	60.7	.319	.837	99.192	18	.01**
2	.074	39.3	100	.262	.931	39.460	8	.01**

จากตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ข้างต้นแสดงว่า การวิเคราะห์ได้ฟังก์ชันจำแนก 2 ฟังก์ชัน ฟังก์ชันแรกอธิบายความแปรปรวนระหว่างกลุ่มได้ 60.7 % มีค่า eigenvalue เป็น .113 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างฟังก์ชันกับตัวแปรแบ่งกลุ่ม (Corr.) มีค่า .319 ฟังก์ชันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่า Chi – Square เท่ากับ 99.192 ฟังก์ชันที่ 2 อธิบายความแปรปรวนระหว่างกลุ่มได้ 39.3 % มีค่า eigenvalue เป็น .074 ค่าความสัมพันธ์ระหว่างฟังก์ชันกับตัวแปรแบ่งกลุ่ม (Corr.) มีค่า .262 ฟังก์ชันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่า Chi – Square เท่ากับ 39.460

จากสถิติข้างต้น แสดงให้เห็นว่า ฟังก์ชันที่ได้มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้ง 2 ฟังก์ชัน โดยที่ฟังก์ชันที่ 1 เป็นตัวจำแนกกลุ่มที่มีอำนาจสูงมากที่สุด (Eigenvalue = .113) ส่วนฟังก์ชันที่ 2 เป็นตัวจำแนกกลุ่มที่มีอำนาจรองลงมา (Eigenvalue = .074) หรือพิจารณาจากค่าความแปรปรวนก็จะพบว่า จากอำนาจการจำแนกกลุ่มร้อยละนั้น เป็นอำนาจของฟังก์ชันที่ 1 ถึง 61 ส่วน เป็นอำนาจของฟังก์ชันที่ 2 อีก 39 ส่วน ดังนั้นจึงใช้ฟังก์ชันทั้ง 2 ฟังก์ชัน เป็นสมการในการคำนวณเพื่อจำแนกกลุ่ม

ตาราง 13 ตัวแปรจำแนกที่สำคัญ ค่าสัมประสิทธิ์โครงสร้าง จากการวิเคราะห์ Stepwise Discriminant ใช้ตัวแปรอิสระทั้งหมด 31 ตัวแปร (N=598)

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์โครงสร้าง	
	F1	F2
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	.411	-.554
ค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อม	.383	.244
ค่านิยมในการทำงานด้านความมีอิสระ	-.172	.048
ค่านิยมในการทำงานด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ	.079	.444
บุคลิกภาพสติปัญญา	-.383	-.230
อาชีพค้าขาย	.210	.291
มาตรฐานของสาขาวิชา	.193	-.226
คณาจารย์	.439	.091
สื่อและนวัตกรรมการ	-.041	.201

เพื่อคัดเลือกตัวแปรที่สำคัญผู้วิจัยเลือกใช้การวิเคราะห์ Stepwise Discriminant Analysis โดยใช้เกณฑ์ว่าเลือกเฉพาะตัวแปรอิสระที่มีค่า Wilks' Lambda มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้สร้างตัวแปรต้นที่มี 1 แทนอาชีพค้าขาย และ 0 แทนอาชีพอื่นๆ เนื่องจากกลุ่มมี 3 กลุ่ม ฟังก์ชันจำแนกจึงมี 2 ฟังก์ชัน ผลพบว่า มีตัวแปร 9 ตัวจากตัวแปรทั้งสิ้น 31 ตัว ที่สามารถจำแนกกลุ่มผู้เลือกสาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และสาขาวิชาศิลปศาสตร์

จากสัมประสิทธิ์โครงสร้าง ซึ่งเป็นค่าที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรกับฟังก์ชันพบว่า ในฟังก์ชัน 1 ตัวแปร คณาจารย์ มีค่าสัมประสิทธิ์โครงสร้างสูงที่สุด คือ .439 และค่าสัมประสิทธิ์ที่มีค่ารองลงมา คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (.411) ค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อม(.383) บุคลิกภาพสติปัญญา(-.383) และสื่อและนวัตกรรมการมีค่าสัมประสิทธิ์โครงสร้างต่ำที่สุด คือ -.041 ส่วนในฟังก์ชันที่ 2 พบว่า ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์โครงสร้างสูงที่สุด คือ -.554 รองลงมา คือ ค่านิยมในการทำงานด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ(.444) อาชีพค้าขาย (.291) และค่านิยมในการทำงานด้านความมีอิสระมีค่าสัมประสิทธิ์โครงสร้างต่ำที่สุด คือ .048

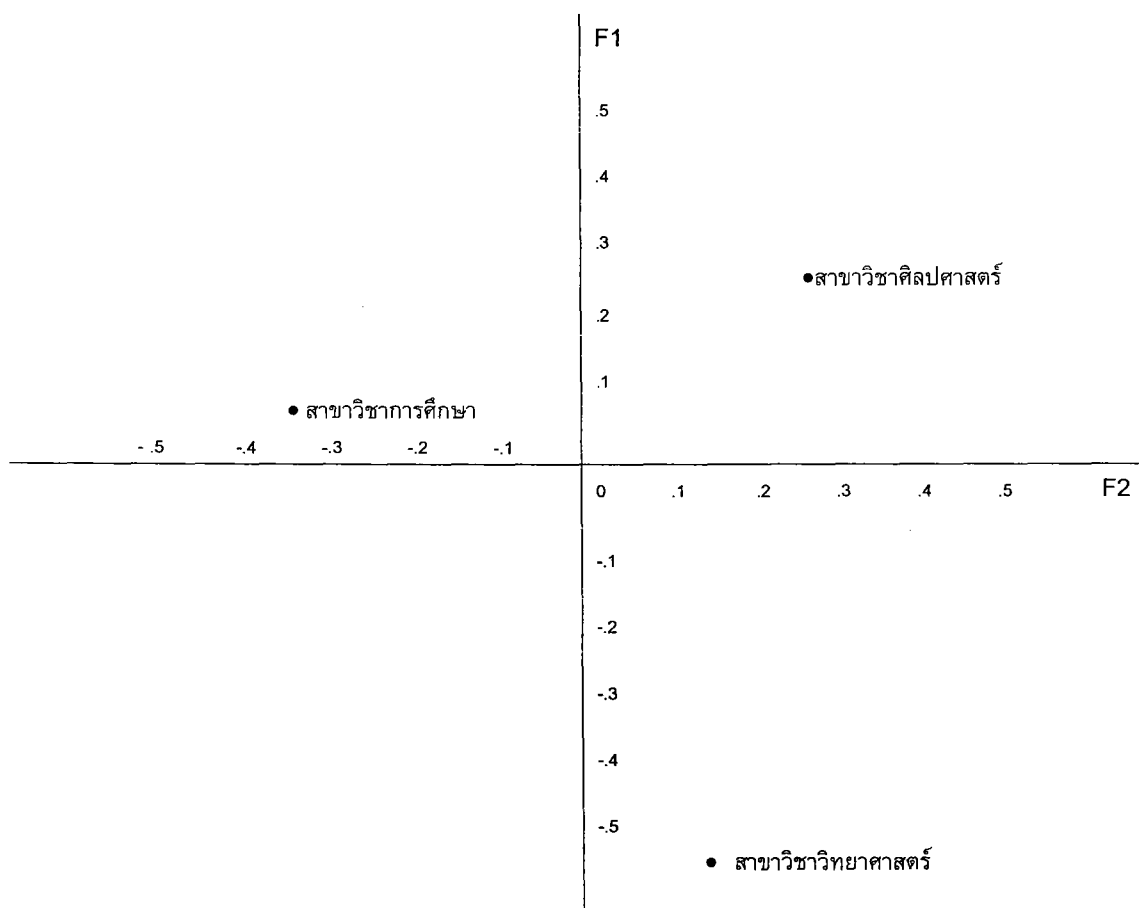
ตาราง 14 แสดงค่า Standardized Canonical Discriminant Function Coefficients ของ 2 ฟังก์ชันที่มีนัยสำคัญ

ตัวแปร	สัมประสิทธิ์มาตรฐาน	
	F1	F2
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	.472	-.602
ค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อม	.504	.199
ค่านิยมในการทำงานด้านความมีอิสระ	-.461	-.331
ค่านิยมในการทำงานด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ	.043	.631
บุคลิกภาพสติปัญญา	-.462	-.101
อาชีพค้าขาย	.276	.314
มาตรฐานของสาขาวิชา	.040	-.635
คณาจารย์	.613	.223
สื่อและนวัตกรรม	-.458	.375

จากค่าสัมประสิทธิ์มาตรฐาน ที่เป็นค่าที่แสดงถึงความสำคัญของตัวแปรในการคำนวณค่าของฟังก์ชัน ในตาราง 14 แสดงว่า ตัวแปรสำคัญที่สนับสนุนฟังก์ชัน 1 มี 6 ตัว เรียงลำดับจากสูงไปต่ำ โดยไม่คิดเครื่องหมาย ดังนี้ คณาจารย์ ค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บุคลิกภาพสติปัญญา ค่านิยมในการทำงานด้านความมีอิสระและสื่อและนวัตกรรม (.613, .504, .472, -.462, -.461, และ -.458) เมื่อพิจารณาพร้อมกับค่าสัมประสิทธิ์โครงสร้างด้วยโดยใช้เกณฑ์ว่า ตัวแปรที่มีความสำคัญต่อการจำแนกกลุ่มคือ มีค่าสัมประสิทธิ์โครงสร้างสูงกว่า .30 (คุชฎี โยเหลา. 2540 : 46 ; อ้างอิงมาจาก Pedhazur. 1982 : 732) พบว่า ตัวแปรคณาจารย์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อมและบุคลิกภาพสติปัญญา มีค่าสัมประสิทธิ์สูง (.439, .411, .383, -.383, ตามลำดับ) (ส่วนตัวแปรค่านิยมในการทำงานด้านความมีอิสระ สื่อและนวัตกรรมมีค่าสัมประสิทธิ์ต่ำเพียง -.172, -.041 จึงมีส่วนสนับสนุนในฟังก์ชันนี้น้อย) ดังนั้น ฟังก์ชันนี้ควรมีความหมายว่า การเลือกสาขาวิชาของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับ คณาจารย์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อมและบุคลิกภาพสติปัญญา ผู้ที่มีคะแนนในมิตินี้สูง จึงเป็นผู้ที่เลือกสาขาวิชา โดยมีตัวแปรคณาจารย์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อมและบุคลิกภาพสติปัญญาเป็นเหตุผลที่สำคัญในการเลือกสาขาวิชาที่เรียน

ส่วนตัวแปรที่สนับสนุนฟังก์ชันที่ 2 มี 6 ตัว เรียงลำดับจากจากสูงไปต่ำ โดยไม่คิดเครื่องหมาย ดังนี้ มาตรฐานของสาขาวิชา ค่านิยมในการทำงานด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สื่อและนวัตกรรม ค่านิยมในการทำงานด้านความมีอิสระ และอาชีพค้าขาย (-.635, .631, -.602, .375, -.331, .314 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาร่วมกับค่าสัมประสิทธิ์โครงสร้างด้วยโดยใช้เกณฑ์ว่า ตัวแปรที่มีความสำคัญต่อการจำแนกกลุ่มคือ มีค่าสัมประสิทธิ์โครงสร้างสูงกว่า .30 (ดูขุฎี โยเหลา.2540 : 46 ; อ้างอิงมาจาก Pedhazur. 1982 : 732) พบว่า ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และค่านิยมในการทำงานด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ มีค่าสัมประสิทธิ์สูง (-.554, .444,) (ส่วนตัวแปรอาชีพค้าขาย ค่านิยมในการทำงานด้านอิสระ มาตรฐานของสาขาวิชา สื่อและนวัตกรรม มีค่าสัมประสิทธิ์ต่ำเพียง .291, .048, -.226, .201 ตามลำดับ จึงมีส่วนสนับสนุนในฟังก์ชันนี้น้อย) ดังนั้น ฟังก์ชันที่ 2 ควรมีความหมายว่า การเลือกสาขาวิชาของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงานด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ผู้ที่มีคะแนนสูงในมิตินี้จะเป็นผู้ที่เลือกสาขาวิชาโดยมีตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงานด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ เป็นเหตุผลที่สำคัญในการเลือกสาขาวิชาที่เรียน

เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยของฟังก์ชันที่ 1 และฟังก์ชันที่ 2 มาแสดงบนกราฟ 2 มิติ โดยแกนตั้งเป็นคะแนนของฟังก์ชันที่ 1 และแกนนอนเป็นคะแนนของฟังก์ชันที่ 2 พบว่า สาขาวิชาทั้ง 3 สาขาวิชาตกอยู่ในพื้นที่ที่แตกต่างกัน กล่าวคือ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ ตกอยู่ในพื้นที่ที่มีค่าของฟังก์ชันที่ 1 เป็นบวกและฟังก์ชันที่ 2 เป็นบวก และสาขาวิชาการศึกษา ตกอยู่ในพื้นที่ที่มีค่าของฟังก์ชันที่ 1 เป็นบวกและฟังก์ชันที่ 2 เป็นลบ ส่วนสาขาวิทยาศาสตร์ ตกอยู่ในพื้นที่ที่มีค่าของฟังก์ชันที่ 1 เป็นลบและในฟังก์ชันที่ 2 เป็นบวก แสดงว่า ฟังก์ชันทั้ง 2 จำแนกกลุ่มทั้ง 3 กลุ่มออกจากกันอย่างชัดเจน

ภาพประกอบ 1 แสดงตำแหน่งของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มบน Discriminant plane

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยมีความมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยลักษณะการจัดการกับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันราชภัฏราชนครินทร์
2. เพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถจำแนกการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันราชภัฏราชนครินทร์

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรในการศึกษาค้นคว้า ครั้งนี้คือ นักศึกษาภาคปกติระดับปริญญาตรี 4 ปี ชั้นปีที่ 1 ของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ ทุกสาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 1,380 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี 4 ปี ชั้นปีที่ 1 ทุกสาขาวิชาที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542 ของสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random Sampling) โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตาราง เครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการค้นคว้าทั้งสิ้น 617 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 598 ฉบับ จากแบบสอบถามทั้งหมด 617 ฉบับ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักศึกษา ได้แก่ สาขาวิชาที่กำลังศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว

ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับการสนับสนุนของครอบครัว มาตรฐานของสาขาวิชา คณาจารย์ และสื่อและนวัตกรรมการ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามค่านิยมในการทำงาน

ตอนที่ 4 เป็นแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows Version 9.0 (Statistical Package for the Social Science for Windows Version 9.0) โดยการหาค่าสถิติพื้นฐาน และทดสอบสมมุติฐานดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การคำนวณค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านลักษณะการจัดการที่สัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ (Multiple classification Analysis) และค่าไคร์ – สแควร์ (Chi – Square) เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อ 1, 2 และ 3
3. วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านลักษณะการจัดการที่สามารถจำแนกการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยการวิเคราะห์การจำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อ 4

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จำนวน 598 คน พบว่า เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี 4 ปี ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาศิลปศาสตร์ เป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือสาขาวิชาการศึกษาและสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ โดยรวมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง มีผู้ปกครองประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ มีรายได้ของครอบครัวอยู่ในระดับต่ำ มีค่านิยมในการทำงานด้านสัมฤทธิ์ผล มีบุคลิกภาพความซื่อตรงต่อหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยด้านคณาจารย์ มาตรฐานของสาขาวิชาอยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยด้านสื่อและนวัตกรรม และการสนับสนุนของครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ ตามสมมุติฐาน มีดังต่อไปนี้

1. การเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ กับตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงานด้านความมีศักดิ์ศรี บุคลิกภาพ สติปัญญา และค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อม ด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ด้านบริการสังคม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ โดยที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่า Eta สูงที่สุด (.20) ส่วนค่านิยมในการทำงานด้านบริการสังคม มีค่า Eta น้อยที่สุด (.10) แต่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา กับตัวแปรค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการบริหาร ด้านสัมฤทธิ์ผล ด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน ด้านวิถีชีวิต ด้านความมั่นคงปลอดภัย

ด้านผู้ร่วมงาน ด้านสุนทรีย์ ด้านความมีอิสระ ด้านการทำงานหลาย ๆ ด้าน ด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา ด้านงานอาชีพอิสระและบุคลิกภาพการแสดงตัว บุคลิกภาพความสุภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพความซื่อตรงต่อหน้าที่และบุคลิกภาพความมั่นคงทางอารมณ์

2. การเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ กับตัวแปรอาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว และการสนับสนุนของครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ กับตัวแปรคณาจารย์ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 แต่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา กับตัวแปรมาตรฐานของสาขาวิชา และสื่อและนวัตกรรม

4. ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านลักษณะการจัดการ สามารถจำแนกการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ได้ 2 ฟังก์ชัน โดยในฟังก์ชันที่ 1 พบว่า ตัวแปร คณาจารย์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อม และบุคลิกภาพสติปัญญา เป็นตัวแปรที่จำแนกการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาสาขาวิชา การศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์ ออกจากสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ส่วนในฟังก์ชันที่ 2 พบว่า ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงานด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ เป็นตัวแปรที่จำแนกการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ ออกจากสาขาวิชาการศึกษา

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาค้นคว้าที่สรุปข้างต้น สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากสมมุติฐาน ข้อที่ 1 ที่กล่าวว่า ปัจจัยส่วนบุคคลซึ่งได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงาน บุคลิกภาพมีความสัมพันธ์กับการเลือก สาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า การเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงานด้านความมีศักดิ์ศรี บุคลิกภาพสติปัญญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์กับค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อม ค่านิยมในการทำงานด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ค่านิยมในการทำงานด้านบริการสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งนับว่าเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 1

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์การจำแนกหมู่ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งพบว่า ผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนสามารถอธิบายการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาได้ดีที่สุด ($\text{Eta} = .20$) ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือความสามารถทางสติปัญญาของนักศึกษา เป็นตัวบ่งชี้อย่างหนึ่งที่มีผลต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในทางการศึกษา ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยของผการัตน์ มีหาร (2536 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยครู ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีและผลการวิจัยของสำนักงานปลัดกระทรวง (2540 : บทคัดย่อ) ยังได้พบว่า สติปัญญามีอิทธิพลในทางตรงกับการออกกลางคันของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น นอกจากนี้ ก่อนนักศึกษาจะตัดสินใจเลือกเรียนในสาขาวิชาใดสาขาวิชาหนึ่ง โดยส่วนใหญ่ได้มีการวางแผนและเตรียมตัวเพื่อเลือกสาขาวิชาเรียนอย่างรอบคอบ ได้มีการวิเคราะห์ความสามารถทางสติปัญญา หรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและศึกษาหาข้อมูลเกี่ยวกับสาขาวิชาที่จะเรียนประกอบกัน แล้วจึงตัดสินใจเลือกเรียน ในสาขาวิชาที่เห็นว่ามีความเหมาะสมกับความสามารถของตนมากที่สุด (ทบทวนมหาวิทยาลัย. 2538 : 4 ; วชิร ทรัพย์มี. 2523 : 13 - 17 ; อ้างอิงมาจาก Williamson. 1937) ดังนั้น จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อบุซาล (Abusal. 1984 : 2124-A) ที่พบว่า คะแนนเจเลี่ยสะสมมีความสัมพันธ์กับการเลือกแผนการฝึกอาชีพของนักศึกษา นอกจากนี้ ฤทธา วงษาสันต์ (2524 : ข) ก็พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียนของนักเรียน

จากผลการวิจัยข้างต้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อความสำเร็จความก้าวหน้าในอนาคตทางการศึกษาของบุคคล ดังนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือความสามารถทางสติปัญญาของบุคคล จึงเป็นปัจจัยส่วนบุคคลที่อธิบายการเลือกสาขาวิชาได้ดีที่สุด

ค่านิยมในการทำงาน

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ค่านิยมในการทำงานด้านความมีศักดิ์ศรี ด้านสภาพแวดล้อม ด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจและด้านบริการสังคม มีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมในการทำงาน ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านการบริหาร ด้านสัมฤทธิ์ผล ด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน ด้านวิถีชีวิต ด้านความมั่นคงปลอดภัย ด้านผู้ร่วมงาน ด้านสุนทรีย์ ด้านความมีอิสระ ด้านการทำงานหลาย ๆ ด้าน ด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญาและด้านงานอาชีพอิสระ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเลือกสาขาวิชาเรียนที่จะส่งผลการประกอบอาชีพในอนาคตนั้น ค่านิยมของบุคคลเป็นสิ่งที่มีความอิทธิพลต่อแบบแผนหรือวิถีชีวิตของบุคคล (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2531 : 40 - 41 ; อ้างอิงมาจาก Ginzberg. 1966) ดังนั้น นักศึกษาจึงพิจารณาให้ความสำคัญกับสิ่งที่คิดว่ามีค่า มีความสำคัญและจะแสวงหาได้จากการทำงานของตนเท่านั้น เพราะการที่บุคคลได้ทำงานที่

สอดคล้องกับค่านิยมของตนเอง ย่อมนำมาซึ่งความสำเร็จในชีวิต และในงานอาชีพ (ศุภวดี บุญญวงศ์. 2528 : 111; วัชรวิทย์ ทรัพย์มี. 2523 : 28) ผลการศึกษาครั้งนี้ใกล้เคียงกับผลการวิจัยของ เพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2535 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ค่านิยมในการทำงานด้านความ มีศักดิ์ศรี ด้านสภาพแวดล้อม ด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ด้านบริการทางสังคมและด้านอื่น ๆ มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน และจากการที่ได้พบว่า นักศึกษาให้ความสำคัญกับค่านิยมในการทำงานด้านความมีศักดิ์ศรีสูงที่สุด และให้ความสำคัญกับค่านิยมในการทำงานด้านบริการสังคมน้อยที่สุดนั้น อาจเป็นเพราะสภาพเศรษฐกิจสังคมในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปจากสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคมอุตสาหกรรม มีการนำเทคโนโลยีและระบบวัฒนธรรมของอุตสาหกรรมมาใช้ (ดุขฎี อายุวัฒน์. 2540 : 44) จึงทำให้บุคคลชอบทำงานที่มีเกียรติและได้รับการยอมรับนับถือจากบุคคลอื่น มากกว่าที่จะให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์บุคคลอื่น

บุคลิกภาพ

ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า บุคลิกภาพสติปัญญามีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชา ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแสดงตัว บุคลิกภาพ ความสุภาพอ่อนโยน บุคลิกภาพความซื่อตรงต่อหน้าที่ บุคลิกภาพความมั่นคงทางอารมณ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก บุคลิกภาพสติปัญญาเป็นบุคลิกภาพ ด้านที่เด่นชัดที่สุดของนักศึกษา ตามทฤษฎีบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบที่สำคัญของ ดิกแมน (เยาเวเรศ ไหลอุดม. 2541 : 23 ; อ้างอิงมาจาก Digman.1989 : 195-214) และการที่พบว่า บุคลิกภาพสติปัญญามีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษานั้น อาจมีสาเหตุเนื่อง มาจาก ในการเลือกสาขาวิชาหรือเลือกอาชีพ บุคลิกภาพสติปัญญา ซึ่งหมายถึงบุคคลที่มี ลักษณะมีความเฉลียวฉลาด มีความคิดริเริ่ม ชอบดัดแปลง ชอบแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ เป็น ผู้มองการณ์ไกล เป็นคนมีเหตุผลและยอมรับฟังเหตุผลผู้อื่นเป็นลักษณะที่ส่งเสริมโดยตรงกับ ความสำเร็จทางการศึกษา ดังผลการวิจัยของทิพวรรณ เจริญศักดิ์ (2540: 50) ศึกษา พบว่า บุคลิกภาพด้านสติปัญญามีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรี ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ใกล้เคียงกับงานวิจัยของเยาเวเรศ ไหลอุดม (2541 : 65) ที่พบว่า บุคลิกภาพสติปัญญา บุคลิกภาพการแสดงตัวมีความสัมพันธ์กับความต้องการประกอบอาชีพ อิสระของนิสิตระดับปริญญาตรี

2. จากสมมุติฐาน ข้อที่ 2 ที่กล่าวว่า ปัจจัยด้านครอบครัว ซึ่งได้แก่ อาชีพของ ผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัว และการสนับสนุนของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับการเลือก สาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่า การเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับอาชีพของผู้ปกครอง รายได้ของครอบครัวและการสนับสนุนของครอบครัว

อาชีพของผู้ปกครอง

จากผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า อาชีพของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาส่วนใหญ่มีผู้ปกครองมีอาชีพเกษตรกรรมถึงร้อยละ 35.4 และอีกประการหนึ่งอาจเนื่องมาจากในปัจจุบันนี้ บิดามารดาส่วนใหญ่มีความคาดหวังในตัวบุตรสูงขึ้นจึงต้องการให้บุตรได้รับการศึกษาระดับสูงในสาขาวิชาใดก็ได้ ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นอาชีพเดียวกันกับบิดามารดา แต่ขอให้เป็นคนดีของสังคมและประเทศชาติ สามารถประกอบอาชีพที่สามารถเลี้ยงตนเองได้ โดยไม่มีใครดูถูกเหยียดหยาม (สมพงษ์ จิตจรัสอำพัน. 2540 : 85) ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของโสภณ เสือพันธ์ (2529 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า อาชีพของผู้ปกครองเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียนของนักศึกษาและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของอัมพรศรี พรพิทักษ์ดำรง (2534 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า อาชีพผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการเลือกเรียนสาขาวิชา คหกรรมศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของผการัตน์ มีหาร (2536 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า อาชีพของบิดามารดา เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยครูของนักศึกษาสายครุศาสตร์ และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของแทนเซอร์ (Tanzer. 1957 : 890) ที่พบว่า อาชีพของบิดามีความสัมพันธ์กับระดับการเลือกอาชีพอย่างมีนัยสำคัญ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของอบูซาล (Abusal. 1984 : 2124-A) ที่พบว่า ระดับอาชีพของบิดามีความสัมพันธ์กับการเลือกแผนการฝึกอาชีพของนักเรียนและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของคริสตี้ (Christie. 1997 : 3469-A) ที่พบว่า อาชีพของบิดา อาชีพของมารดามีอิทธิพลต่อความสนใจในอาชีพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเพนซิลวาเนีย

รายได้ของครอบครัว

จากผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า รายได้ของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาปริญญาตรี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาส่วนใหญ่มีผู้ปกครองมีรายได้ อยู่ในระดับต่ำถึงร้อยละ 45.9 และอีกประการหนึ่งอาจเนื่องมาจาก ในปัจจุบันนักศึกษามีโอกาสกู้ยืมเงินจากกองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา ที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนบุตรของผู้มีรายได้น้อยให้มีโอกาสได้รับการศึกษาสูงขึ้น การได้รับความช่วยเหลือในส่วนนี้อาจเป็นการช่วยให้ครอบครัวของนักศึกษาไม่เดือดร้อนมากนัก ดังนั้น จึงทำให้รายได้ของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของกฤษณา วงษาสันต์ (2524 : ข) ที่พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครองนักเรียนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียนของนักเรียน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของอัจฉรา

สุขารมณ, อรพินทร์ ชุชมและทัศน์า ทองภักดี (2540 : 68) ที่พบว่า รายได้ของบิดามารดา มีความสัมพันธ์กับกลุ่มอาชีพการเลือกงานของนิสิตระดับปริญญาตรี ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของผลการัน มีหาร (2536 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า รายได้ของบิดามารดาเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยครูของนักศึกษาสายครุศาสตร์ และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของคูก (Cook. 1967 : 799-A) ที่พบว่า สถานะทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีระบบกับการเลือกอาชีพของวัยรุ่นชาย

การสนับสนุนของครอบครัว

จากผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า การสนับสนุนของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาในวัยนี้ซึ่งอยู่ในวัยที่มีการเลือกอาชีพที่สมจริง สามารถแสวงหาข้อเท็จจริงจากอาชีพต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการเลือกสาขาวิชาได้ด้วยตนเอง (Super.1960) โดยไม่คำนึงถึงบุคคลแวดล้อมให้เข้ามามีส่วนช่วย ซึ่งการตัดสินใจเลือกศึกษาต่อในระดับใดสาขาวิชาได้อย่างเหมาะสมนั้น ผู้ที่จะศึกษาควจะตระหนักและยอมรับถึงความเป็นจริงเกี่ยวกับตนเองให้มากที่สุด (ทบทวมหาวิทยาลัย. 2538:4) เพื่อจะได้ศึกษาเล่าเรียนอย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จในชีวิต ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของโสภณ เสือพันธ์ (2529 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า คำแนะนำของผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียนของนักศึกษาและไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของเดอร์ (Derr.1997 : 3402-A) ที่พบว่าการสนับสนุนจากผู้ปกครองเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเตรียมความพร้อมในการเลือกอาชีพของนักเรียน

3. จากสมมุติฐานข้อที่ 3 ที่กล่าวว่า ปัจจัยด้านลักษณะการจัดการ ซึ่งได้แก่ มาตรฐานของสาขาวิชา คณาจารย์และสื่อและนวัตกรรม มีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ พบว่า การเลือกสาขาวิชาของนักศึกษามีความสัมพันธ์กับคณาจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติของการเลือกสาขาวิชากับมาตรฐานของสาขาวิชาและสื่อและนวัตกรรม

มาตรฐานของสาขาวิชา

ผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า มาตรฐานของสาขาวิชาไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาที่เลือกเรียนในแต่ละสาขาวิชามีความเชื่อว่า สมรรถนะผลการเรียนนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับคุณภาพของการศึกษาเพียงอย่างเดียวแต่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอีกหลายอย่างรวมกัน (รัชดา ธารภาค. 2541 : 49) เช่น องค์ประกอบด้านบุคลากรที่มีความสามารถ ด้านวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก

ความสะอาดอื่น ๆ แต่องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดคือ แรงจูงใจหรือศักยภาพภายในตัวของ นักศึกษาเอง ดังที่เฮบบ์ (สมพงษ์ จิตจรัสอำพันธ์, 2540 : 82 ; อ้างอิงมาจาก Hebb, 1951) กล่าวว่า แรงจูงใจภายในก่อให้เกิดความต้องการเรียนรู้มากขึ้น เพื่อที่จะได้ในสิ่งนั้นมาตาม ความคาดหวัง ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของทองหล่อ นาคหอม (2535 : 50) ที่พบว่า มหาวิทยาลัยมีมาตรฐานในการสอนวิชาเอกการบริหารการศึกษาเป็น แรงจูงใจระดับมากในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิตวิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2533-2534 และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของนิตยา วัฒนาภรณ์ (2530 : 50) ที่พบว่า ความมีศรัทธาในชื่อเสียงของสถาบันเป็นแรงจูงใจในการเข้า ศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนักศึกษาสถาบันพัฒนบริหารศาสตร์ และไม่สอดคล้องกับงานวิจัย ของสมศรี เพชรโชติ (2538 : 123) ที่พบว่า ความมีชื่อเสียงของสถาบันที่จัดโครงการเป็นสิ่งที่จูงใจ ให้ประชาชนตัดสินใจเข้าร่วมโครงการการศึกษาต่อเนื่องที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัยรามคำแหง และไม่สอดคล้องกับ งานวิจัยของสมพงษ์ จิตจรัสอำพันธ์ (2540 : 48) ที่พบว่า ความศรัทธาใน ชื่อเสียงของสถาบันแห่งนี้เป็นแรงจูงใจอันดับ 1 ในการเลือกศึกษาต่อสายบริหารธุรกิจของ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในเขต กรุงเทพมหานคร

คณาจารย์

จากผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า คณาจารย์มีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษารับรู้ว่าการศึกษาในระดับอุดมศึกษา นอกจากจะมีเนื้อหาสาระและมีความยุ่งยากซับซ้อนมากแล้วยังเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับ นักศึกษาเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานอย่างมีคุณภาพอีกด้วย นักศึกษาจึงให้ความสำคัญกับคณาจารย์ที่ จะมาถ่ายทอดวิชาความรู้ให้เป็นอย่างมาก เพราะการที่นักศึกษาจะมีความรู้ ทักษะประสบการณ์ จนสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพหรือเข้าสู่ตลาดแรงงานได้อย่างมีคุณภาพนั้นส่วนหนึ่งก็ คือการมีโอกาสดูแลเรียนรู้จากคณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถสูง ทั้งนี้เพราะ คุณภาพของ คณาจารย์มีผลโดยตรงต่อคุณภาพการเรียนการสอนและคุณภาพของบัณฑิต (วันชัย ศิริชนะ, 2540 : 10) ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทองหล่อ นาคหอม (2535 : 51) ที่ พบว่า คณาจารย์มีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในวงการศึกษาเป็นแรงจูงใจ อันดับแรกในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิตวิชาเอกการบริหารการศึกษาและ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมศรี เพชรโชติ (2538 : 123) ที่พบว่า ความมีชื่อเสียงของวิทยาการ เป็นสิ่งที่จูงใจให้ประชาชนตัดสินใจเข้าร่วมโครงการการศึกษาต่อเนื่องที่จัดโดยมหาวิทยาลัย รามคำแหง นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสมพงษ์ จิตจรัสอำพันธ์ (2540 : 47) ที่พบ ว่า คณาจารย์ของสถาบันหลายท่านมีความรู้ความสามารถ และมีชื่อเสียงในการสอนเป็น แรงจูงใจระดับมากในการเลือกศึกษาต่อสายบริหารธุรกิจของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร

วิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร และสอดคล้องกับงานวิจัยของชนิดา เพชรทองคำ (2542 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า คุณภาพของอาจารย์เป็นองค์ประกอบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนักศึกษาระดับปริญญาตรีเอกชนเขตกรุงเทพมหานคร

สื่อและนวัตกรรม

จากผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า สื่อและนวัตกรรมไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาแต่ละสาขาวิชาให้ความสำคัญกับสื่อและนวัตกรรมไม่เท่าเทียมกันเพราะลักษณะของสาขาวิชามีความแตกต่างกัน สื่ออุปกรณ์อาจเข้าไปมีบทบาทไม่ได้ทั้งหมด ดังที่ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2525 : 24) กล่าวว่า เพราะลักษณะสาขาวิชาที่แตกต่างกันออกไปจึงไม่มีสื่ออุปกรณ์ใดที่จะใช้ได้กับทุกสาขาวิชาทุกโอกาส การพัฒนาการเรียนการสอนจึงเป็นบทบาทของอาจารย์ผู้สอน แต่อย่างไรก็ตามเพื่อมุ่งเน้นผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา สถาบันราชภัฏ มุ่งเน้นการปฏิบัติคุณธรรมและยึดหลักความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและชุมชน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการ และมีสมรรถภาพในวิชาชีพทุกสาขาวิชา (กรมการฝึกหัดครู. 2537 : 3-4) ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้พบว่าครั้งนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสมศรี เพชรโชติ (2538 : 123) ที่พบว่า เครื่องอำนวยความสะดวกในการจัดกิจกรรมและเทคโนโลยีที่ทำมาใช้ในการโครงการเป็นสิ่งจูงใจให้ประชาชนตัดสินใจเข้าร่วมโครงการการศึกษาต่อเนื่องที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัยรามคำแหง

4. จากสมมุติฐานข้อที่ 4 ที่กล่าวว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านลักษณะการจัดการสามารถจำแนกการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาได้

ผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านลักษณะการจัดการสามารถจำแนกการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีได้ 2 ฟังก์ชัน โดยในฟังก์ชันที่ 1 พบว่า ตัวแปร คณาจารย์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อม และบุคลิกภาพสติปัญญา เป็นตัวแปรที่จำแนกการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา ส่วนในฟังก์ชันที่ 2 พบว่า ตัวแปร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงานด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ เป็นตัวแปรที่จำแนกการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา ซึ่งนับว่าเป็นไปตามสมมุติฐานข้อที่ 4 สามารถอภิปรายได้ดังนี้

กลุ่มที่ 1

ตัวแปร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อม บุคลิกภาพสติปัญญาและ คณาจารย์สามารถจำแนกการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีออก

เป็น 2 ฝ่าย อย่างชัดเจนที่สุด คือ ฝ่ายหนึ่งประกอบด้วยกลุ่มสาขาวิชาการศึกษา และกลุ่มสาขาวิชาศิลปศาสตร์และอีกฝ่ายหนึ่งคือ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นตัวแปรในปัจจัยส่วนบุคคลที่สามารถเข้าอยู่ในสมการจำแนกระหว่างกลุ่มสาขาวิชาการศึกษา กลุ่มสาขาวิชาศิลปศาสตร์และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ แสดงว่า ตัวแปรตัวนี้มีน้ำหนักพอที่จะใช้เป็นเหตุผลที่สำคัญ หรือมีอิทธิพลในการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาด้วยตัวเองหรือรวมกับตัวแปรอื่นๆ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของเมอร์ดอค (วิจิตร ฝากนิมิตร.2531 : 32 ; อ้างอิงมาจาก Murdock. 1964 : 2351) ที่พบว่า ความสามารถของตนเองเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักศึกษาและงานวิจัยของบุญมี บุญมัน (2535 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา นักเรียน การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจจะเป็นเพราะว่า นักศึกษาในสาขาวิชาการศึกษา และสาขาวิชาศิลปศาสตร์มีความคิดเห็นว่าเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หรือความสามารถทางสติปัญญา ในการคิดอ่าน จดจำ หรือสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้นั้นเป็นตัวกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการศึกษาของบุคคล เพราะการศึกษาในระดับอุดมศึกษา มีเนื้อหาสาระที่ยุ่งยากซับซ้อนมาก การที่บุคคลจะเลือกเรียนต่อในสาขาวิชาใดหรือระดับใด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญตัวหนึ่งที่จะนำมาเป็นองค์ประกอบในการตัดสินใจ (รณ วยแสน. 2541 : 58) ดังผลการวิจัยของผการัตน์ มีหาร (2536 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อในวิทยาลัยครูของนักศึกษา สายครุศาสตร์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกเข้าศึกษาต่อ ในวิทยาลัยครูของนักศึกษาสายครุศาสตร์ นอกจากนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ยังเป็นตัวกำหนดทิศทางการศึกษาหรืออาชีพของบุคคลให้แตกต่างกันออกไปด้วย ดังผลการวิจัยของสุพจน์ นฤมล(2534 : 620) ที่ศึกษา เรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกเรียนต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ นักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนเลือกสายวิชาในการเลือกเรียนต่อของนักเรียนแตกต่างกัน โดยบุคคลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีในแขนงวิชาใดก็จะเลือกเรียนหรือเลือกอาชีพในแขนงวิชานั้น และบุคคลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในเกณฑ์ดีมีแนวโน้มจะเลือกอาชีพในระดับวิชาชีพ (อรอนงค์ ัญญะวัน. 2539 : 37) ดังนั้น ในการเลือกสาขาวิชาเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จึงเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญหรือมีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ความล้มเหลวหรือกำหนดทิศทางการศึกษาของบุคคล

ค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อม เป็นตัวแปรในปัจจัยส่วนบุคคลที่สามารถเข้าอยู่ในสมการจำแนกระหว่างกลุ่มสาขาวิชาการศึกษา กลุ่มสาขาวิชาศิลปศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ แสดงว่า ตัวแปรตัวนี้มีน้ำหนักพอที่จะใช้เป็นเหตุผลที่สำคัญ หรือมีอิทธิพลในการเลือกสาขาวิชาหรืออาชีพของนักศึกษาด้วยตัวเองหรือรวมกับตัวแปรอื่นๆ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องบางส่วนกับงานวิจัยของเพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2535 : 92) ที่พบว่า

ค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อมและด้านอื่นๆ มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ค่านิยมเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญยิ่งต่อการเลือกอาชีพของบุคคล (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2531 : 40 - 41 ; อ้างอิงมาจาก Ginzberg. 1966) กล่าวคือ งานหรืออาชีพที่แต่ละบุคคลจะเลือกเป็นเรื่องสำคัญมากเพราะจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับความสุข ความก้าวหน้าในชีวิต (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2531 : 36) ฉะนั้น การเลือกเรียนในสาขาวิชาใด ควรคำนึงถึงความต้องการหรือสิ่งที่คิดว่ามีค่า และมีความสำคัญมากต่อการทำงานของตน เพื่อจะได้ประกอบอาชีพอย่างมีความสุขและมีความก้าวหน้า เพราะการที่บุคคลใดจะประสบความสำเร็จในชีวิตและประสบความสำเร็จในการทำงานส่วนหนึ่งคือได้ทำงานที่สอดคล้องกับค่านิยมของตนเอง (ศุภวดี บุญญวงศ์. 2528 : 111) จากผลการศึกษาครั้งนี้พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์ พิจารณาว่า ค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการเลือกสาขาวิชาเรียนของเขา ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาและสาขาวิชาศิลปศาสตร์ ให้ความสำคัญกับค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อม ซึ่งเป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่มีบรรยากาศสุขสบาย ตลอดจนมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จะช่วยให้บุคคลทำงานในสถานที่นั้นมีความสุข และเป็นสิ่งที่มีค่า มีความสำคัญมากในการทำงานของเขา เพื่อจะได้ประกอบอาชีพอย่างมีความสุขและความก้าวหน้า

บุคลิกภาพสติปัญญา เป็นตัวแปรในปัจจัยส่วนบุคคลที่สามารถเข้าอยู่ในสมการจำแนกระหว่างกลุ่มสาขาวิชาการศึกษา กลุ่มสาขาวิชาศิลปศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ แสดงว่า ตัวแปรตัวนี้มีน้ำหนักพอที่จะใช้เป็นเหตุผลที่สำคัญหรือมีอิทธิพลในการเลือกสาขาวิชาหรือเลือกอาชีพของนักศึกษาด้วยตัวเองหรือรวมกับตัวแปรอื่นๆ ผลการวิจัยครั้งนี้ใกล้เคียงกับงานวิจัยของเยาเวศ ไหลอุดม (2541 : 65) ที่พบว่า บุคลิกภาพสติปัญญา บุคลิกภาพการแสดงตัว มีความสัมพันธ์กับความต้องการประกอบอาชีพอิสระของนิสิตระดับปริญญาตรี การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก ในการเลือกสาขาวิชาเรียน บุคลิกภาพเป็นสิ่งที่มียิทธิพลโดยบุคคลจะเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตนเองและบุคลิกภาพเฉพาะอย่างก็จะมีความสัมพันธ์กับอาชีพเฉพาะอย่างด้วย (ทพวงมหาวิทยาลัย. 2538 : 6 ; วัชรวิทย์ ทรัพย์มี. 2523 : 18 ; อ้างอิงมาจาก Holland .n.d.) ซึ่งการที่บุคคลใดเลือกอาชีพได้ตรงกับลักษณะทางบุคลิกภาพของตนเองมักจะมีความพึงพอใจในงานอาชีพนั้น อันจะส่งผลต่อความสุข ความสำเร็จ และประสิทธิภาพในงานอาชีพตามมา (นวลศิริ เปาโรหิตย์. 2528 : 52 - 58 ; อ้างอิงมาจาก Holland. 1973) ดังนั้น จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์ พิจารณาว่า บุคลิกภาพสติปัญญา เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการเลือกสาขาวิชาเรียน จึงอาจกล่าวสรุปได้ว่า ในการเลือกสาขาวิชาเรียน บุคลิกภาพสติปัญญาหรือบุคคลที่มีลักษณะมีความเฉลียวฉลาด มีความคิดริเริ่ม ชอบดัดแปลง ชอบแสวงหาความรู้

ใหม่ ๆ เป็นผู้มองการณ์ไกล เป็นคนมีเหตุผลและยอมรับฟังเหตุผลผู้อื่น เป็นลักษณะของบุคคลที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพในสาขาวิชานั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คณาจารย์ เป็นตัวแปรในปัจจัยด้านลักษณะการจัดการ ที่สามารถเข้าอยู่ในสมการจำแนกระหว่างกลุ่มสาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ แสดงว่า ตัวแปรตัวนี้มีน้ำหนักพอที่จะใช้เป็นเหตุผลที่สำคัญหรือมีอิทธิพลในการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาด้วยตัวเองหรือรวมกับตัวแปรอื่นๆ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของทองหล่อ นาคหอม (2535 : 51) ที่พบว่า คณาจารย์มีความรู้ความสามารถเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปในวงการศึกษา เป็นแรงจูงใจที่มีความสำคัญเป็นลำดับแรกในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิตวิชาเอกการบริหารการศึกษา และสมพงษ์ จิตจรัสอำพัน (2540 : 47) พบว่า คณาจารย์ของสถาบันหลายท่านมีความรู้ความสามารถและมีชื่อเสียงในการเรียนการสอนเป็นแรงจูงใจในระดับมาก ในการเลือกศึกษาต่อสายวิชาบริหารธุรกิจของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาและสาขาวิชาศิลปศาสตร์มีความคิดเห็นว่า องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในสถานการณ์การเรียนการสอนก็คือ อาจารย์ (ชาญชัย อาจินสมาจาร. 2538 : 70) เพราะอาจารย์ คือ ผู้สร้างบรรยากาศทางวิชาการ คือผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ คือผู้คิดค้นแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ คือตัวอย่างของคนที่มีคุณธรรม และมีปัญญา (สมุน อมรวิวัฒน์. 2537 : 60) นอกจากนั้น อาจารย์ ยังเป็นผู้ที่มีอิทธิพลในด้านการเสริมสร้างความคิด พัฒนาสติปัญญา ความเชื่อ ทศนคติ และค่านิยมตลอดจนชี้แนะวิถีทางดำเนินชีวิตแก่ผู้เรียน (บุญนำ ทานสัมฤทธิ์. 2538 : 6) ซึ่งการที่บุคคลจะเลือกเรียนในสาขา วิชาใด หรือศึกษาต่อในระดับใด คณาจารย์เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญ ดังผลการวิจัยของชนิดา เพชรทองคำ (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้พบว่า คุณภาพของคณาจารย์เป็นองค์ประกอบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า คณาจารย์เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญในการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา

กลุ่มที่ 2

ตัวแปร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และค่านิยมในการทำงานด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ สามารถจำแนกการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีออกเป็น 2 ฝ่ายอย่างชัดเจน คือ ฝ่ายหนึ่งประกอบด้วยกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาศิลปศาสตร์ และอีกฝ่ายหนึ่งคือ กลุ่มสาขาวิชาการศึกษา

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นตัวแปรในปัจจัยส่วนบุคคลที่สามารถเข้าอยู่ในสมการจำแนกระหว่างกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชาศิลปศาสตร์และกลุ่มสาขาวิชาการศึกษา แสดงว่า ตัวแปรตัวนี้มีน้ำหนักพอที่จะใช้เป็นเหตุผลที่สำคัญหรือมีอิทธิพลในการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาด้วยตัวเองหรือรวมกับตัวแปรอื่นๆ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้อง

กับผลการวิจัยของ เมอร์ดอค (วิจิตร ภาณมิตร. 2531 : 32 ; อ้างอิงมาจาก Murdock. 1964 : 2351) ที่พบว่า ความสามารถของตนเองเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักศึกษาและงานวิจัยของภคณา วรชาสันต์ (2524 : ข) ก็พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียนของนักเรียน การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนั้นอาจจะเป็นเพราะว่า นักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์และสาขาวิชาศิลปศาสตร์มีความคิดเห็นว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือความสามารถทางสติปัญญาในการคิดอ่าน จดจำหรือสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจได้นั้น เป็นตัวกำหนดความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการศึกษาของบุคคล เพราะการศึกษาในระดับอุดมศึกษามีเนื้อหาสาระที่ยุ่งยากซับซ้อนมาก การที่บุคคลจะเลือกเรียนต่อในสาขาวิชาใด หรือระดับใด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญตัวหนึ่งที่จะนำมาประกอบการตัดสินใจ (รณ รวยแสน. 2541 : 58) ดังผลการวิจัยของ บุญมี บุญมัน (2535 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นอกจากนั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนยังเป็นตัวกำหนดทิศทางการศึกษาหรืออาชีพของบุคคลให้แตกต่างกันออกไปด้วย ดังผลการวิจัยของ สุพจน์ นฤมล (2534 : 620) ที่ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกเรียนต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียนเลือกสายวิชาในการเรียนต่อแตกต่างกัน โดยบุคคลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีในแขนงวิชาใดก็จะเลือกเรียนหรือเลือกอาชีพในแขนงวิชานั้น และบุคคลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีมีแนวโน้มจะเลือกอาชีพในระดับวิชาชีพ (อรอนงค์ ธีญะวัน. 2539 : 37) ดังนั้น ในการเลือกสาขาวิชาเรียนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญหรือมีอิทธิพลต่อความสำเร็จ ความล้มเหลว หรือกำหนดทิศทางการศึกษาของบุคคลได้เป็นอย่างดี

ค่านิยมในการทำงานด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ เป็นตัวแปรในปัจจัยส่วนบุคคลที่สามารถเข้าอยู่ในสมการจำแนกระหว่างกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ และสาขาวิชาการศึกษา แสดงว่า ตัวแปรตัวนี้มีน้ำหนักพอที่จะใช้เป็นเหตุผลที่สำคัญหรือมีอิทธิพลในการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาด้วยตัวเองหรือรวมกับตัวแปรอื่นๆ ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องบางส่วนกับงานวิจัยของเพ็ญศรี จินดาศักดิ์ (2535 : 92) ที่พบว่า ค่านิยมในการทำงานด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจและด้านอื่นๆ มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของเพอร์โรน (สมพงษ์ จิตจรัสอำพัน. 2540 : 27 ; อ้างอิงมาจาก Perrone. 1965 : 254 - 257) ที่พบว่า ค่านิยมทางอาชีพที่สำคัญที่สุดของนักศึกษา คือ การมีรายได้ดีและมีความมั่นคงในอนาคต การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจาก ค่านิยมเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญยิ่งต่อการเลือกอาชีพของบุคคล (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2531 : 40 - 41 ; อ้างอิงมาจาก Ginzberg. 1966) กล่าวคือ งานหรืออาชีพที่แต่ละบุคคลจะเลือกเป็นเรื่องสำคัญมากเพราะจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับความสุขความก้าวหน้าในชีวิต

(ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2531 : 36) ฉะนั้น การเลือกเรียนในสาขาวิชาใดควรคำนึงถึงความ ต้องการหรือสิ่งที่มีค่าและมีความสำคัญมากต่อการทำงานของตนเองเป็นสำคัญ เพื่อจะได้ ประกอบอาชีพอย่างมีความสุขและมีความก้าวหน้า เพราะการที่บุคคลจะประสบความสำเร็จใน ชีวิตและในงานอาชีพส่วนหนึ่งก็คือ การได้ทำงานที่สอดคล้องกับค่านิยมของตนเอง (สุภาวดี บุญญวงศ์. 2528 : 111) จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และสาขาวิชาศิลปศาสตร์พิจารณาว่า ค่านิยมในการทำงานด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจเป็น ปัจจัยที่มีความสำคัญในการเลือกสาขาวิชาเรียนของเขา ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า นักศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ ให้ความสำคัญกับค่านิยมในการทำงานด้าน ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่มีรายได้ดีหรือรายได้สูงเพียงพอที่ จะเลี้ยงชีพและซื้อสิ่งของเพื่อสนองความต้องการได้ และเป็นสิ่งที่มีค่า มีความสำคัญมากใน การทำงานของเขา เพื่อจะได้ประกอบอาชีพอย่างมีความสุขและความก้าวหน้า

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาพบว่า

การเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์มี ความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงานด้านความมีศักดิ์ศรี ค่านิยมใน การทำงานด้านสภาพแวดล้อม ค่านิยมในการทำงานด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ค่านิยม ในการทำงานด้านบริการสังคม บุคลิกภาพสติปัญญาและคณาจารย์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. จากผลการวิจัย ที่พบว่านักศึกษามีค่านิยมที่สัมพันธ์กับงานที่มีสภาพ แวดล้อมหรือบรรยากาศที่สุขสบาย งานที่มีเกียรติ และงานที่มีรายได้ดี แต่ไม่มีความสัมพันธ์ อย่างมีนัยสำคัญกับค่านิยมที่เกี่ยวข้องกับการมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเจริญงอกงาม ทางคุณธรรม มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม รู้จักการช่วยเหลือเกื้อกูลประโยชน์แก่กันและกัน มีความสามารถและทักษะในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาของแผนการศึกษาแห่งชาติ ปีพุทธศักราช 2535 ที่กำลัง ใช้อยู่ในปัจจุบันกล่าวคือ แผนฯมีจุดเน้นในการพัฒนาบุคคลในหลายๆ ด้าน อันได้แก่ ด้านสติปัญญาให้ความสำคัญกับการส่งเสริมในเรื่องการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านจิตใจ ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้พัฒนาในเรื่องความเจริญงอกงามทางคุณธรรม และด้านสังคม ให้ความสำคัญกับการพัฒนาให้รู้จักช่วยเหลือเกื้อกูลประโยชน์แก่กันและกัน มีความสามารถ และทักษะในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น ดังนั้น ผู้บริหารและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในสถาบัน ราชภัฏราชชนครินทร์อาจส่งเสริม สนับสนุนให้มีการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน ในแต่ละสาขาวิชาเพื่อเสริมสร้างและพัฒนาบุคคลให้ค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านผู้ร่วมงาน ด้านสุนทรีย์ และด้านบริการสังคม เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการจัด การศึกษาของชาติและความต้องการของสังคม

2. จากผลการวิจัย ที่พบว่านักศึกษาให้ความสำคัญกับคณาจารย์หรือผู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ให้แก่นักศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารและผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ ควรมีจะมีการส่งเสริม สนับสนุนให้อาจารย์ได้เกิดความคล่องตัวในการพัฒนาความรู้และสร้างผลงานทางวิชาการ เพื่อความมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับและจูงใจให้คนมาเรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเรื่องนี้กับสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ นอกเหนือจากสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ ทั้งที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาลและสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน และรวมทั้งควรมีการศึกษาวิจัยกับระดับมัธยมศึกษาด้วย เพื่อจะได้ทราบปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาหรือเลือกอาชีพของนักศึกษา อันจะเป็นประโยชน์ในการสร้างความเข้าใจในการเลือกสาขาวิชาอย่างเหมาะสม
2. ควรมีการศึกษากับตัวแปรอื่นๆ เช่น ค่าใช้จ่ายในการศึกษา ผลตอบแทนในการลงทุนของแต่ละสาขาวิชา ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับความสำเร็จในวิชาชีพ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการฝึกหัดครู. "การศึกษาระดับสถาบันราชภัฏ." กระจกเงา. 1(1) : 122 – 139 ;
มกราคม – มีนาคม 2536.
- กฤษณา วงษาสันต์. ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียน
ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา :
ศึกษาเฉพาะกรณี โรงเรียนมัธยมศึกษาอำเภอเมืองอุบล จังหวัดอุบลราชธานี.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524. อัดสำเนา.
- กฤษณ์ วัฒนานรงค์. "จิตวิทยาอาชีพ : พฤติกรรมด้านอาชีพและการฝึกอาชีพ,"
พัฒนาเทคนิคศึกษา. 9 (22) : 11 – 20 ; เมษายน – มิถุนายน 2540.
- การฝึกหัดครู, กรม. วิทยาลัยครู : สถาบันอุดมศึกษาของท้องถิ่น. กรุงเทพฯ :
กองแผนงาน กรมการฝึกหัดครู, 2535.
- _____, กรม. หลักสูตรวิทยาลัยครู ฉบับปรับปรุง 2536 สาขาวิชาการศึกษา.
กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2536. ก.
- _____, กรม. หลักสูตรวิทยาลัยครู ฉบับปรับปรุง 2536 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์.
กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2536. ข.
- _____, กรม. หลักสูตรวิทยาลัยครู ฉบับปรับปรุง 2536 สาขาวิชาศิลปศาสตร์.
กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2536. ค.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. "การวางแผนด้านการศึกษาเพื่อนำพาประเทศไทยสู่ศตวรรษที่ 21,"
โครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ. 4 : 3 – 11 ; กรกฎาคม –
กันยายน 2540.
- เกษม วัฒนชัย. แนะแนวการศึกษาต่อสถาบันอุดมศึกษาทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ :
บริษัท ที พี พรินท์ จำกัด, 2538.
- คมเพชร จัตรสุกุล. "กระบวนการแนะแนวอาชีพจะช่วยให้เกิดความสมดุลย์ในตลาดแรงงาน
ได้อย่างไร," จัดหางานปริทัศน์. 3(1) : 16 – 18 ; ธันวาคม 2540 – มกราคม
2541.
- จรรยา จารุรักษ์. "สารนิเทศอาชีพ," วิทยบริการ. 14 (2) : 11 – 17; พฤศจิกายน 2535.
- เจือจันทร์ จงสถิตอยู่. "ความต้องการทางการศึกษา : โอกาสของการเลือก,"
การศึกษาแห่งชาติ. 16(2) : 17 - 23 ; ธันวาคม 2524 – มกราคม 2525.
- เฉลิมศักดิ์ มังกรานนท์ชัย. ปัจจัยในการเลือกเรียนวิชาเอกพลศึกษาระดับปริญญาตรี
ในมหาวิทยาลัยของรัฐ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2534. อัดสำเนา.

- ชนิดา เพชรทองคำ. การวิเคราะห์องค์ประกอบแรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2542. อัดสำเนา.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. “ครูและอาชีพครู,” สารพัฒนาหลักสูตร. 14(122) : 70 - 78 ;
กรกฎาคม – กันยายน 2525.
- ขึ้นพริ้ง สุรนนท์. มูลเหตุจูงใจของนักเรียนในการเลือกเรียนสาขาช่างอุตสาหกรรมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดกรมอาชีวศึกษากลุ่มภาคกลาง, วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2535. อัดสำเนา.
- ณัฐจริยา แสงสว่าง. ปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นของประชาชน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดในเขตภาคกลาง.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2533. อัดสำเนา.
- ณัฐพร สังขวาลี. การศึกษาศาณภาพของผู้สอบเข้าศึกษาต่อ วิทยาลัยเทคนิคภาคใต้ ปีการศึกษา 2529. งานวิจัยส่วนบุคคล เพื่อเสนอต่อวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล, 2529. อัดสำเนา.
- ดุขฎิ โยเหลา. “การวิเคราะห์การจำแนกกลุ่ม,” เอกสารประกอบคำสอน ฉบับโรเนียว, 2542.
- ดุขฎิ โยเหลา, ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และชัยวัฒน์ วงศ์อาษา. รายงานการวิจัยฉบับที่ 63 ปัจจัยที่บ่งชี้สาเหตุการใช้และสาเหตุการติดยาเสพติดของเด็กและเยาวชนในกรุงเทพมหานครและจังหวัดยโสธร. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2540.
- ดุขฎิ อายุวัฒน์. “การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอาชีพ : การตอบสนองต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ,” มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์. 15(1) : 44 – 62 ; พฤษภาคม – ตุลาคม 2540.
- เดี้ยว ระฆังทอง. 50 ปี มศว. กับ ค.ศ. 2000. คณะกรรมการนิสิตบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540.
- เดือนใจ สุนทรสารทูล. “อุดมศึกษา : เส้นทางสู่ความหวังและอนาคตของชาติ,” จุลสารวิชาการ. 1(2) : 4 – 6 ; กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม 2541.
- ทองหล่อ นาคหอม. แรงจูงใจในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนิสิตวิชาเอกการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร ปีการศึกษา 2533 – 2534. ปริญญาโท กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2535. อัดสำเนา.
- ทิพวรรณ เจริญศักดิ์. ตัวแปรทางบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรี หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต(ต่อเนื่อง 2 ปี) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2540. อัดสำเนา.

- ทิพย์วรรณ กิตติพร. คู่มือการสอนอาชีพศึกษาเบื้องต้น. พิษณุโลก : ภาควิชาการแนะแนว และจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2531.
- ธีรศักดิ์ ทาทอง. ปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกแผนการเรียนเกษตรกรรม ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัด ศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529. อัดสำเนา.
- นภาพร พุ่มพุกษ์. แนะแนวการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา. กรุงเทพฯ : บริษัท ที พี พรินท์ จำกัด, 2538.
- นวลศิริ เปาโรหิตย์. พัฒนาการทางอาชีพ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แสงจันทร์, 2528.
- นายกรัณมนตร์, สำนัก. รายงานการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ.2539. กรุงเทพฯ : สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักนายกรัณมนตร์, 2539.
- นิคม จันทรวิฑูร. การแนะแนวอาชีพเพื่อแก้ปัญหาการว่างงาน. กรุงเทพฯ : ห.จ.ก. ศิวพร, 2529.
- นิตยา วัฒนาภรณ์. เหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโทของนักศึกษาศาสนาบัณฑิต พัฒนบริหารศาสตร์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- บุญชม ศรีสะอาด. วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2538.
- บุญนำ ทานสัมฤทธิ์. "ทำได้อย่างนี้เป็นครูดีแน่นอน," ร่มไทรทอง. 4 (23) : 6 - 8 ; กุมภาพันธ์- มีนาคม 2538.
- บุญมี บุญมัน. ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอรัตนบุรี จังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2535. อัดสำเนา.
- ประสงค์ บุญพรวงค์. การศึกษาองค์ประกอบในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สังกัดโรงเรียนรัฐบาล ในจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524. อัดสำเนา.
- ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน. รายงานการวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการออกกลางคัน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2540.
- ผการัตน์ มีหาร. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกเข้าศึกษาในวิทยาลัยครู : ศึกษาเฉพาะ กรณีนักศึกษาสายครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 ในสหวิทยาลัยอีสานเหนือ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536. อัดสำเนา.

- ผจงจิต อินทสุวรรณและคณะ. รายงานวิจัยฉบับที่ 55 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการติดยาเสพติดของเยาวชน. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. รายงานการวิจัย การศึกษาค่านิยมในการทำงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1. ภาควิชาแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- พรเทพ ลีทองอิน. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกเรียนวิชาเอกพลศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อุดสาเนา.
- พรศรี สุขสวัสดิ์. เหตุผลในการเลือกเรียนวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐและวิทยาลัยครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อุดสาเนา.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เจริญผล, 2531.
- พิชัย เล่งพานิชย์. "การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่," ศูนย์การศึกษาต่อเนื่อง. 6 (3) : 12 – 21 ; กันยายน – ธันวาคม 2541.
- พิภพ เจริญสุข. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกเรียนวิชาพื้นฐานวิชาอาชีพเกษตร แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในจังหวัดฉะเชิงเทรา. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532. อุดสาเนา.
- เพ็ญศรี จินดาศักดิ์. การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อุดสาเนา.
- ไพฑูรย์ สินลารัตน์. "บริการโสตทัศนศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา," จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 4(1) : 19 - 25 ; กันยายน 2525.
- มหาวิทยาลัย, ทบวง. การแนะแนวการศึกษาต่อสถาบันอุดมศึกษาทบวงมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : ทบวงมหาวิทยาลัย, 2538.
- ยินดี เจริญศรี. การพัฒนาแบบสำรวจความสนใจในอาชีพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนมัธยมประจำจังหวัด ในเขตการศึกษา 10. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2524. อุดสาเนา.
- เยาวเรศ ไหลอุดม. ปัจจัยบางประการที่สัมพันธ์กับความต้องการประกอบอาชีพอิสระของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541. อุดสาเนา.

- รมณ รวยแสน. "ระบบเอนทรานซ์ใหม่," จุดประกายเอนวิทย์. 1(1) : 58 – 59 ;
1 - 15 พฤษภาคม 2541.
- รวีวรรณ ชินะตระกูล. คู่มือการทำวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์, 2533.
- รัชดา ธารภาค. "RANKINGโรงเรียนมัธยม"คุณภาพ"วัดกันตรงไหน," จุดประกายเอนคิลปี.
1(12) : 49 – 51 ; 16 – 31 ตุลาคม 2541.
- ราชภัฏราชนครินทร์, สถาบัน. สารสนเทศสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ พ.ศ. 2542.
ฉะเชิงเทรา : สำนักวางแผนและพัฒนา สถาบันราชภัฏราชนครินทร์, 2542
- ลัดดาวัลย์ ไคว้ตระกูล. การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุของการเลือกและไม่เลือกแผนการเรียนวิชาอาชีพของนักเรียนชั้น มศ. 4 สังกัดโรงเรียนรัฐบาล ในจังหวัดลำปาง.
ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
อัสสัณา.
- ล้วน อังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ :
สุวีริยาสาส์น, 2538.
- วัชร ทพยมี. การแนะแนวอาชีพ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- วัชร วงศ์ศิริวัฒน์. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเลือกอาชีพของนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2533 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนใต้, วิทยานิพนธ์
ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2536. อัสสัณา.
- วันชัย ศิริชนะ. "การประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา," อุดมศึกษา. 23(226) :
3 – 13 ; เมษายน 2540.
- วรุณี ธนวรานิช. แนะแนวอาชีพเพื่อแก้ปัญหาว่างงาน. กรุงเทพฯ : ห.จ.ก. ศิวพร, 2529.
- จิตรา ผกานมิตร. การศึกษามูลนิธิภาพ ความสนใจในการเลือกสาขาศึกษาต่อและอิทธิพลที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสาขาศึกษาต่อ. ผลงานทางวิชาการเพื่อเสนอประกอบการพิจารณาขอเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น. งานแนะแนว. โรงเรียนมัธยมสันพิทยา, 2531.
- จิตรา ผกานมิตร. "การศึกษามูลนิธิภาพความสนใจในการเลือกสาขาศึกษาต่อผลอิทธิพลที่มีต่อการตัดสินใจเลือกสาขาศึกษาต่อ," วิจัยสนเทศ. 14 (160) : มกราคม 2537.
- วิมลพร พันธมนตรี. การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญตามรูปแบบของกอร์ดอน. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. อัสสัณา.
- วีระเทพ ภูชาฤทธิ์. "ความเข้าใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงวิทยาลัยครูเป็นสถาบันราชภัฏ," มติครู. 2(15) : 45 – 48 ; เมษายน 2538.
- ศักดิ์สิทธิ์ ชัดติยาสุวรรณ. ตัวบ่งชี้ความแตกต่างในการปฏิบัติของครู ตามแนวการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. ปริญญานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัสสัณา.

ศิริรัตน์ อักษร. "อิทธิพลของครอบครัวที่มีต่อการเลือกอาชีพของเด็ก," แนะแนว. 8 (3) :

6 -12 ; สิงหาคม - กันยายน 2517.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : วิสิทธิ์พัฒนา, 2539.

ศุภวดี บุญญวงศ์. เอกสารคำสอนอาชีพศึกษาเบื้องต้น. ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2528.

สภาสถาบันราชภัฏ, สำนักงาน. สถิติการศึกษาปี 2541. กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, 2541.

_____, สำนักงาน. สถิติการศึกษาปี 2540. กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, 2540. ก.

_____, สำนักงาน. คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาสถาบันราชภัฏ. กรุงเทพฯ : สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, 2540. ข.

_____, สำนักงาน. วิสัยทัศน์ : ราชภัฏกับการพัฒนา. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน สำนักสภาสถาบันราชภัฏ. 2539.

สมพงศ์ จิตจรัสอำพัน. องค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกศึกษาต่อสายวิชาชีพของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.

สมศรี เพชรโชติ. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของประชาชนในการเข้าร่วมโครงการการศึกษาต่อเนื่องที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัยรามคำแหง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538. อัดสำเนา.

สมสมุทร มุ่งสันติ. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ สหวิทยาลัยอีสานใต้. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.

สวัสดิ์ เรืองฉาย. "แบบสำรวจความสนใจอาชีพ," แนะแนว. 9 (40) : 16 - 21 ; สิงหาคม - กันยายน 2518.

สว่างจิตร์ พัทธมณีปกรณ์. เหตุจูงใจในการเลือกเรียนวิชาเอกคอมพิวเตอร์ธุรกิจของนักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลในกรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541. อัดสำเนา.

สำเนาวิ ขจรศิลป์. มิติใหม่ของการศึกษานักศึกษา 1. กรุงเทพฯ : พิมพ์ที่มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, 2537.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2538.

_____. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์, 2534.

- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และกรรณิการ์ สุขเกษม. เทคนิคทางสถิติขั้นสูงสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2533.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, รัชชัย อาทรรุสุขและพิสิฐ สุกรีพงศ์. สถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2533?
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และลัดดาวัลย์ รอดมณี. เทคนิคการวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2527.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์และคณะ. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2526.
- สุพจน์ นฤมล. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกเรียนต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 : กรณีศึกษาจังหวัดยโสธรกับจังหวัดระยอง. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2534. อัดสำเนา.
- สมน อมรวิวัฒน์. "คุณลักษณะของอาจารย์ในสังคมยุคใหม่," การศึกษาแห่งชาติ. 28(4) : 53 – 60 ; เมษายน – พฤษภาคม, 2537.
- สุวรรณ ลีลาภรณ์. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกเข้าเรียนในโรงเรียนพลตำรวจ : ศึกษาเปรียบเทียบนักเรียนพลตำรวจภูธร และนครบาล. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523. อัดสำเนา.
- สุวิมล ดีลัน. การศึกษาองค์ประกอบที่เป็นแรงจูงใจในการเลือกแผนการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสังกัดโรงเรียนรัฐบาล ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526. อัดสำเนา.
- โสภณ เสือพันธ์. ปัจจัยบางประการที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกโปรแกรมการเรียนของนักศึกษาระดับประโยควิชาชีพชั้นต้น ชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยเทคนิคดอนเมือง สังกัดกรมอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529. อัดสำเนา.
- หรรษา นิลวิเชียร. "แนวทางการสอนอาชีพศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา," แนะแนว. 24(125) : 24 – 30; ตุลาคม – พฤศจิกายน 2532.
- อนงค์ พรหมจักร. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- อรอนงค์ แจ่มผล. ความสัมพันธ์ระหว่างกันของวุฒิภาวะทางอาชีพ ความสนใจในอาชีพ สัมฤทธิ์ผลทางการเรียน กับ การตัดสินใจเลือกอาชีพของนิสิต นักศึกษาปีที่ 2 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.
- อรอนงค์ รัชญะวัน. การแนะแนวอาชีพ. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2539.

- อัจฉรา สุขารมณ์, อรพินท์ ชูชม และทัศนาก ทอภักดี. รายงานการวิจัยฉบับที่ 62 องค์ประกอบทางจิตวิทยาที่มีอิทธิพลต่อการเลือกงานของนิสิตระดับปริญญาตรี. สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540.
- อัมพร ณ สงขลา. เหตุจูงใจในการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.
- อัมพรศรี พรพิทักษ์ดำรง. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกเรียนสาขาเกษตรกรรมศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์. ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2534. อัดสำเนา.
- อุไรวรรณ โพธิเวชเทวัญ. สิ่งจูงใจในการเลือกเรียนหลักสูตรธุรกิจศึกษาของนิสิตระดับปริญญาตรี ในสถาบันอุดมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.
- อารีรัตน์ วัฒนสิน. "การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาระบบใหม่กับการรายงานผลการเรียน," วิชาการ. 1(12) : 37 - 48 ; ธันวาคม 2541.
- Abusal, Mohammad Abdulkarim. "Characteristics and Factors Affecting Students' Choice of Vocational Programs in Area Vocational Technical Schools in Oklahoma," Dissertation Abstracts International. 44(7) : 2124 - A; January, 1984.
- Blackburn, Sarah Pauline Sturdivant. "Relationship of Selected Variables to Occupational and Educational Aspirations and Expectations of Female High School Seniors," Dissertation Abstracts International. 35 (7) : 4152-A; January, 1975.
- Christie, Nathaniel Leopold. "The Influence of Selected Career Information Materials on Career Interests of Secondary Students in Pennsylvania," Dissertation Abstracts International. 57(8) : 3469-A ; February, 1997.
- Collazo, Jenaro C. "Occupational Plans of Puerto Rican Youth," Dissertation Abstracts International. 28 (4) : 1534-A; October, 1967.
- Cook, Walter Roy. "Factors Associated With the Occupational Choices of Young Men," Dissertation Abstracts International. 28 (1) : 799-A ; July, 1967.
- Derr, Debra A. "Selected Oregon Student, Parent, and Teacher Perceptions of the Factors that Influenced Eleventh-Grade Students' Readiness to Make Career Choices," Dissertation Abstracts International. 57(8) : 3402-A; February, 1997.

- Erdman, RobertLee. "Vocational Choices of Adolescent Mentally Retarded Boys,"
Dissertation Abstracts International. 17(11) : 2497 ; November, 1957.
- Hall, Nancy Wirtanen. "The Efficacy of Program Selection Procedures for Vocational
High School Students," Dissertation Abstracts International. 49(4) : 802-A;
October, 1988.
- Janssen, SuSan L.G. "Determinants of Parents' Aspirations and Expectations for
their Children's Educational and Occupational Attainments,"
Dissertation Abstracts International. 43(8) : 2804-A ; February, 1983.
- Krejcie, Robert V. and Daryle W. Morgan. " Determining Sample Size for Research
Activities," Educational and Psychological Measurement. 30 : 607 – 610 ;
1970.
- Lyon, James Bruke. "A Study of Experimental, Motivational and Personality Factors
Related to Vocational Decision Versus Indecision," Dissertation
Abstracts International. 20 (4) : 1269-A ; October, 1959.
- Peng, Huiling. "The Impact of Career Education Courses on Career Beliefs and
Career Decision-Making Among Business College Students in Taiwan,"
Dissertation Abstracts International. 57(8) : 3405-A; February, 1997.
- Tanzer, Watter L. "Vocational Choice and Personality : A Study of the Relationship of
Personality of Choice of Vocational Field and Vocational Aspiration Level,"
Dissertation Abstracts International. 17(4) : 890-A ; July, 1957.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ที่ ทม 1007/5365

ครุฑ

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

26 พฤศจิกายน 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือเพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดีสถาบันราชภัฏราชนครินทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางพรทิพย์ คำชาย นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันราชภัฏราชนครินทร์” โดยมี ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดุขุฎิ โยเหลา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขออนุญาตให้นักศึกษาภาคปกติ ระดับปริญญาตรี 4 ปี ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ จำนวน 617 คน ตอบแบบสอบถามปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ในสถาบันราชภัฏราชนครินทร์ ในระหว่างเดือนธันวาคม 2542

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ นางพรทิพย์ คำชาย ได้เก็บข้อมูลทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง : ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ใน
สถาบันราชภัฏราชนครินทร์

เรียน นักศึกษาสถาบันราชภัฏราชนครินทร์

แบบสอบถามนี้ เป็นแบบสอบถามที่ต้องการสำรวจว่าอะไรเป็นเหตุผลหรือปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา เพื่อนำไปประกอบการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของ นักศึกษาระดับปริญญาตรีในสถาบันราชภัฏราชนครินทร์”

ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากท่านตอบแบบสอบถาม โดยอ่านข้อความที่ละข้อและพิจารณาตอบตามความเป็นจริงให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ และขอให้ท่านตอบแบบสอบถามทุกข้อ โดยแต่ละข้อตอบเพียงคำตอบเดียว คำตอบที่ได้มานี้ไม่มีข้อใดถูกหรือผิดและจะไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อท่านแต่ประการใด เพราะจะไม่มีการนำข้อมูลนี้ไปเปิดเผยที่ใดทั้งสิ้น นอกจากใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

ผู้วิจัยขอขอบคุณนักศึกษาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือด้วยดีมา ณ โอกาสนี้ ด้วย

นางพรทิพย์ คำชาย

นิสิตปริญญาโทวิชาเอกการบริหารการศึกษา

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตัวนักศึกษา

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน [] ที่ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. สาขาวิชาที่ท่านกำลังศึกษา [] สาขาวิชาการศึกษา
[] สาขาวิชาวิทยาศาสตร์
[] สาขาวิชาศิลปศาสตร์
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า)
[] คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00 ลงมา
[] คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 2.00-2.99
[] คะแนนเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.00-4.00
[] อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
3. อาชีพของผู้ปกครอง (บิดาหรือมารดา หรือผู้ปกครอง ถ้าบิดามารดาประกอบอาชีพแตกต่างกันให้เลือกอาชีพของบิดาหรือมารดาที่มีรายได้สูง)
[] รับราชการ [] พนักงานรัฐวิสาหกิจ
[] พนักงานบริษัท [] นักธุรกิจ
[] ค้าขาย [] เกษตรกรรม
[] รับจ้าง [] อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
4. รายได้ของครอบครัว (รายได้ของบิดามารดา หรือผู้อุปการะแทนเฉลี่ยต่อเดือน)
[] รายได้ต่ำกว่า 7,500 บาทลงมา
[] รายได้ระหว่าง 7,501-17,500 บาท
[] รายได้ตั้งแต่ 17,501 บาท ขึ้นไป
[] อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

**ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการสนับสนุนของครอบครัว มาตรฐานของสาขาวิชา
คณาจารย์ สื่อและนวัตกรรม**

คำชี้แจง โปรดอ่านข้อความที่กำหนดให้ แล้วพิจารณาดูว่าอะไรเป็นปัจจัยหรือเหตุผลที่สัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษา และปัจจัยนั้นสัมพันธ์อยู่ในระดับใด โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือให้ตรงตามความเป็นจริงมากที่สุด เพียงข้อละ 1 ช่อง ซึ่งจะมีให้เลือกตอบได้ 5 ช่อง ดังนี้

- 5 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีระดับความสำคัญมากที่สุดที่ทำให้ท่านเลือกเรียนสาขาวิชานี้
4 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีระดับความสำคัญมากที่ทำให้ท่านเลือกเรียนสาขาวิชานี้
3 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีระดับความสำคัญปานกลางที่ทำให้ท่านเลือกเรียนสาขาวิชานี้
2 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีระดับความสำคัญน้อยที่ทำให้ท่านเลือกเรียนสาขาวิชานี้
1 หมายถึง เป็นปัจจัยที่มีระดับความสำคัญน้อยที่สุดที่ทำให้ท่านเลือกเรียนสาขาวิชานี้
(อนึ่ง สำหรับคำว่า “ท่าน” ในแบบสอบถามนี้จะหมายถึง “นักศึกษา”)

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความสำคัญของปัจจัย				
		5	4	3	2	1
1.	ด้านการสนับสนุนของครอบครัว ท่านเลือกเรียนเพราะบิดา-มารดาหรือผู้อุปการะ ทางการเงินแนะนำ.....					
2.	ท่านเลือกเรียนเพราะบิดา-มารดาหรือผู้อุปการะ ทางการเงินประกอบอาชีพนี้เพื่อให้ข้อมูลว่าเป็นสาขา ที่น่าสนใจ.....					
3.	ท่านเลือกเรียนเพราะบิดา-มารดาหรือผู้อุปการะ ทางการเงินจะอุดหนุนให้เรียนจนสำเร็จหลักสูตรได้..					
4.	ท่านเลือกเรียนเพราะพี่ ๆ น้อง ๆ หรือญาติสนิทแนะนำ					
5.	ท่านเลือกเรียนเพราะมีพี่ ๆ น้อง ๆ หรือญาติสนิท ที่ประกอบอาชีพนี้แล้วเจริญก้าวหน้าในการสนับสนุน เหตุผลอื่น ๆ (ถ้ามี)					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความสำคัญของปัจจัย				
		5	4	3	2	1
	ด้านมาตรฐานของสาขาวิชา					
6.	ท่านเลือกเรียนเพราะเห็นว่าสาขาวิชานี้มีชื่อเสียง ในการจัดการเรียนการสอน.....	...	...	...	...	...
7.	ท่านเลือกเรียนเพราะเห็นว่าสาขาวิชานี้เป็นที่นิยม ในสังคม.....	...	...	...	...	...
8.	ท่านเลือกเรียนเพราะสังคมยอมรับในความรู้ของผู้ที่ เรียนจบสาขาวิชานี้.....	...	...	...	...	...
9.	ท่านเลือกเรียนเพราะเห็นว่ามีโอกาสฝึกฝน ให้มีความสามารถที่นำไปใช้ปฏิบัติได้.....	...	...	...	...	...
10.	ท่านเลือกเรียนเพราะเห็นว่าสังคมยอมรับ ในความมีระเบียบวินัยของบัณฑิตสาขาวิชานี้.....	...	...	...	...	...
11.	ท่านเลือกเรียนเพราะเห็นว่าสังคมยอมรับ ในความเสียสละเพื่อส่วนรวมของบัณฑิตสาขาวิชานี้. เหตุผลอื่น ๆ (ถ้ามี)	...	...	...	...	...
						
						
	ด้านคณาจารย์					
12.	ท่านเลือกเรียนเพราะคณาจารย์มีคุณวุฒิที่ตรงกับ สาขาวิชาที่สอน.....	...	...	...	...	...
13.	ท่านเลือกเรียนเพราะคณาจารย์มีความรู้ในเนื้อหาวิชา ที่สอนเป็นอย่างดี.....	...	...	...	...	...
14.	ท่านเลือกเรียนเพราะคณาจารย์มีความสามารถ เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป.....	...	...	...	...	...
15.	ท่านเลือกเรียนเพราะคณาจารย์มีทักษะและ ประสบการณ์ในการสอนมานาน.....	...	...	...	...	...

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความสำคัญของปัจจัย				
		5	4	3	2	1
16.	ท่านเลือกเรียนเพราะคณาจารย์ในสาขาวิชานี้มีชื่อเสียงในทางวิชาการ.....	...	...	...	...	...
17.	ท่านเลือกเรียนเพราะคณาจารย์ในสาขาวิชานี้มีผลงานเป็นที่ยอมรับ.....	...	...	...	...	...
	เหตุผลอื่น ๆ (ถ้ามี)					
						
						
	ด้านสื่อและนวัตกรรม					
18.	ท่านเลือกเรียนเพราะมีเอกสารตำราสำหรับการค้นคว้าอย่างเพียงพอ.....	...	...	...	...	...
19.	ท่านเลือกเรียนเพราะมีห้องฝึกปฏิบัติการเฉพาะด้าน...	...	...	...	...	...
20.	ท่านเลือกเรียนเพราะห้องเรียนมีจำนวนเพียงพอ.....	...	...	...	...	...
21.	ท่านเลือกเรียนเพราะมีเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกทักษะมีความทันสมัย	...	...	...	...	...
22.	ท่านเลือกเรียนเพราะมีสิ่งอำนวยความสะดวกในการค้นคว้า สืบหาความรู้อย่างเพียงพอ.....	...	...	...	...	...
	เหตุผลอื่น ๆ (ถ้ามี)					
						

ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดค่านิยมในการทำงาน

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้ มีความมุ่งหมายที่จะสอบถามนักศึกษาเกี่ยวกับค่านิยมในการทำงานของนักศึกษา อนึ่งสำหรับคำว่า “ท่าน” ในแบบสอบถามนี้ จะหมายถึง “นักศึกษา”

สำหรับ “ค่านิยมในการทำงาน” นั้น หมายถึง “สิ่งที่บุคคลเชื่อว่ามีค่าสำคัญในการทำงานของเขาและสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นความรู้สึกพึงพอใจที่แต่ละบุคคลจะแสวงหาจากงานที่เขาทำ ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้อาจจะมีความสำคัญต่อบางคน แต่อาจไม่มีความสำคัญสำหรับบุคคลอื่น”

วิธีตอบ

ขอให้นักศึกษาอ่านข้อความต่อไปนี้ พร้อมทั้งระบุความสำคัญของข้อความนั้น ๆ ที่มีต่อนักศึกษา โดยทำเครื่องหมายกากบาท (✓) ลงในช่องทางขวามือที่แสดงถึงระดับความสำคัญ ซึ่งแต่ละหมายเลขมีความหมายดังต่อไปนี้

หมายเลข 5	หมายถึง	“สำคัญมากที่สุด”
หมายเลข 4	หมายถึง	“สำคัญมาก”
หมายเลข 3	หมายถึง	“สำคัญปานกลาง”
หมายเลข 2	หมายถึง	“สำคัญเพียงเล็กน้อย”
หมายเลข 1	หมายถึง	“ไม่สำคัญเลย”

☒ “โปรดตอบทุกข้อ” ☒

ถ้าท่านจะเลือกทำงาน ท่านให้ความสำคัญกับสิ่งเหล่านี้อย่างไร

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความสำคัญ				
		สำคัญมากที่สุด	สำคัญมาก	สำคัญปานกลาง	สำคัญเพียงเล็กน้อย	ไม่สำคัญเลย
		5	4	3	2	1
1.	งานที่ท่านต้องแก้ปัญหาใหม่ๆ อยู่เสมอ.....					
2.	งานที่ท่านได้ช่วยเหลือผู้อื่น.....					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความสำคัญ				
		สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	สำคัญ ปาน กลาง	สำคัญ เพียง เล็กน้อย	ไม่ สำคัญ เลย
		5	4	3	2	1
3.	งานที่ท่านสามารถจะมีรายได้หรือเงินเดือนเพิ่มขึ้น.....					
4.	งานที่ท่านสามารถมองเห็นการเปลี่ยนแปลงในงานของท่านได้.....					
5.	งานที่ท่านมีอิสระในการทำงานนั้น ๑.....					
6.	งานที่ท่านได้รับเกียรติ ชื่อเสียงในสายอาชีพของท่าน.....					
7.	งานที่ท่านต้องใช้ความสามารถทางศิลป์.....					
8.	งานที่ท่านได้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มผู้ร่วมงาน.....					
9.	งานที่ท่านทราบว่าเป็นงานที่มีความมั่นคง.....					
10.	งานที่ท่านสามารถจะเป็นตัวของตัวเองได้ตามที่ท่านต้องการ.....					
11.	งานที่ท่านมีหัวหน้าซึ่งแบ่งงานให้แต่ละคนทำตามความสามารถและความเหมาะสมของแต่ละคน.....					
12.	งานที่ท่านชอบสถานที่ทำงาน.....					
13.	งานที่ท่านมีความรู้สึกสบายใจที่สามารถทำงานในแต่ละวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ.....					
14.	งานที่ท่านมีอำนาจในการมอบหมายงานให้ผู้อื่นทำ.....					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความสำคัญ				
		สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	สำคัญ ปาน กลาง	สำคัญ เพียง เล็กน้อย	ไม่ สำคัญ เลย
		5	4	3	2	1
15.	งานที่เปิดโอกาสให้ท่านทดลองเกี่ยวกับความคิดและข้อเสนอแนะใหม่ ๆ.....					
16.	งานที่ท่านสามารถสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ บางอย่างให้เกิดขึ้นได้....					
17.	งานที่ท่านสามารถจะทราบได้จากผลงานที่ท่านทำว่าท่านสามารถทำงานนั้นๆ ได้ผลดี.....					
18.	งานที่ท่านมีหัวหน้างานที่เป็นคนมีเหตุผล.....					
19.	งานที่ท่านแน่ใจว่าจะมีงานให้ท่านทำตลอดไป.....					
20.	งานที่ท่านสามารถเสริมสร้างความสวยงามให้เกิดขึ้นในโลกได้....					
21.	งานที่ท่านสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง.....					
22.	งานที่ท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นพอเพียงแก่ค่าครองชีพ.....					
23.	งานที่ท่านเห็นว่าเป็นงานที่ทำทนายเซวณปัญหาของท่าน.....					
24.	งานที่ท่านได้ใช้ความสามารถในการเป็นผู้นำของท่าน.....					
25.	งานที่ท่านได้รับความสะดวกเพียงพอในด้านห้องพักผ่อน ห้องน้ำ ห้องส้วม และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ.....					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความสำคัญ				
		สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	สำคัญ ปาน กลาง	สำคัญ เพียง เล็กน้อย	ไม่ สำคัญ เลย
		5	4	3	2	1
26.	งานที่ท่านสามารถใช้ชีวิตของท่านตามวิถีทางที่ท่านชอบ ภายหลังสิ้นสุดภารกิจการทำงานในหน้าที่ของแต่ละวันแล้ว.....					
27.	งานที่ท่านสามารถสร้างมิตรภาพกับผู้ร่วมงานของท่าน.....					
28.	งานที่คนอื่น ๆ เห็นว่างานของท่านมีความสำคัญ.....					
29.	งานที่ท่านไม่ต้องทำซ้ำซากจำเจตลอดเวลา.....					
30.	งานที่ท่านมีความรู้สึกว่าคุณได้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น.....					
31.	งานที่ท่านได้ช่วยส่งเสริมการกินดีอยู่ดีให้แก่บุคคลอื่น.....					
32.	งานที่ท่านมีโอกาสจะทำอะไรได้หลาย ๆ สิ่ง หลาย ๆ อย่าง.....					
33.	งานที่ทำให้ท่านได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น.....					
34.	งานที่ทำให้ท่านมีสัมพันธภาพอันดีกับเพื่อนร่วมงาน.....					
35.	งานที่ท่านสามารถมีวิถีชีวิตตามที่ท่านชอบมากที่สุด.....					
36.	งานที่มีสถานที่ทำงานที่ดี เช่น มีแสงสว่างเหมาะสม เงียบ สะอาด และกว้างขวางเพียงพอ ฯลฯ.....					
37.	งานที่ท่านต้องเกี่ยวข้องกับวางแผนในหน่วยงาน.....					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความสำคัญ				
		สำคัญ มากที่สุด	สำคัญ มาก	สำคัญ ปาน กลาง	สำคัญ เพียง เล็กน้อย	ไม่ สำคัญ เลย
		5	4	3	2	1
38.	งานที่ท่านจำเป็นต้องใช้ความคิด อยู่ตลอดเวลา.....					
39.	งานที่ท่านมีค่าจ้างหรือเงินเดือน หรือรายได้สูงพอเพียงที่จะเลี้ยงชีพ ตามที่ท่านต้องการได้อย่างสบาย...					
40.	งานที่เป็นงานส่วนตัวของท่านเอง โดยท่านบริหารงานนั้นด้วยตัวของ ท่านเอง.....					
41.	งานที่ท่านสามารถสร้างผลผลิตที่ สามารถดึงดูดใจผู้อื่น ๑.....					
42.	งานที่ท่านมีความมั่นใจว่าหน่วยงาน ที่ท่านทำงานอยู่นั้น ยังมีงานอื่นให้ ท่านทำต่อไปแม้ว่างานที่ท่านทำอยู่ ในปัจจุบันสิ้นสุดแล้ว.....					
43.	งานที่ท่านมีผู้บังคับบัญชาที่เอาใจใส่ มีน้ำใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชา.....					
44.	งานที่ท่านได้เห็นผลของความ พยายามของท่าน.....					
45.	งานที่ท่านมีส่วนในการเสนอ ความคิดใหม่ ๑.....					
46.	งานที่ท่านสามารถหารายได้เอง โดยไม่มีนายจ้าง หรือไม่อยู่ในฐานะ ลูกจ้าง.....					
47.	งานที่ท่านสามารถพึ่งตนเองได้....					
48.	งานอะไรก็ได้ที่ท่านสามารถเป็น เจ้าของกิจการงานนั้น.....					

รายละเอียดเกี่ยวกับแบบสอบถามวัดค่านิยมในการทำงาน

1. ค่านิยมในการทำงานด้านความคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วยข้อความข้อ 15, 16 และ 45 ของแบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้
 - ข้อ 15 งานที่เปิดโอกาสให้ท่านทดลองเกี่ยวกับความคิดและข้อเสนอแนะใหม่ ๆ
 - ข้อ 16 งานที่ท่านสามารถสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ บางอย่างให้เกิดขึ้นได้
 - ข้อ 45 งานที่ท่านมีส่วนในการเสนอความคิดใหม่ ๆ
2. ค่านิยมในการทำงานด้านการบริหาร ประกอบด้วยข้อความข้อ 14, 24 และ 37 ของแบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้
 - ข้อ 14 งานที่ท่านมีอำนาจในการมอบหมายให้ผู้อื่นทำ
 - ข้อ 24 งานที่ท่านได้ใช้ความสามารถในการเป็นผู้นำของท่าน
 - ข้อ 37 งานที่ท่านต้องเกี่ยวข้องกับการวางแผนในหน่วยงาน
3. ค่านิยมในการทำงานด้านสัมฤทธิ์ผล ประกอบด้วยข้อความข้อ 13, 17 และ 44 ของแบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้
 - ข้อ 13 งานที่ท่านมีความรู้สึกสบายใจที่สามารถทำงานของแต่ละวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 - ข้อ 17 งานที่ท่านสามารถจะทราบได้จากผลงานที่ท่านทำว่า ท่านสามารถทำงานนั้น ๆ ได้ผลดี
 - ข้อ 44 งานที่ท่านได้เห็นผลของความพยายามของท่าน
4. ค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อม ประกอบด้วยข้อความข้อ 12, 25 และ 36 ของแบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้
 - ข้อ 12 งานที่ท่านชอบสถานที่ทำงาน
 - ข้อ 25 งานที่ท่านได้รับความสะดวกเพียงพอในด้านห้องพักผ่อน ห้องน้ำ ห้องส้วม และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ
 - ข้อ 36 งานที่มีสถานที่ทำงานที่ดี เช่น มีแสงสว่างเหมาะสม เงียบสะอาด และกว้างขวางเพียงพอ ฯลฯ

5. ค่านิยมในการทำงานด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน ประกอบด้วยข้อความข้อ 11, 18 และ 43 ของแบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 11 งานที่ท่านมีหัวหน้างานซึ่งแบ่งงานให้แต่ละคนทำตามความสามารถและความเหมาะสมของแต่ละคน

ข้อ 18 งานที่ท่านมีหัวหน้างานที่เป็นคนมีเหตุผล

ข้อ 43 งานที่ท่านมีผู้บังคับบัญชาที่เอาใจใส่มีน้ำใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชา

6. ค่านิยมในการทำงานด้านวิถีชีวิต ประกอบด้วยข้อความข้อ 10, 26 และ 35 ของแบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 10 งานที่ท่านสามารถจะเป็นตัวของตัวเองได้ตามที่ท่านต้องการ

ข้อ 26 งานที่ท่านสามารถใช้ชีวิตของท่านตามวิถีทางที่ท่านชอบ ภายหลังสิ้นสุดภารกิจการทำงานในหน้าที่ของแต่ละวันแล้ว

ข้อ 35 งานที่ท่านสามารถมีวิถีชีวิตตามที่ท่านชอบมากที่สุด

7. ค่านิยมในการทำงานด้านความมั่นคงปลอดภัย ประกอบด้วยข้อความข้อ 9, 19 และ 42 ของแบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 9 งานที่ท่านทราบว่าเป็นงานที่มีความมั่นคง

ข้อ 19 งานที่ท่านแน่ใจว่า จะมีงานให้ท่านทำตลอดไป

ข้อ 42 งานที่ท่านมีความมั่นใจว่า หน่วยงานที่ท่านทำงานอยู่นั้น ยังมีงานอื่นให้ท่านทำต่อไป แม้ว่างานที่ท่านทำอยู่ในปัจจุบันสิ้นสุดลงแล้ว

8. ค่านิยมในการทำงานด้านผู้ร่วมงาน ประกอบด้วยข้อความข้อ 8, 27 และ 34 ของแบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 8 งานที่ท่านได้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มผู้ร่วมงาน

ข้อ 27 งานที่ท่านสามารถสร้างมิตรภาพกับผู้ร่วมงานของท่าน

ข้อ 34 งานที่ทำให้ท่านมีสัมพันธภาพอันดีกับเพื่อนร่วมงาน

9. ค่านิยมในการทำงานด้านสุนทรีย์ ประกอบด้วยข้อความข้อ 7, 20 และ 41 ของแบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 7 งานที่ท่านต้องใช้ความสามารถทางศิลป์

ข้อ 20 งานที่ท่านสามารถเสริมสร้างความสวยงามให้เกิดขึ้นในโลกได้

ข้อ 41 งานที่ท่านสามารถสร้างผลิตผลที่สามารถดึงดูดใจผู้อื่น

10. ค่านิยมในการทำงานด้านความมีศักดิ์ศรี ประกอบด้วยข้อความข้อ 6, 28 และ 33 ของแบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ข้อ 6 งานที่ท่านได้รับเกียรติ ชื่อเสียงในสายอาชีพของท่าน
- ข้อ 28 งานที่คนอื่น ๆ เห็นว่า งานของท่านมีความสำคัญ
- ข้อ 33 งานที่ทำให้ท่านได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น

11. ค่านิยมในการทำงานด้านความมีอิสระ ประกอบด้วยข้อความข้อ 5, 21 และ 40 ของแบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ข้อ 5 งานที่ท่านมีอิสระในการทำงานนั้น ๆ
- ข้อ 21 งานที่ท่านสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง
- ข้อ 40 งานที่เป็นงานส่วนตัวของท่านเอง โดยท่านบริหารงานนั้นด้วยตัวของท่านเอง

12. ค่านิยมในการทำงานด้านการทำงานหลาย ๆ ด้าน ประกอบด้วยข้อความข้อ 4, 29 และ 32 ของแบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ข้อ 4 งานที่ท่านสามารถมองเห็นการเปลี่ยนแปลงในงานของท่านได้
- ข้อ 29 งานที่ท่านไม่ต้องทำซ้ำซากจำเจตลอดเวลา
- ข้อ 32 งานที่ท่านมีโอกาจะทำอะไรได้หลาย ๆ สิ่งหลาย ๆ อย่าง

13. ค่านิยมในการทำงานด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ประกอบด้วยข้อความข้อ 3, 22 และ 39 ของแบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ข้อ 3 งานที่ท่านสามารถจะมีรายได้หรือเงินเดือนเพิ่มขึ้น
- ข้อ 22 งานที่ท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นพอเพียงแก่ค่าครองชีพ
- ข้อ 39 งานที่ท่านมีค่าจ้างหรือเงินเดือนหรือรายได้สูงพอเพียงที่จะเลี้ยงชีพตามที่ท่านต้องการได้อย่างสบาย

14. ค่านิยมในการทำงานด้านบริการสังคม ประกอบด้วยข้อความข้อ 2, 30 และ 31 ของแบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ข้อ 2 งานที่ท่านได้ช่วยเหลือผู้อื่น
- ข้อ 30 งานที่ท่านมีความรู้สึกว่าคุณได้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น
- ข้อ 31 งานที่ท่านได้ช่วยส่งเสริมการกินดีอยู่ดีให้แก่บุคคลอื่น

15. ค่านิยมในการทำงานด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา ประกอบด้วยข้อความข้อ 1, 23 และ 38 ของแบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 1 งานที่ท่านต้องแก้ปัญหาใหม่ ๆ อยู่เสมอ

ข้อ 23 งานที่ท่านเห็นว่า เป็นงานที่ท้าทายความสามารถของท่าน

ข้อ 38 งานที่ท่านจำเป็นต้องใช้ความคิดอยู่ตลอดเวลา

16. ค่านิยมในการทำงานด้านอาชีพอิสระ ประกอบด้วยข้อความข้อ 46, 47 และ 48 ของแบบสอบถาม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ข้อ 46 งานที่ท่านสามารถหารายได้ได้เองโดยไม่มีนายจ้าง หรือไม่อยู่ในฐานะลูกจ้าง

ข้อ 47 งานที่ท่านสามารถพึ่งตนเองได้

ข้อ 48 งานอะไรก็ได้ที่ท่านสามารถเป็นเจ้าของกิจการงานนั้น

ตอนที่ 4 แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบทดสอบตอนนี้มีความมุ่งหมายที่จะวัดบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบ ของนักศึกษา โดยเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่างๆ ตามสถานการณ์ ซึ่งในคำถามแต่ละข้อจะมี 5 ตัวเลือก ขอให้นักศึกษาตอบทั้ง 5 ตัวเลือก โดยให้พิจารณาจัดลำดับความสำคัญเป็น(1 2 3 4 5) ดังนี้

- เขียนเลข 1 ลงใน เมื่อข้อความนั้นตรงความคิดเห็นมากที่สุด
 เขียนเลข 2 ลงใน เมื่อข้อความนั้นตรงความคิดเห็นเป็นลำดับที่ 2
 เขียนเลข 3 ลงใน เมื่อข้อความนั้นตรงความคิดเห็นเป็นลำดับที่ 3
 เขียนเลข 4 ลงใน เมื่อข้อความนั้นตรงความคิดเห็นเป็นลำดับที่ 4
 เขียนเลข 5 ลงใน เมื่อข้อความนั้นตรงความคิดเห็นเป็นลำดับที่ 5

1. เพื่อเลือกคบหากับท่าน เพราะท่านมีลักษณะนิสัยอย่างไร .... ก. มีไมตรีจิตกับผู้อื่น .... ข. มีความเฉลียวฉลาด .... ค. มีความซื่อสัตย์สุจริต .... ง. มีความมั่นใจในตนเอง .... จ. ชอบการบุกเบิก การผจญภัย	3. ท่านคิดว่าคุณลักษณะใดที่จะส่งเสริมต่อการพัฒนาตัวของท่านมากที่สุด .... ก. มีความรับผิดชอบ .... ข. เรียนรู้สิ่งต่างๆ .... ค. มีความมุ่งมั่นในการทำงาน .... ง. มีความสุภาพอ่อนโยน .... จ. สามารถเข้าคนอื่นได้
2. หากท่านเป็นนักหนังสือพิมพ์ ท่านมีคุณลักษณะใดที่สำคัญที่สุด .... ก. มีความรับผิดชอบ .... ข. มีจินตนาการกว้างไกล .... ค. เป็นผู้มีการยาทเรียบร้อย .... ง. เป็นผู้ไม่หวั่นไหวง่าย .... จ. กล้าวิพากษ์วิจารณ์บุคคลอื่น	4. หากท่านได้รับการเสนอชื่อให้เป็นหัวหน้าท่านคิดว่าเป็นเพราะท่านมีคุณสมบัติเด่นด้านใด .... ก. มีเจตนาดีต่อผู้อื่น .... ข. เป็นผู้มึ่จิตในหนักแน่น .... ค. เป็นคนช่างคิดช่างสังเกต .... ง. ชอบพบปะร่วมงานกับคนหมู่มาก .... จ. ให้ความสนใจในกิจกรรมของสถาบัน

5. ท่านได้รับมอบหมายงานสำคัญๆเป็น เพราะท่านมีคุณลักษณะเด่นในด้านใด
- ก. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ ยุติธรรม
- ข. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์ ยุติธรรม
- ค. ชอบแสวงหาความรู้แปลกใหม่
- ง. เป็นผู้มีความสุขเยือกเย็น
- จ. มีลักษณะนิสัยกล้าพูดกล้าแสดงออก
6. งานที่ท่านชอบทำเป็นงานในลักษณะใด
- ก. งานที่ได้พบปะกับผู้คนจำนวนมาก
- ข. งานที่เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป
- ค. งานที่ต้องอาศัยความสุขุมรอบคอบ
- ง. งานที่ได้แสดงออกทางด้านความคิด
- จ. งานที่ต้องอาศัยความสุภาพเรียบร้อย
7. หากท่านได้รับเลือกให้เป็นผู้นำกลุ่ม หรือผู้นำหมู่คณะเป็นเพราะท่านมี คุณสมบัติใด
- ก. สุภาพ
- ข. เปิดเผย
- ค. หนักแน่น
- ง. ยุติธรรม
- จ. เฉลียวฉลาด
8. ท่านสนใจที่จะทำธุรกิจใดในลักษณะใด
- ก. ธุรกิจที่สุจริต
- ข. ธุรกิจที่ไม่เป็นภัยกับผู้อื่น
- ค. ธุรกิจใหม่ๆ ที่ต้องใช้ความคิด
- ง. ธุรกิจที่ต้องใช้ความสุขุมรอบคอบ
- จ. ธุรกิจที่ได้ติดต่อกับคนจำนวนมาก
9. ท่านเป็นที่ชื่นชอบของบุคคลโดยทั่วไป เพราะท่านมีคุณลักษณะใด
- ก. มีความยุติธรรม
- ข. สุภาพเรียบร้อย
- ค. กล้าพูดกล้าแสดงออก
- ง. มีความหนักแน่นมั่นคง
- จ. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
10. หากท่านได้รับมอบหมายให้หาบทความ ท่านสนใจเกี่ยวกับเรื่องใดมากที่สุด
- ก. เรื่องความยุติธรรม
- ข. เรื่องต้นตอแห่งบุญภัย
- ค. เรื่องเกี่ยวกับความมั่นคง
- ง. เรื่องมารยาทในสังคม
- จ. เรื่องสิ่งประดิษฐ์แปลกใหม่
11. ท่านมีคุณลักษณะเช่นเดียวกับบุคคลใด
- ก. ปรีชาเป็นคนหนักแน่นไม่หุบปาก
- ข. ปัทมาเป็นคนพูดจาเชื่อถือได้
- ค. พงษ์ศักดิ์เป็นคนอ่อนน้อมถ่อมตน
- ง. ชุติมาเป็นคนช่างพูด ช่างเจรจา
- จ. สมชายเป็นคนชอบดัดแปลงวัสดุ เหลือใช้ให้เกิดประโยชน์
12. หากท่านเป็นครู ท่านจะเป็นครูที่มี ลักษณะเด่นในด้านใด
- ก. กล้าแสดงออก
- ข. มีความคิดริเริ่ม
- ค. มีความรับผิดชอบ
- ง. รู้จักควบคุมอารมณ์
- จ. มีความอ่อนน้อมถ่อมตน

13. ท่านเป็นที่รักของเพื่อน ๆ เพราะท่านมีคุณลักษณะเด่นด้านใด .... ก. สามารถควบคุมอารมณ์ได้ .... ข. เป็นผู้ที่มีความโอบอ้อมอารี .... ค. ซอวางแผนการในอนาคต .... ง. เป็นผู้ที่เปิดเผยตรงไปตรงมา .... จ. สามารถเป็นที่พึ่งของเพื่อน ๆ ได้	17. หากท่านเป็นศิลปินที่มีชื่อเสียงท่านคิดว่าเนื่องจากท่านมีคุณสมบัติใด .... ก. กล้าแสดงบทบาท .... ข. สามารถแสดงผลงานใหม่ ๆ .... ค. ปรับอารมณ์ให้เข้ากับเหตุการณ์ได้ดี .... ง. ไม่เย่อหยิ่งปฏิบัติตนเป็นมิตรกับผู้อื่น .... จ. รับผิดชอบต่องานแสดงที่ได้รับมอบหมาย
14. ท่านคิดว่าครอบครัวช่วยสร้างสิ่งใดให้กับท่าน .... ก. ให้เป็นคนสุขุมรอบคอบ .... ข. ให้เป็นคนมีความรับผิดชอบ .... ค. ให้มีความเป็นมิตรกับคนทั่วไป .... ง. ให้ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา .... จ. ให้พร้อมที่จะเผชิญกับเหตุการณ์ต่างๆ	18. เพื่อนหลายคนพอใจที่จะได้ร่วมงานกับท่านเพราะท่านมีคุณลักษณะใด .... ก. มีไหวพริบดี .... ข. มีความเป็นมิตร .... ค. มีความรับผิดชอบ .... ง. เปิดเผยและจริงใจ .... จ. มีความมุ่งมั่นตั้งใจทำงาน
15. ท่านคิดว่าเพื่อนสนิทของท่านมองว่าท่านเป็นคนเช่นใด .... ก. ทำอะไรโดยมีจุดมุ่งหมาย .... ข. เป็นผู้ที่มีความเป็นมิตรกับผู้อื่น .... ค. เป็นผู้ที่มีความอดทน อดกลั้น .... ง. พุดตรงไปตรงมาตามที่ใจคิด .... จ. เป็นผู้มีสัจจะรักความยุติธรรม	19. เหตุใดเพื่อน ๆ จึงคิดว่าท่านเป็นคนเก่ง .... ก. ไม่ประมาทเมื่อออกไปแสดงตัว .... ข. สามารถเป็นที่พึ่งของเพื่อน ๆ ได้ .... ค. เป็นต้นคิดหรือต้นแบบให้กับเพื่อน ๆ .... ง. ปรับตัวให้เข้ากับเหตุการณ์ต่างๆได้ดี .... จ. มีกิริยาเรียบร้อยเป็นที่รักของอาจารย์และเพื่อน ๆ
16. ท่านมีบุคลิกลักษณะเด่นเช่นใด .... ก. ใจเย็น .... ข. เปิดเผย ช่างพูดช่างคุย .... ค. พุดจาพไรเราะอ่อนหวาน .... ง. ซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น .... จ. แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ถูกต้อง	20. พ่อแม่หรือผู้ปกครองของท่านปลูกฝังให้ท่านมีคุณลักษณะเด่นด้านใด .... ก. กล้าแสดงออก .... ข. เป็นคนมีเหตุผล .... ค. มีความซื่อสัตย์สุจริต .... ง. มีความสุภาพอ่อนโยน .... จ. ปรับอารมณ์ให้เข้ากับสถานการณ์ต่างๆได้

21. คุณลักษณะใดของท่านที่เพื่อนร่วมงานต้องการมากที่สุด
- ก. มีความประสงค์ดีต่อผู้อื่น
- ข. เป็นผู้มี ความเฉลียวฉลาด
- ค. มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่
- ง. มีความหนักแน่นในอุดมการณ์
- จ. มีความกล้าแม้ต้องเผชิญปัญหา
22. หากท่านเป็นพนักงานการเงิน คุณลักษณะเด่นข้อใดที่เป็นของท่าน
- ก. เข้ากับเพื่อนร่วมงานได้
- ข. ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเสมอ ๆ
- ค. รับผิดชอบในการงานหน้าที่
- ง. พูดจากับผู้มาติดต่ออย่างไพเราะ
- จ. ตรวจเอกสารด้วยความสุขุม
23. ท่านคิดว่าสิ่งที่ควรปลูกฝังมากที่สุด ในระบบการศึกษาของไทยคืออะไร
- ก. ให้นักเรียนกล้าแสดงออก
- ข. ให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ
- ค. ให้นักเรียนมีความคิดริเริ่ม
- ง. ให้นักเรียนมีจิตใจไม่หวั่นไหวง่าย
- จ. ให้นักเรียนมีกิริยามารยาทเรียบร้อย
24. ลักษณะนิสัยของท่านที่ต้องการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด คือ
- ก. ไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้
- ข. ไม่ยอมรับฟังเหตุผล
- ค. เลิกล้มความตั้งใจบ่อย
- ง. ไม่ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น
- จ. ประหม่าไม่กล้าแสดงออก
25. ท่านมั่นใจว่าจะสามารถทำงานได้สำเร็จ เพราะท่านมีคุณลักษณะใด
- ก. มีไหวพริบดี
- ข. มีมนุษยสัมพันธ์ดี
- ค. มีความรับผิดชอบ
- ง. มีอารมณ์มั่นคงในการทำงาน
- จ. มีความกล้าที่จะร่วมงานกับคนอื่น
26. คุณลักษณะใดของท่านที่สำคัญเมื่อต้องทำงานเกี่ยวข้องกับคนหมู่มาก
- ก. เป็นคนรักษาคำพูด
- ข. ให้ความร่วมมือกับผู้อื่น
- ค. ไม่ถือโทษโกรธง่าย
- ง. เป็นคนจริงใจและเปิดเผย
- จ. แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี
27. ท่านจะประกอบการค้าได้ดีเพราะท่านมีลักษณะใดที่สำคัญ
- ก. ไม่หลอกลวงลูกค้า
- ข. พูดจาสุภาพกับลูกค้า
- ค. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อลูกค้า
- ง. ไม่ฉุนเฉียวแม้ลูกค้าจะต่อรองราคา
- จ. ดัดแปลงลักษณะสินค้าให้ถูกใจลูกค้า
28. หากท่านได้รับเลือกเป็นประชาสัมพันธ์ ท่านจะปฏิบัติตามกรณีใด
- ก. วางแผนล่วงหน้าก่อนทำงานใดๆ
- ข. แสดงกิริยามารยาทที่ดีต่อผู้มาติดต่อ
- ค. รับผิดชอบงานการประชาสัมพันธ์อย่างดี
- ง. ปฏิบัติงานต่างๆ ด้วยความสุขุมเยือกเย็นไม่ใช้อารมณ์
- จ. กล้าพูดกับคนที่ไม่รู้จัก

29. ท่านสนใจที่จะประกอบอาชีพอิสระ
เพราะท่านมีคุณลักษณะใด

- ก. เป็นคนสุภาพ
- ข. มีความรับผิดชอบ
- ค. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- ง. มีความมุ่งมั่นตั้งใจทำงาน
- จ. มีความคล่องตัวในการเข้าสังคม

30. นโยบายการศึกษาระดับอุดมศึกษา
ควรปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณสมบัติใด

- ก. มีความอ่อนน้อม
- ข. เป็นคนมีสติสัมปชัญญะ
- ค. มีความรับผิดชอบ
- ง. กล้าแสดงความคิดเห็น
- จ. สามารถปรับอารมณ์ให้เข้ากับ
สถานการณ์ต่างๆได้

ภาคผนวก ข.

รายชื่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นภาพร อมรเลิศสินไทย
คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์
2. ดร.อำนาจ ปาอ้าย
คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์
3. อาจารย์สายฝน เสกขุนทด
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏราชชนครินทร์
4. ดร.ยุทธนา ไชยจุล
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
5. อาจารย์วิจิตร ฝกานมิตร
โรงเรียนมัธยมกะสันพิทยา

ที่ ทม 1007/5163

ครุฑ

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

5 พฤศจิกายน 2542

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อธิการบดีสถาบันราชภัฏราชนครินทร์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางพรทิพย์ คำชาย นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันราชภัฏราชนครินทร์” โดยมี ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดุขฎิ โยเหลา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นภาพร อมรเลิศสินไทย ดร.อำนวย ปาอ้าย และอาจารย์สายฝน เสกขุนทด เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางพรทิพย์ คำชาย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ครูฯ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ.....บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5644. 5646.....
 ที่.....ทม 1007/5161.....วันที่.....5 พฤศจิกายน 2542.....
 เรื่อง.....ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ.....:

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

เนื่องด้วย นางพรทิพย์ คำชาย นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันราชภัฏราชนครินทร์” โดยมี ดร. พวงรัตน์ เกษรแพทย์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดุชนิ โยเหลา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ดร.ยุทธนา ไชยจุล เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางพรทิพย์ คำชาย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ทม 1007/5162

ครุฑ

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

5 พฤศจิกายน 2542

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนมัธยมศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นางพรทิพย์ คำชาย นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันราชภัฏราชนครินทร์” โดยมี ดร.พวงรัตน์ เกษรแพทย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดุขฎิ โยเหลา เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์วิจิตรา ผกานิมิตร เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางพรทิพย์ คำชาย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ภาคผนวก ค.
คุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 15 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบเกี่ยวกับการสนับสนุนของครอบครัว มาตรฐาน
ของสาขาวิชา คณาจารย์ และสื่อและนวัตกรรม

ข้อที่	ค่าความเชื่อมั่น
1	.9100
2	.9049
3	.8984
4	.9062
5	.9061
6	.9012
7	.9035
8	.8969
9	.8994
10	.8958
11	.8983
12	.8967
13	.8945
14	.8946
15	.8957
16	.8974
17	.8973
18	.8965
19	.8991
20	.9005
21	.8984
22	.8972
รวมทั้งฉบับ	.9037

ตาราง 16 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดค่านิยมในการทำงาน

ข้อที่	ค่าความเชื่อมั่น	ข้อที่	ค่าความเชื่อมั่น
1	.9438	25	.9419
2	.9430	26	.9415
3	.9422	27	.9415
4	.9417	28	.9425
5	.9422	29	.9422
6	.9425	30	.9424
7	.9437	31	.9422
8	.9427	32	.9419
9	.9430	33	.9423
10	.9423	34	.9419
11	.9432	35	.9413
12	.9422	36	.9421
13	.9424	37	.9431
14	.9434	38	.9438
15	.9410	39	.9419
16	.9411	40	.9422
17	.9409	41	.9421
18	.9415	42	.9414
19	.9419	43	.9422
20	.9421	44	.9419
21	.9417	45	.9418
22	.9416	46	.9429
23	.9411	47	.9420
24	.9418	48	.9434

รวมทั้งฉบับ .9433

ตาราง 17 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามวัดบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบแต่ละข้อ

ข้อที่	บุคลิกภาพ การแสดงตัว	บุคลิกภาพ ความสุภาพ อ่อนโยน	บุคลิกภาพ ความซื่อตรง ต่อหน้าที่	บุคลิกภาพ ความมั่นคง ทางอารมณ์	บุคลิกภาพ สติปัญญา
1	.7400	.7050	.7676	.6495	.6363
2	.7422	.6937	.7650	.6434	.6470
3	.7465	.6948	.7694	.6455	.6402
4	.7397	.7139	.7751	.6295	.6390
5	.7316	.7053	.7709	.6253	.6351
6	.7272	.6876	.7764	.6318	.6322
7	.7371	.6830	.7648	.6296	.6301
8	.7358	.7055	.7661	.6347	.6227
9	.7232	.6801	.7688	.6273	.6299
10	.7401	.6965	.7753	.6394	.6436
11	.7264	.6869	.7725	.6383	.6302
12	.7399	.6977	.7627	.6409	.6306
13	.7342	.6908	.7817	.6308	.6273
14	.7417	.7090	.7631	.6271	.6487
15	.7369	.6993	.7756	.6364	.6314
16	.7242	.6904	.7623	.6278	.6341
17	.7441	.7088	.7633	.6414	.6282
18	.7359	.6986	.7612	-	.6262
19	.7387	.6894	.7750	-	.6400
20	.7364	.6867	.7618	.6384	.6511
21	.7395	.7016	.7630	.6298	.6308
22	.7490	.6981	.7617	-	.6355
23	.7478	.6992	.7652	.6311	.6370
24	.7421	.7032	.7779	.6395	.6622
25	.7408	.7016	.7602	.6401	.6321

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อที่	บุคลิกภาพ การแสดงตัว	บุคลิกภาพ ความสุภาพ อ่อนโยน	บุคลิกภาพ ความซื่อตรง ต่อหน้าที่	บุคลิกภาพ ความมั่นคง ทางอารมณ์	บุคลิกภาพ สติปัญญา
26	.7441	-	-	.6369	.6391
27	.7501	.6984	.7799	.6319	.6376
28	.7389	.7052	.7715	.6471	.6493
29	.7355	.6900	.7677	-	.6319
30	.7445	.6961	.7663	.6429	.6461
รวมทั้ง ฉบับ	.7451	.7047	.7750	.6452	.6448

ภาคผนวก ง.
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพิ่มเติม

ตาราง 18 แสดงค่าแปรปรวนระหว่างสาขาวิชากับปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงาน และบุคลิกภาพ (ANOVA)

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	6.49	3.24	12.06	.01**
	ภายในกลุ่ม	595	160.10	0.27		
	รวม	597	166.59	0.28		
ค่านิยมในการทำงาน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.10	0.50	0.96	0.38
	ภายในกลุ่ม	595	309.46	0.52		
	รวม	597	310.48	0.52		
ด้านการบริหาร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.95	0.48	1.03	0.36
	ภายในกลุ่ม	595	275.09	0.46		
	รวม	597	276.04	0.46		
ด้านสัมฤทธิ์ผล	ระหว่างกลุ่ม	2	0.82	0.41	1.05	0.35
	ภายในกลุ่ม	595	233.21	0.39		
	รวม	597	234.03	0.39		
ด้านสภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	2	3.16	1.58	3.36	0.04*
	ภายในกลุ่ม	595	280.04	0.47		
	รวม	597	283.17	0.47		
ด้านความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.40	1.20	2.53	0.08
	ภายในกลุ่ม	595	281.52	0.47		
	รวม	597	283.91	0.48		

ตาราง 18 (ต่อ)

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ด้านวิถีชีวิต	ระหว่างกลุ่ม	2	0.09	0.05	0.10	0.90
	ภายในกลุ่ม	595	276.62	0.47		
	รวม	597	276.71	0.46		
ด้านความมั่นคงปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม	2	0.98	0.49	1.02	0.36
	ภายในกลุ่ม	595	286.90	0.48		
	รวม	597	287.88	0.48		
ด้านผู้ร่วมงาน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.55	0.27	0.78	0.46
	ภายในกลุ่ม	595	209.13	0.35		
	รวม	597	209.67	0.35		
ด้านสุนทรีย์	ระหว่างกลุ่ม	2	0.20	0.10	0.19	0.83
	ภายในกลุ่ม	595	308.66	0.52		
	รวม	597	308.86	0.52		
ด้านความมีศักดิ์ศรี	ระหว่างกลุ่ม	2	4.59	2.29	4.27	0.01*
	ภายในกลุ่ม	595	319.47	0.54		
	รวม	597	324.06	0.54		
ด้านความมีอิสระ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.95	0.47	1.02	0.36
	ภายในกลุ่ม	595	274.79	0.46		
	รวม	597	275.74	0.46		
ด้านการทำงานหลายๆด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.33	0.17	0.33	0.72
	ภายในกลุ่ม	595	293.85	0.49		
	รวม	597	294.18	0.49		

ตาราง 18 (ต่อ)

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.88	1.94	3.31	0.04*
	ภายในกลุ่ม	595	348.95	0.59		
	รวม	597	352.83	0.59		
ด้านบริการสังคม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.66	1.33	2.95	0.05*
	ภายในกลุ่ม	595	268.16	0.45		
	รวม	597	270.81	0.45		
ด้านการกระตุ้นให้ใช้ปัญญา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.54	0.27	0.63	0.53
	ภายในกลุ่ม	595	253.52	0.43		
	รวม	597	254.06	0.43		
ด้านงานอาชีพอิสระ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.51	0.76	1.22	0.30
	ภายในกลุ่ม	595	369.74	0.62		
	รวม	597	371.25	0.62		
บุคลิกภาพด้านการแสดงตัว	ระหว่างกลุ่ม	2	0.52	0.26	1.08	0.34
	ภายในกลุ่ม	595	143.52	0.24		
	รวม	597	144.04	0.24		

ตาราง 18 (ต่อ)

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
ด้านความสภาพอ่อนโยน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.01	0.00	0.23	0.79
	ภายในกลุ่ม	595	110.72	0.19		
	รวม	597	110.80	0.19		
ด้านความซื่อตรงต่อหน้าที่	ระหว่างกลุ่ม	2	0.36	0.18	0.87	0.42
	ภายในกลุ่ม	595	122.48	0.21		
	รวม	597	122.84	0.21		
ด้านความมั่นคงทางอารมณ์	ระหว่างกลุ่ม	2	0.29	0.14	0.98	0.38
	ภายในกลุ่ม	595	87.57	0.15		
	รวม	597	87.86	0.15		
ด้านสติปัญญา	ระหว่างกลุ่ม	2	1.44	0.72	5.14	0.01**
	ภายในกลุ่ม	595	83.41	0.14		
	รวม	597	84.85	0.14		

จากตาราง 18 พบว่า ตัวแปรในปัจจัยส่วนบุคคลมีความแตกต่างกันตามสาขาวิชาที่เลือกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ .05 ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงาน ด้านความมีศักดิ์ศรี บุคลิกภาพสติปัญญาและค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อม ด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ด้านบริการสังคม ตามลำดับ กล่าวคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงานด้านความมีศักดิ์ศรี ด้านสภาพแวดล้อม ด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ด้านบริการสังคมและบุคลิกภาพสติปัญญา มีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ

ตาราง 19 แสดงค่าความแปรปรวนระหว่างสาขาวิชากับปัจจัยด้านครอบครัวได้แก่ รายได้ของครอบครัวและการสนับสนุนของครอบครัว (ANOVA)

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
รายได้ของครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	2	2.39	1.19	2.84	0.06
	ภายในกลุ่ม	585	245.73	0.42		
	รวม	587	248.12	0.42		
การสนับสนุนของครอบครัว	ระหว่างกลุ่ม	2	0.16	0.08	0.10	0.10
	ภายในกลุ่ม	585	478.22	0.82		
	รวม	587	478.39	0.82		

จากตาราง 19 พบว่า นักศึกษาในสาขาวิชาต่างกัันมีปัจจัยด้านครอบครัวได้แก่ รายได้ของครอบครัว การสนับสนุนของครอบครัวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ รายได้ของครอบครัว การสนับสนุนของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ตาราง 20 แสดงค่าความแปรปรวนระหว่างสาขาวิชากับปัจจัยด้านลักษณะการจัดการ ได้แก่
มาตรฐานของสาขาวิชา คณาจารย์ และสื่อและนวัตกรรม (ANOVA)

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig
มาตรฐานของสาขาวิชา	ระหว่างกลุ่ม	2	2.97	1.48	2.74	0.07
	ภายในกลุ่ม	595	322.82	0.54		
	รวม	597	325.78	0.55		
คณาจารย์	ระหว่างกลุ่ม	2	9.01	4.50	6.15	0.10**
	ภายในกลุ่ม	595	435.64	0.73		
	รวม	597	444.65	0.75		
สื่อและนวัตกรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.31	0.66	0.80	0.45
	ภายในกลุ่ม	595	486.23	0.82		
	รวม	597	487.54	0.82		

จากตาราง 20 พบว่า ตัวแปรในปัจจัยด้านลักษณะการจัดการมีความแตกต่างตามสาขาวิชาที่เลือกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ได้แก่ ตัวแปร คณาจารย์ กล่าวคือ ตัวแปรคณาจารย์มีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ ส่วนตัวแปรมาตรฐานของสาขาวิชา และสื่อและนวัตกรรมไม่มีความสัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชา

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นางพรทิพย์ ชื้อสกุล คำชาย
เกิด	วันที่ 17 เดือน มีนาคม พุทธศักราช 2503
สถานที่เกิด	อำเภอเสนาณรงค์ จังหวัดอำนาจเจริญ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	40/7 ถนนศรีโสธรตัดใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000
สถานที่ทำงาน	สถาบันราชภัฏราชนครินทร์ อำเภอเมือง จังหวัดฉะเชิงเทรา 24000
ประวัติการศึกษา	พุทธศักราช 2521 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (การบัญชี) วิทยาลัยพณิชยการบางนา กรุงเทพฯ พุทธศักราช 2528 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับสูง (คหกรรมศาสตร์) วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา พุทธศักราช 2530 ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต(คหกรรมศาสตร์) วิทยาลัยครูฉะเชิงเทรา พุทธศักราช 2543 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี
ในสถาบันราชภัฏราชนครินทร์

บทคัดย่อ
ของ
พรทิพย์ คำชาย

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
จากหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา
เมษายน 2543

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านลักษณะการจัดการกับการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี และเพื่อค้นหาตัวแปรที่สามารถจำแนกการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาภาคปกติ ชั้นปีที่ 1 ระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2542 ของสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ จำนวน 598 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าและแบบสอบถามประเภทจัดลำดับความสำคัญ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การวิเคราะห์การจำแนกหมู่ ค่าไคร้ – สแควร์ และการวิเคราะห์การจำแนกกลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า

1. การเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในสถาบันราชภัฏราชชนครินทร์ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงานด้านความมีศักดิ์ศรี ด้านสภาพแวดล้อม ด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ ด้านบริการสังคม บุคลิกภาพสติปัญญา และคณาจารย์

2. ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านครอบครัวและปัจจัยด้านลักษณะการจัดการสามารถจำแนกการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีได้ 2 ฟังก์ชัน โดยในฟังก์ชันที่ 1 พบว่า ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงานด้านสภาพแวดล้อม คณาจารย์ และบุคลิกภาพสติปัญญา เป็นตัวแปรที่จำแนกการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษา สาขาวิชาศิลปศาสตร์ออกจากสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ ส่วนในฟังก์ชันที่ 2 พบว่า ตัวแปรผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ค่านิยมในการทำงานด้านผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ เป็นตัวแปรที่จำแนกการเลือกสาขาวิชาของนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ออกจากสาขาวิชาการศึกษา

FACTORS RELATED TO SELECTING A STUDY PROGRAM
OF UNDERGRADUATE STUDENTS IN THE RAJABHAT
INSTITUTE RAJANAGARINDRA

AN ABSTRACT
BY
PRONTHIP KUMCHAI

Presented in Partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University
April 2000

This research aimed at to study of the relationship among student personal factors, family factors, and the characteristics of educational management factors and to investigate the factors discriminating a study program selected of undergraduate students in the Rajabhat Institute Rajanagarindra.

A sample of this study was consisted of 598 freshman undergraduate students in educational program, science program, and arts program of second semester in 1999 academic year of Rajabhat Institute Rajanagrindira. They were selected by using stratified random sampling. The instrument used for collecting data were rating scale type and ranking items. The multiple classification analysis, chi – square, and discriminant analysis were applied in order to analysis data.

The findings revealed that

1. A study program selected of Rajabhat Institute Rajanagarin undergraduate students' were related to their academic achievement, values in working with prestige, surrounding, economic returns, altruism, personality intellect, and lecturers.

2. Personal, family, and management factors were classified as discriminating a study program selected into two functions. The first function was ranked as follows : academic achievement, values in the surrounding of working, lecturers, and personality intellect classified the choosing of education and arts students from the science ones. And the second function was ranked as follows : academic achievement and values in working with economic returns classified the choosing of science and arts students from the education ones.